

La Música

Palau de la Música Catalana

ORFEO CATALA

El nostre gran Orfeó donà dimarts passat diada de Cap-d'Any un altre concert, en el qual foren repetides la major part de les composicions que més èxit obtingueren en l'audició de la diada de Sant Esteve. Oportuníssima, aquesta sessió per a celebrar la festivitat amb noble goig i amb íntimes fruïcions. Les cançons nadalenques, tan significatives en llur inefable simplicitat, tan riques de suggestions exquisides, tornaren a ressonar el primer dia de l'any, com un felix auguri dins la casa pairal de la nostra música. Optimisme i sana alegria, efusió dels cors que els més nobles idealismes fan bategar amb ritmes estimulants.

El "Cant de la Senyera" encapçalà, com sempre, la bella cantada, i seguiren, interpretats amb la meravellousa eficàcia que el nostre gloriós Orfeó sap donar a tota la música que executa, el "Glòria de la Missa de Núria", de mossèn Romeu; "L'Adoració", de Marimon; "El tió de Nadal", de Tomàs; "Cant de bressol de la Mare de Déu", la melodia tan encertadament harmonitzada per la prestigiosa solista de l'Orfeó Català, Andreua Fornells; "A Jesús en el pessebre", de Marimon; "La Non-non del Jesuset", de Roma; "Els fills d'Adam i Eva", cançó popular francesa, harmonitzada per V. D'Indy; els dos exquisits cors de Ll. M. Millet, tan aplaudits en el concert anterior "Cançó de bressol de la Verge" i "El rústec villancet", i l'excel·lent "Cantada de Nadal", de Pujol.

La segona part del programa fou integrada amb la magnífica Suite del mestre Amadeu Vives "Follies i paisatges", que tornà a obtenir un èxit brillantíssim. Cal celebrar l'avinentsa que se'ns oferí d'escoltar-la completa per segona vegada, car difícilment aquesta obra pot ésser del tot compresa a la primera audició. La part de pintoresc que hi ha, els matisos de colorit aconseguits amb jocs de sonoritats d'efectes sorprenents, poden impedir en part que l'oient arribi de vegades a la veritable substància de la composició. Familiaritzant-s'hi, però, li són revelades bel·leses que podien haver passat inadvertides.

L'Orfeó Català, sota la batuta miraculosa del mestre Millet, donà en aquest concert una altra versió inigualable d'aquesta obra, que ben segur que no hi ha al món cantaires que puguin dir com els nostres. Les ovacions, en acabat el concert, foren calorosíssimes i plenes d'afecte.

"La Publicitat"

4 Gener 1929

Los orfeonistas zamoranos

«Más y mejor que en el Liceo, porque así lo permitían la amplitud y variedad del programa, en el «Palau» puso anoche de relieve la Real Coral Zamora las altísimas cualidades que la adornan: excelencia de las voces, afinación perfecta, empaque, disciplina, sentir musical y solistas, en todas las cuerdas, de notas bellas y matizadas. El maestro Haedo, su fundador y director, bien puede sentirse orgulloso del grado artístico a que ha elevado la masa orfeónica zamorana.

El triunfo de la Real Coral fue ayer legítimo y rotundo. A una ovación grande y prolongada a los bravos cantores y a su ilustre maestro, sucedía otra ovación, más entusiasta, si cabe. Y como el público, que ocupaba todas las localidades del «Palau», no se cansaba de escuchar a los orfeonistas, estos tuvieron que mostrarse generosos en los «extras», de los cuales produjeron verdadero encanto los del final del concierto: unos coros imitando vocalmente los «pizzicati» del violín y una ronda de guitarras y bandurrias.

Además de las deliciosas canciones castellanas, que con tan buen gusto ha armonizado el maestro Haedo, la Coral Zamora interpretó varias obras de complejidad polifónica. Todas las ejecuciones fueron admirables; pero hay que señalar particularmente el coro de aldeanos del último acto de «El príncipe Igor», que puede decirse que hasta anoche no se había conocido en Barcelona.

Al terminar la segunda parte del concierto, los maestros Millet y Pujol, en nombre del Orfeón Catalán, entregaron al director de la Coral Zamorana una corbata para la bandera. El público, puesto en pie, aplaudía frenético, mientras los maestros Haedo y Millet se abrazaban fraternalmente, y en el hemicíclio y la sala se debían vivas a España, a Cataluña y a Zamora, vivas que volvieron a sonar cuando concluyó la simpática fiesta de arte y de confraternidad.»

Z.

“El Correo de Zamora”

14 Març 1.929

La Música

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Orfeo Català

El darrer concert de l'Orfeo Català fou d'una extraordinària solemnitat. Una gran vetllada que evocà d'una manera ben expressiva algun dels moments més gloriosos, alguna de les més senyalades gestes de la nostra incomparable entitat choral. Tota una part del programa fou dedicada a commemorar el segon centenari de la primera audició de la "Passió segons Sant Mateu", de J. S. Bach. L'Orfeo cantà tres dels grans chorals d'aquesta obra, l'audició completa de la qual constituí, alguns anys enrera, un esdeveniment que tots recordem amb emoció. En tornar a escoltar ara algunes d'aquelles pàgines grandioses, poguérem revivre els moments tan intensos en què la revelació d'un dels grans monuments de la música ens commogué profundament.

No caldrà ponderar la interpretació magnífica que el mestre Millet i els seus cantaires ens oferiren dels tres chorals esmentats. Hi trobarem tota la noblesa i la dignitat exemplar que aquests abnegats devots del gran art saben posar sempre en llurs tasques, i també tota la veritat i la força d'emoció que són les més altes i persuasives qualitats d'aquestes interpretacions.

Alternant amb els fragments cantats, el mestre Vicents M. de Gibert executà tres "Preludis" a l'orgue. Perfecta, també, la tasca de l'excel·lent artista; justíssima de caràcter i ben refinada en el matisat i en l'expressió; bon gust i exquisit tacte en la registració. El mestre Gibert fou ben aloqüentment aplaudit per tot l'auditori.

A la primera part del concert, després del "Cant de la Senyera", i entre les ja conegudes composicions "Canço de bressol", de Roma; "El rústec villancet", de Ll. M. Millet, i "Don Joan i don Ramon", de Pedrell, figuraven les estrenes de les cançons populars harmonitzades "Els Romeus", "Cançó del batre" i "Cigalaset". La primera d'aquestes harmonitzacions és de J. Civil, i les altres, de Pérez-Moya. Les tres cançons foren premiades en el VI Concurs de la Fundació Concepció Rabell i Civils, vídua Romaguera, corresponen a l'any 1927. Són tres composicions ben estimables, correctament escrites, i que acrediten prou les qualitats de llurs autors. Agradà especialment la "Cançó de batre", que fou molt ben cantada pel tenor solista senyor Nin.

Completaven el programa d'aquesta sessió "La Mare de Déu", de Nicolau; "Collsacreu, oda a la mar llue-

« La Publicitat »

24 maig 1929

La Música

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Orfeo Català

El darrer concert de l'Orfeo Català fou d'una extraordinària solemnitat. Una gran vetllada que evocà d'una manera ben expressiva algun dels moments més gloriosos, alguna de les més senyalades gestes de la nostra incomparable entitat choral. Tota una part del programa fou dedicada a commemorar el segon centenari de la primera audició de la "Passió segons Sant Mateu", de J. S. Bach. L'Orfeo cantà tres dels grans chorals d'aquesta obra, l'audició completa de la qual constituï, alguns anys enrera, un esdeveniment que tots recordem amb emoció. En tornar a escoltar ara algunes d'aquelles pàgines grandioses, poguérem reviuire els moments tan intensos en què la revelació d'un dels grans monuments de la música ens commogué profundament.

No caldrà ponderar la interpretació magnífica que el mestre Millet i els seus cantaires ens oferiren dels tres chorals esmentats. Hi trobarem tota la noblesa i la dignitat exemplar que aquests abnegats devots del gran art saben posar sempre en llurs tasques, i també tota la veritat i la força d'emoció que són les més altes i persuasives qualitats d'aquestes interpretacions.

Alternant amb els fragments cantats, el mestre Vicents M. de Gibert executà tres "Preludis" a l'orgue. Perfecta, també, la tasca de l'excel·lent artista; justíssima de caràcter i ben refinada en el matisat i en l'expressió; bon gust i exquisit tacte en la registració. El mestre Gibert fou ben alocüentment aplaudit per tot l'auditori.

A la primera part del concert, després del "Cant de la Senyera", i entre les ja conegudes composicions "Canço de bressol", de Roma; "El rústec villancet", de Ll. M. Millet, i "Don Joan i don Ramon", de Pedrell, figuraven les estrenes de les cançons populars harmonitzades "Els Romeus", "Cançó del batre" i "Cigalosec". La primera d'aquestes harmonitzacions és de J. Civil, i les altres, de Pérez-Moya. Les tres cançons foren premiades en el VI Concurs de la Fundació Concepció Rabell i Civils, vídua Romaguera, corresponen a l'any 1927. Són tres composicions ben estimables, correctament escrites, i que acrediten prou les qualitats de llurs autors. Agradà especialment la "Cançó de batre", que fou molt ben cantada pel tenor solista senyor Nin.

Completaven el programa d'aquesta sessió "La Mare de Déu", de Nicolau; "Collsacreu, oda a la mar llunyana", de Vives, i "Cap al vespre", chòr a setze veus, de R. Strauss.

La darrera d'aquestes tres composicions, bellíssim poema en el qual prodiga Strauss la seva fantasia i els recursos de la seva poderosa tècnica, feia temps que no l'havia cantada l'Orfeo Català. Desvetllà, doncs, la seva audició el més fort interès, que es veié llargament compensat. Hom no creuria que sigui difícil aquesta partitura, escoltant l'execució dels cantaires de l'Orfeo, meravellosament precisa, matisada amb una flexibilitat i un refinament prodigiosos.

El públic rebé amb la més gran complaença aquesta obra que veuríem amb goig figurar sovint en els programes de l'Orfeo.

Cal remarcar, per acabar, la interpretació esplèndida que aconseguí també la composició del mestre Vives.

L'auditori aplaudí durant tota la vetllada amb un sincer entusiasme la tasca del mestre Millet i de tots els seus col·laboradors.

ig 1929

Orfeó Català

Per el darrer concert de l'Orfeó Català, el mestre Millet combinà un programa extramadament interessant. Després del ja tradicional «Cant de la Senyera», oïrem belles cançons populars, algunes de les quals l'Orfeó Català cantava per primera vegada. Són les següents: «Els Romeus», de J. Civil; «Cançó de batre» i «Gigalaset», de Pérez-Moya. Les tres cançons susdites foren premiades en el sisè Concurs de la Fundació Concepció Rabell i Civils, Vidua Romaguera (any 1927).

J. Civil ha bellament «vestit» (polifònicament parlant) la cançó ja esmentada. El seu treball és acurat, delicat.

«Cançó de batre» és una cançó deliciosa, plena de caràcter. Es, sens dubte, mallorquina. Les cançons de treball, de Mallorca, tenen un caient ben típic, ben marcat. I hom les canta de fàcil que podríem dir-ne lliure. Abunden, en les susdites cançons, les tonalitats i també les figuracions orientals. I la cançó que el mestre Pérez Moya ha escollit és bellíssima i ben representativa de l'estil que podríem dir-ne mallorquí. Pérez Moya ha creat un ambient just, original, suggestiu, entorn de la cançó que comentem. I en cantar-la, els coristes de l'Orfeó Català assoliren fineses absolutament admirables.

I cal fer ara constar que la cançó pròpiament dita fou ben cantada pel solista Sr. Nin.

«Gigalaset» és una cançó nadalenca innegablement bonica. Pérez Moya l'ha també harmonitzada escaientment.

El mestre Millet dirigí també «El rustec villancet», de Lluís M.ª Millet (obra que agrada com sempre i hagué de repetir-se) i «Don Joan i Don Ramon», de Pedrell.

La segona part del programa fou consagrada a Bach. Hom volgué rememorar així el segon centenari de la primera audició de «La Passió segons Sant Mateu», del gran músic.

En Millet dirigí tres corals i l'organista En Vicents M.ª de Gibert executà tres Preludis.

Ningú no dirigeix, creiem, els corals de Bach amb més unió que el mestre Millet i ningú els canta, segurament, amb més dolçor, amb més profunda expressió que els cantaires de la nostra popular entitat. I el fet d'escoltar els corals de Bach, així dits, així cantats, així sentits, representa per a l'auditor un goig ben pur.

I ja no cal dir que el conegut mestre Gibert executà les pàgines de Bach amb bell estil. I les registrà amb trassa.

Hi havia a la tercera part del programa, «La Mare de Déu», de Nicolau, «Collsacreu», de Vives (producció originalíssima) i «Cap al vespre», de Ricart Strauss.

La moda exigeix avui que, en tractar-se d'art, l'estil canviï cada quinze dies. I hom viu, es diria, empaitant gairebé cada dia un nou matic, una nova fallera. I, en tractant-se de les coses ja fetes, hom esdevé oblidat... ara bé: l'art de Strauss apareix ja, doncs, absolutament llunyà. Amb tot, quants músics de la darrera hora poden citar-se que puguin presentar una obra tan important, tan valuosa, com la de Ricart Strauss? L'obra de l'autor de «Till Eulenspiegel», d'«Heldenleben», de la «Simfonia domèstica», etc., té, sens dubte, defectes. (No abunden, en veritat, les obres absolutament perfec-

tes.) Però revella trassa, revella força. I no hi ha dubte que en parlar, els futurs historiadors, de la música amb programa i, oi més, de la música dramàtica, ja no podran prescindir de Ricart Strauss. I això, malgrat les modes!

L'Orfeó Català cantà per primera vegada l'obra a setze veus, «Cap al vespre», de Ricart Strauss, l'any 1900. La interpretà també, sota la direcció del propi autor, l'any 1901. I ja és sabut que el mestre alemany restà sorprès en oír la seva obra cantada per l'Orfeó Català. Després, notablement, l'autor de «Mort i Transfiguració» ha fet constar en alguna obra seva publicada, l'admiració que ha sentit sempre per l'Orfeó Català. Entitat que el gran músic ofereix com bell exemple del que ha d'ésser un agrupament de cantaires.

En escriure la seva obra: «Cap al vespre», Ricart Strauss «esproposà» — diu el mestre Millet — aplicar a les vues la polifonia moderna que tan esplendorosament ha aplicat a l'orquestra. Es ben cert. I, gràcies a la seva gran trassa, Strauss ha realitzat plenament el que es proposava. I la seva obra de la qual parlem — i això malgrat els anys que ja té — és, realment, ben «moderna». Es fermament bastida i profundament sentida.

Amb «Cap al vespre» Ricart Strauss ha provat un cop més que no li plauen, realment, les produccions... de «volada curta». I és que Ricart Strauss — diu Romain Rolland — «és a la vegada un poeta i un músic». Un poeta i un músic que li agraden, sí, els grans moviments de l'ànima.

«Cap al vespre» és una obra complexa i ofereix grans dificultats d'execució. Solament amb llargs i pacients i intel·ligents estudis pot cantar-se. Però ja coneixem tots l'abnegació dels intassables cantaires que En Millet dirigeix. I coneixem també la tenacitat, la intel·ligència... i l'abnegació, semblantment, del mestre Millet i del seu «alter ego» Francesc Pujol. Es gràcies al ja esmentat conjunt de voluntats que certes coses són possibles. I així, també, hom pot explicar-les...

Malgrat, doncs, les dificultats d'execució, l'Orfeó Català, sota la direcció d'En Lluís Millet, cantà, pastà bé l'obra de Ricart Strauss. I cant i digué amb justesa tot el programa. I el públic, una vegada més, s'engrescà, s'embadallà. I s'inclinà, oi més — també un cop més — enfront del bell exemple que continuen donant-nos «aquell» mestre (i els que l'ajuden) i «aquells» cantaires!

La darrera sessió oferta als aficionats per l'Orfeó Català fou, doncs, molt bella.

F. LL.

“La Veu de Catalunya”

21 maig 1929

Notas Musicales

Palacio de la Música Catalana

ORFEO CATALA

En honor de la "Comisión Internationale pour l'étude des Nuages" dió anteanoche el "Orfeo Catalá" en el P. de la M. C. una sesión que se vió sumamente concurrida.

Previas unas palabras del maestro Pujol, de recomendación de que se abstuvieran los concurrentes de aplaudir hasta el final de cada obra, con el fin de que los extranjeros que asistían al concierto pudieran apreciar todas sus bellezas y matices respectivos, empezó el programa con "El cant de la senyera", que fué ovacionado.

Figuraban, además, en el mismo: "L'hereu Riera", de Comellas Ribó; "El cant del ocells", de Millet; "Els Romeus", de Civil; "Cançó de Batre" y "Cigaloret", de Pérez Moya; "Cançó del lladre", de Sancho Marraco; "La Mare de Deu", de Nicolau; "Cap al vespre", de Straus; "Caligaverunt Oculi Mei", de Victoria; "Credo de la misa del Papa Marcelo", de Palestrina; "La sardana de les monges", de Morera, que fué repetida a instancias del auditorio, y "Processó a la muntanya" y "A la plaça hi han ballades", de Vives.

La elevación artística de esa masa orfeónica, una vez más, bajo la batuta del insigne maestro Millet, destacóse en la ejecución de todas las obras del concierto.

Los aplausos que se le prodigaron resultaron, como siempre que actúa esa institución coral nutridos y entusiasmas durante todo el programa, y los comentarios de los extranjeros que se oyeron en los intermedios fueron de suma alabanza a tan benemérita institución.

"El Día Gráfico"

14 juny 1929

Palau de la Música Catalana

ORFEO CATALA

Como obsequió a la «Commision Internationale pour l'Etude des Nuages» nióse anteanoche un selecto concierto por el «Orfeo Catalá» en su casa solaria: el Palacio de la Música Catalana.

He aquí el programa de la audición.

«El cant de la senyera», Millet; «L'hereu Riera», Cumellas Ribó; «El cant dels ocells», Millet. Soprano solo: señora Fornells; «Els romeus», Civil; «Cigalaset», Pérez-Moya; «Cansó de batre». Tenor solo: señor Nin. «Cansó del lladre», Sancho Marraco; «La Mare de Deu», Nicolau; «Cap al vespre», Strauss; «Cagaverunt oculi mei», Victoria; «Credo de la missa «Papa Marcel», Palestrina; «La sardana de les monges», Morera; «Processó a la muntanya», Vives; «A la plassa hi han ballades», Vives.

El público celebró una vez más la interpretación y la ejecución de aquél; y los homenajeados con visibles muestras de admiración y agradecimiento escucharon las enumeradas obras aplaudiéndolas al par que la concurrencia toda.

De un modo especial fué ovacionado el maestro Millet quien las dirigió con su proverbial entusiasmo y autoridad.

B. de P.

“ El Correo Catalán ”

14 Juny 1929

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

CONCERT EXTRAORDINARI A HONOR DE LA "COMMISSION INTERNATIONALE POUR L'ÉTUDE DES NUAGES"

Una audició de l'*Orfeo Català* és sempre un gaudí per l'esperit. Cada vegada que el Mestre Millet pren la batuta per dirigir els seus cantaires es produeix el miracle i tots en quedem meravellats. Ell sap treure d'aquest instrument admirable que és l'*Orfeo Català*, la sonoritat potent, armoniosa d'un orgue; les inflexions de la veu, els accents expressius surten amb una justesa, amb una perfecció insospitades. La gran ànima d'artista del Mestre Millet es comunica amb cada un dels choristes i com dèiem més amunt, el miracle es reatza sempre.

En el programa d'aquest concert, figuraven tres cançons populars estrenades fa poc, per l'*Orfeo Català* harmonitzades per Josep Civil i Antoni Pérez Moya, premiades en el sisè concurs de la Fundació Concepció Rabell i Cibils, vídua de Romaguera, *Els Romeus*, de Josep Civil, professor de la *Schola Cantorum* de París, no és precisament una cançó popular harmonitzada, però tampoc no és una glossa; queda en un terme mig una mica imprecís. El Sr. Civil ha musicat tot el text — bastant llarg — de la cançó; i no ha pogut evitar una certa monotonia. Creiem que la forma més ampla, més variada de la glossa, era, en aquest, l'únic camí a seguir. Altrament, aquesta composició molt sincera i ben sentida, és escrita amb una gran correcció.

De les dues cançons populars, *Cançó de batré* i *Cigalaset*, harmonitzades per Antoni Pérez Moya, preferim de molt la primera. El prelude a boca closa prepara d'una manera ben poètica l'eclosió de la bella tonada de caràcter melangiós, una mica oriental. L'evocació de l'ambient de la cançó ben trobada i sentida.

En harmonitzar cançons populars, Pérez Moya ha trobat sovint l'armonització justa, típica podríem dir-ne i això és un mèrit. Ens sembla, però, que s'ha afectat massa a certes fórmules d'altra banda ben personals que brollen amb freqüència excessiva de la seva ploma tan pròdi-

ga. *Cigalaset* recorda molt, potser massa, l'armonització de *Sant Josep* i *Sant Joan*, els mateixos ritmes, les mateixes fórmules.

L'*Orfeo Català* va interpretar admirablement el cor a setze veus de Ricard Strauss, *Cap al vespre*, d'una dificultat esbalaïdora. Es necessari un director com el Mestre Millet i un chor com l'*Orfeo Català* per executar dignament una obra d'aquesta categoria. Obra una mica barroca, però, altament poètica; esplèndida manifestació de la prodigiosa tècnica de Ricard Strauss al servei de la poesia de Schiller profundament sentida pel gran músic alemany.

Caligaverunt oculi mei de Victoria i el *Credo de la Missa del Papa Marcel*, de Palestrina, completaren la segona part del programa. La música de Victoria, contemporani i compatrici de Santa Teresa, és l'expressió autèntica del misticisme castellà del segle setzè. L'*Orfeo Català* va executar el responsori de Victoria d'una manera perfecta.

Processó a la muntanya, del Mestre Amadeu Vives, és una pintura musical — que se'ns permeti l'expressió — realitzada amb l'habilitat característica de l'autor de *Doña Francisquita*. El so de les campanes a tot vol, els cants solemniais durant la processó, el murmurí de les pregàries del poble, la veu del senyor Rector recitant l'oració final, tot hi és perfectament imitat. Ens sembla, però, que la nota pintoresca o descriptiva pren una importància excessiva en perjudici de la música. Trobem a faltar-hi el predomini d'una idea purament musical, que subratlli per dir-ho així, i doni valor estètic als diversos episodis de *Processó a muntanya*. El mateix podríem dir de l'última part de la suite coral d'Amadeu Vives *A la plaça hi fan ballades*, que l'*Orfeo Català* va executar amb una gran perfecció. El públic molt nombrós i distingit, va aplaudir amb entusiasme totes les composicions que integraven el programa.

F. RIBA MARTI

"El Mati"

14 Juny 1929

La Música

PALAU DE LA MUSICA CATALANA ORFEO CATALA

En ocasió de trobar-se aquests dies reunida a Barcelona la "Commission internationale pour l'étude des nuages", l'Orfeo Català oferí a les distingides personalitats que la constitueixen una audició a la sala del Palau de la Música Catalana. Excel·lent i oportuna pensada, que reeixí de la manera més feliç, car fou aquest un gran concert, dels que deixen profunda impressió i records perdurables.

El programa era ben selecte i disposat amb encert, per tal de donar una impressió completa de l'eficiència artística de la nostra gloriosa entitat coral. Tots els aspectes i matisos de l'extens repertori de l'Orfeo hi eren representats. Les cançons populars harmonitzades; les composicions originals, però eixides directament de la cançó popular; les grans obres polifòniques de caràcter religiós; les creacions corals modernes, i fins les darreres aportacions dels nostres compositors.

Tota la primera part, que comprenia composicions de Comelles Ribó, Millet, les recentment estrenades de Civil i Pérez Moya, de Sancho-Marraco i de Nicolau (l'esplèndida glosa "La Mare de Déu"), fou seguida amb un interès creixent pel nombrosíssim auditori que omplia la sala i que rebé amb grans ovacions la tasca magnífica de l'Orfeo.

Poguèrem tenir el goig aquesta vetllada, de tornar a escoltar el bellíssim poema de Strauss "Cap a l'vespre", amb la interpretació del qual el mestre Millet i els seus cantaires havien obtingut feia pocs dies un ressonant triomf.

El públic verament devot de la música haurà agraït de segur aquesta nova audició d'una obra tan important, que per les dificultats d'execució que ofereix no pot prodigar-se massa.

El punyent "Caligaverunt oculi mei", de Victòria, i el majestuós "Credo" de Palestrina, que tantes ovacions vibrants d'entusiasme ha fet guanyar a l'Orfeo Català, completaven amb el poema straussià la segona part del programa, i la tercera la integraven "La sardana de les monges", una de les més ben sentides composicions del mestre Morera, dins aquest gènere, i "Processó a la muntanya" i "A la plaça hi ha ballades", els dos coneguts fragments de la suite del mestre Amadeu Vives "Follies i paisatges".

La superba tasca dels nostres cantaires fou celebrada amb entusiasme sincer, que el públic palesà en els seus aplaudiments interminables.

El programa de la sessió anava precedit d'una nota en la qual l'intelligent crític senyor Frederic Lliurat féu, amb mots justíssims i expressius, la presentació de l'Orfeo Català als nostres hostes.

B. S.

"La Publicitat"

16 Juny 1929

THE ORFEO CATALA

A Chorus Which Has Made History — Treasures of Spanish Music

By OLIN DOWNES.

BARCELONA might have turned itself upside down and the entire province have set the stage months in advance without being able to arrange a musical ceremony as impressive to a departing visitor as a chance visit to a rehearsal of the Orfeo Catalá. This rehearsal had not been rehearsed. It was part of the daily and almost hourly routine of the celebrated institution of which Luis Millet is the director and virtually the creator. His name will live as long in the annals of Spanish music as the organization with which he has made history.

This chorus, in its quality and the character of its performances, is in fact symbolic of the musical traditions of Spain. Its particular distinctions are due to the blending of those elements which characterize the best Spanish art: the first the deep and passionately artistic spirit of the people; the second the impregnation of this spirit and the shaping of its expression by individual leadership which embodies the inherently aristocratic essence of the race.

Perhaps no other country could furnish exactly a parallel to this. Countries and communities produce their choruses. If the chorus is one of popular origins, the leader will probably be of the same musical nature and experience as his singers, who may well be inimitable in folk vein and quite out of their course in music of a more cultivated kind. Or the chorus will be celebrated for its virtuosity and its interpretations of the music of an international repertory, and the conductor a musician equally experienced and modern-minded. The Orfeo Catalá is in a different case. In the tone quality, the color, the musical accent, as it were, is felt the powerful, pregnant expression of racial spirit. Superimposed upon this background, or rather rising from it, is the expression of a most sensitive and antique culture. Never had this writer listened to an art so fresh and virile with the savor of the earth and at the same time instinct with a patrician intelligence, sensibility and responsiveness to beauty.

Then, too, the chorus is fortunate in the literature that makes its repertory. This repertory is very extensive and eclectic. If the choir depended only upon popular material it would present enough of beautiful Spanish folk-music, distinctively treated, to give it a special position in its field. But it does not limit itself in any such way. It sings folk-songs and dance-songs which have emanated from its own province and Palestrina and di Lasso. It interprets Bach and Bartok, Richard Strauss, Debussy, Kodaly. Finally, it has its own special literature of compositions by Catalonian composers and it may be said at once that the possession of such a composer of choral music as Antonio Nicolau would in itself be a fortune for a choral body.

Masters of Later Period.

We put to one side for the present the various manifestations of the choir's interpretive powers and speak of the Spanish choral music, not only of the tremendous past, but by certain masters, great and small, of the later period, such as Vives, Sancho Marraco, Millet himself, Morera—names which for the average concert-goer fly by on the choral programs of specially enterprising conductors, or which have no significance to the average American musician outside the pages of dictionaries. These composers by descent, tradition or whatever it is, have not lost the intimate and instinctive knowledge of style and of the infinitely varied capacities of voices when they score for chorus. The compositions traversed in the course of the rehearsal made this fact extremely significant. By the side of a Nicolau or a Vives most modern writers for chorus seem men out of their medium. The only parallel for the intuitive felicity, ease and originality of the Spaniard's writing for the voices seems to be found in a few works by certain contemporaneous English composers, who, reaching back in the ancestral consciousness, have gone far to restore a kind of choral writing that had virtually vanished from existence. By this is not meant merely the harmonization of a folksong for voices or the writing of imitation madrigals. Something quite else is in mind—namely, the vocal, choral consciousness: the consciousness, the imagination, the spontaneous and instinctive methods of writing choral music customary in a day when this form of composition was not found to be in any way a limitation, but an expressive means fully adequate to the utmost conception of a composer, and, in fact, the best and most satisfactory of musical mediums. And as there have been steps toward a revival of this kind of choral writing in English, so do the composers who specialize in composition for voices in Spain seem to have always written and thought in such a style—not to have suddenly discovered a forgotten phase of a national culture and to have revived it, but to have always lived the ancestral heritage of vocal music; and to have enriched it by most beautiful communications.

The Spanish composers in question write for the voices in every kind of way—a way that varies most flexibly, admirably, dramatically, with the character of the text. They make extraordinary demands, but these demands are understood and found

practicable and natural by the singers. Much of the writing descends directly from the noble literature of Spanish sacred music, which is hardly touched, in relation to its richness, today. There remains something of the rich severity and perhaps romantic quality of a Victoria. Or the most admirable, spontaneous and frequently ingenious pieces, full of humor and colloquial folk-quality, will be turned out on the basis of popular dance rhythms and verses of a like popular character. Unfortunately, a misplaced program fails to supply the name of one composer who used chromatics in a manner as personal and introspective as any choral composer, new or old, that we know of has attempted: music which had in the first place a somewhat Asiatic contour and in which the quivering sensibility of the melodic line, weaving arabesques as fascinating as a tale from the Arabian Nights, was made to serve as the basis of a chromatic harmony as sensitive as that of a Franck, but at once bolder, more drastic, more primitive. It is deeply regrettable that the composition specified cannot be identified in this place, because its chromaticism and certain of its "deceptive" resolutions had no precise resemblance in any other piece we have heard, and the curious reader should be enlightened. Perhaps a correspondent from Barcelona will supply this missing link in the evidence of a Spanish musical tour. But this was only one of the very interesting items of the evening. The folk-music, or the music composed in the folk vein, that was sung, was mostly of Catalonian origin, not of the Moorish type found in more southern districts of Spain, but in fact of a diatonic and square-toed kind that suggested Provence or Southern France rather than the semi-Oriental or Asiatic currents which are strong in so much Spanish music. These dance songs, serenades, aubades, and what not, were very simple, rhythmical, delicate or gallant in sentiment, fresh as the dew on the grass, while in manner they were nearer France, as Catalonia is geographically nearer France than Arabia, or Morocco either.

Nicolau's Genius.

A disquisition in consideration of the music of Nicolau might here be indulged in, in connection with certain doctrines on realism and imitation in music. But the opportunity, or the risk of dropping into such academic discussion is gladly relinquished. It can be escaped by substituting fact for esthetic discussion. We are thinking of one of Nicolau's most celebrated choral pieces, known in Spanish as "La mort del Escola" and in French translation as "La mort de l'enfant du chœur." There is in this music an example of what would be in coarser hands a mere effect of imitation or realism, while the passage becomes with Nicolau a musical symbol of the most moving and dramatic power. This occurs toward the end of the poem, which is a narrative of the death of a young boy, an orphan, a scholar in a monastery, who played the violin, and whose funeral procession goes into the cathedral. The little body nears the altar, and at this moment, high in the air, as the soul is received by Christ, there is heard the sound of the boy's violin. The effect, scored with inspired accuracy for the boys' voices of the choir, is sweet and eerie beyond description. It has the certainty and the taste of the writing of a master, and it has all of the sincerity and inspiration, and some of the naïveté, of the detail in old religious paintings. It is one salient feature of a composition which mounts with noble pathos to its climax. But this is real and beautiful music, masterly in its musical ideas and their presentation and development. It is apparently natural to the Spanish composers of high rank to be emotional and dramatic in church music; at the same time they do not degenerate into tinsel and theatrical bosh, as too many Italian composers, in a like situation, are prone. This piece, and other music of Nicolau, had a fine gravity and pathos, and substance and line, and art. Nicolau is also the composer of what may be called a sacred berceuse to the Virgin, based on a single theme and developed, possibly at a little too great length, in the form of variations. But the variations are not successions of embroideries; they are evolutions of a poetic idea in musical form, following the text. Millet is the composer of the hymn "El Cant de la Senyera," of the Orfeo Catalá, and of one of the most delicious of the Orfeo's songs in the popular vein, "Le chant des oiseaux." Morera's "Sardana de les Mongues" is a most remarkable and original effort, based, at least nominally, on the forms of the Catalonian dance. Of course, there is every variety of sardana, grave and gay, secular and religious. The name is freely bestowed, as in the time of Bach titles of dance forms were freely bestowed, upon compositions written very freely "after" their traditional styles.

The visitor was curious to hear the Orfeo Catalá in music of a less national character than the works which formed the burden of their program that night. His wish was very courteously granted by the performance of Victoria's "Caligaverunt Oculi Mei" and of the "Credo" from the Pope Marcellus Mass of Palestrina. He was not disappointed in the Spanish interpretation of the music of the great Spaniard of the six-

Luis Millet, Leader of the Orfeo Catalá.

teenth century, who had few equals and still fewer superiors in his time, or in the superb composition that stands out in such extraordinary manner from other religious music of this epoch. But then came the music of Palestrina, and this was interpreted with such a glow of tone and glory of spirit that it was veritably as if the heavens had opened, the sun poured down, and the cherubim and seraphim chanted from the skies. The radiant counterpoint of Palestrina was once again proved to be of unsurpassable beauty. It is not always so when this music is performed. There is a tradition, sometimes misrepresentative of Palestrina, which deals with the "purity" of his style. "Purity" of style, "selflessness" in expression have perhaps done his music as much harm with certain routine performers and uninformed listeners as the same general phrases and ideas have done harm to such classics as Mozart and Haydn in the realm of the symphony. The singers of the Orfeo Catalá gave Palestrina's counterpoint an ecstatic surge and glory which should be inseparable from it. And there was Luis Millet in the conductor's chair, exhorting the singers by earnest gesture, or crouching low for a pianissimo, or even leaving them free, without a precise beat, giving them their heads as they performed extended passages with the security, the precision, the coordinated discipline which are the price paid for true freedom. Millet is not only a great musician but a great artist, which is not always the same thing. His character, his religion, is felt in his art more distinctly than they ever could be revealed by personal contact. He is indeed a man and artist for whom the world is the better, and his abhorrence of praise or any of the cheaper rewards of a career spent in consecration and service is one of the indications of his earnestness and his fanatical devotion to an ideal.

DE MÚSICA

Orfeo Catalá

Bajo la dirección del insigne Millet, de ese magno artista Millet, dió anoche un concierto el Orfeo Catalá en su Palau de la Música Catalana. Fué una sesión de arte puro, memorable, de esas que no se olvidan jamás.

En el programa, escogidísimo, figuraban composiciones de Millet, Cumellas Ribó, Sancho Marraco, Pérez Moya, Romeu, Botey, Morera, Vives, Nicolau, Jannequin, Victorio y Palestrina.

Imposible resulta el dar idea de la ejecución e interpretación maravillosa de todas las obras que escuchamos en el concierto de anoche. En él, el Orfeo Catalá tuvo uno de sus días más felices. ¡Qué matices más deliciosos de expresión obtuvo; qué sonoridad más bella, que ajuste tan preciso, que afinación tan impecable!

Más que un conjunto de voces humanas, parecía el Orfeo Catalá un coro de ángeles.

El público, que llenó por completo el Palau, enloqueció de entusiasmo, ante la admirable labor que se le ofrecía y de haber seguido el maestro Millet los deseos que significaban los insistentes y atronadores aplausos, las repeticiones, que fueron algunas, entre ellas el "Canta i vola que fa sol", del maestro Vives, se hubieran extendido a todos los números del programa.

El maestro Vives, que asistió al concierto y del cual se interpretaron tres bellísimas páginas: "Jesús i San Joan", "Processó a la muntanya" y "Canta i vola que fa sol", mereció calurosísimos aplausos.

En suma, un gran día de gloria para el Orfeo Catalá y para su director el maestro Millet. esa gran alma de artista, que todo lo anima y vivifica con su genio músico indiscutible.

El maestro Millet, digámoslo sin rodeos, rebasa las esferas artísticas corrientes; pertenece al grupo de los muy escogidos; es uno de los poquísimos artistas geniales de nuestros días.

"El Noticiero Universal"

22 Octubre 1929

Conciertos

Orfeo Catalá

Magna solemnidad, selección exquisita de sabrosos cantares de la tierra engarzados como pórtico a dos grandiosas polifonías finales y un concurso imponente, un lleno a rebosar en hervor y oraciones de admiración y entusiasmo: tal el concierto extraordinario de anoche por nuestra primera entidad coral en su hogareño Palacio de la Música Catalana.

Al mediar el día habíanse agotado ya localidades y entrada general. Y en las horas concertales agolpábase por testeros de palcos y pasillos la gente que tuvo la suerte de adquirir una entrada. Lo desapacible de la noche, leños de resaca, afluencia parecía haber contribuido a condensar el arte y el entusiasmo por nuestro Orfeo Catalá, sentido y exteriorizado fervidamente por los incontables forasteros y muchísimos extranjeros que anhelaban constatar sus méritos y exquisiteces de mundial nombradía.

Fué una galantería acertadísima del Orfeo la de este concierto extraordinario y nuestros huéspedes inúmeros quisieron agradecerla y corresponderla con creces.

Tres partes integraban el escogidísimo programa. La primera, como brindis de la tierra catalana, fué ramillete de cantos populares dando a conocer ritmos y tonalidades que arrojaron desde el primer momento al concurso. Millet, Cumeillas Ribó, Sancho Marraco, Pérez Moya, Mossén Romeu, Botey y Morera fueron los escogidos y aplaudidos en sus armonías tan hogareñas como ricas y desgranadas en incomparable apoteosis. Algunas hubieron de ser bisadas.

La segunda parte, más plébrica todavía y con idéntico sabor del terruño, fueron rondallas y tradiciones pu'q' terrimamente rimadas en gaya música por nuestros A. Vives y maestro Nicolau. El «Canta y vola que fa sol», jugueteón y expresivo como la poesía que borda, hubo de repetirse también. El maestro Vives que se hallaba en un palco del segundo piso hubo de avanzar a recibir el delirante aplauso del público. Las de Nicolau, «La Mare de Deu» y «La mort del escolá», fueron estruendosamente ovacionadas.

El «plato fuerte» en forma de tercera parte formábanlo «L'ocellada» de Jannequin, el «Caligaverunt» de Vitoria y el Credo inmortal de la misa del Papa Marcelo de Palestrina. Sabido como es ecuta y abriganta todo ello nuestro «Orfeo Catalá», excusamos decir cómo fué recibida por los concurrentes en religioso arrobó. Si hubieran podido repetirse, no escapan seguramente al «bis»; sobre todo el último.

De nuestro «Orfeo» sólo diremos que... ¡el de siempre! Y el maestro Millet con los solistas, de ovación en ovación las tres horas del concierto. Fuéranos interminables si pretendiéramos repetir lo que escuchamos de labios de músicos y maestros de capilla de toda España, y de los muchos extranjeros, abundando los alemanes, en elogio del Orfeo y su maestro.

En resumen. Un delicadísimo obsequio y una magna solemnidad artística, que ¿por qué no decirlo? debe repetirse y aun frecuentar la primera entidad coral de Cataluña como galantería a los visitantes de nuestra Exposición que incesantemente se suceden.

L.

“El Correo Catalán”

23 Octubre 1929

Concerts

ORFEO CATALA

El concert que l'Orfeó Català, sota la direcció del Mestre Millet ha donat últimament al Palau de la Música Catalana, no podia ésser més oportú. Arreu del món, el nom gloriós de l'Orfeó Català és pronunciat amb respecte; En Lluís Millet és considerat com un mestre indiscutible en l'art choral. No és, doncs, estrany, que molts estrangers que visiten Barcelona amb ocasió de l'Exposició Internacional, hagin aprofitat l'avinentsa de sentir l'Orfeó Català. La sala d'audicions del Palau de la Música Catalana — massa reduïda per encabir totes les persones desitjoses d'escoltar l'Orfeó Català — oferia un aspecte magnífic.

En aparèixer el Mtre. Millet, fou saludat amb aplaudiments entusiàstics. I començà el concert, escoltat per tots els oients amb atenció respectuosa. L'Orfeó executà totes les composicions amb la perfecció admirable que li ha donat fama universal. Impossibile d'imaginar-se una interpretació més fidel, del responsori de Victòria *Caligaverunt oculi mei*. Admirem la gràcia incomparable de la cançó popular *El Caçador i la Pastoreta*; la distinció i elegància de Jannequin, *Ocellada*; la fina madrigalesca de *Canta i vola que fa sol*, del mestre Vives. Totes les composicions obtingueren, sota la direcció del Mtre. Millet, una execució ideal.

Alguns compositors americans vinguts a Barcelona per assistir als festivals simfònics ibero-americans honoraren amb il·lur presència el concert que ressenyem, i tots quedaren admirats de la tasca realitzada per l'Orfeó Català.

El Mestre Millet va rebre efusives felicitacions dels músics americans. — F. R. M.

"El mati"

25 Octubre 1929

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orfeó Català

Accedint als precs d'aficionats estrangers que es troben a Barcelona amb motiu de l'Exposició i per tal de fer conèixer, d'altra banda, la nostra música coral a alguns dels mestres americans que havien expressat el desig de sentir-la (mestres americans que es troben igualment entre nosaltres amb motiu de l'Exposició), l'Orfeó Català organitzà el seu darrer concert, al qual assistiren, en efecte, els mestres Broqua, Allende, Wyld, Fabini, Soro, Valladar, Villa-Lobos, etc., i, oi més, un públic nombrosíssim que emplenà completament la sala del Palau. Entrades i localitats, tot fou venut.

L'Orfeó Català cantà, doncs, sota la direcció del mestre Millet, obres representatives del seu original i variadíssim repertori; obres amb les quals, d'altra part, exterioritzà i sintetitzà, un cop més (aprofitant l'avinentesa que queda ja esmentada), el seu conegut «credo». I els cantaires del nostre sempre aplaudit agrupament coral interpretaren, doncs (després del ja tradicional Cant de la Senyera), pàgines populars harmonitzades, respectivament, pels mestres Millet, Cumellas-Ribó, Sancho Marraço, Pérez-Moya, Romeu, Botey; «Les fulles seques», del mestre Morera (una de les sardanes més reeixides i també més populars de l'autor d'«Emporium»); «Jesús i Sant Joan», «Processó a la muntanya», «Canta i vola que fa sol», d'A. Vives; «La Mare de Déu» i «La mort de l'Escolà», de Nicolau; «Ocellada», de Jannequin;

«Caligaverunt oculi mei», de Victòria; i «Credo» de la Missa del «Papa Marcel», de Palestrina. Repetim-ho: el programa de l'Orfeó Català constituïa una bella síntesi del seu repertori i, oi més, del seu «credo».

El «credo» de l'Orfeó Català! Voleu res més lògic, més complet? I voleu en el fons, (queigom de més senzill?)

L'Orfeó Català, practica, realment, «tota» el repertori coral. Tàlment com la fien els aficionats del «cinc cents», interpreta, per a «començar», la canço polifònica. Però, ja més que interpretar-la: amb el seu exemple, l'Orfeó Català suscita la recerca i l'amor de les nostres cançons i estimula els músics per a «vestir-les», per a crear bells i escaients i originals acompanyaments. A més, l'Orfeó Català interpreta poemes corals també fills de la nostra canço (obres de Nicolau). Poemes la creació dels quals ha també suscitat... Canta, oi més, pàgines que ja s'allunyen, a voltes, de la canço, però la «intenció» de les quals és original, personalíssima, i que enriqueixen, de faiso innegable, el nostre repertori coral (darreres creacions del mestre Vives). Però, en tractar-se de música moderna, l'Orfeó Català no té ni ha tingut mai un criteri mesquí. Al costat, doncs, de les obres cabdals dels nostres músics, interpreta, com tothom sap, produccions de Saint-Saëns, de Ravel, de Debussy, de Ricard Strauss, etc. Però l'Orfeó Català fa encara més: canta (i fa conèixer, sovint, per primera vegada entre nosaltres) les obres religioses i profanes dels mestres del cinc cents. L'Orfeó Català no oblida tampoc les grans obres de Bach, de Haydn, de Beethoven, etc. I ofereix també als nostres aficionats (i Déu sap amb quantes penes i desinteressats treballs), la «Missa en si menor», «La Passió, segons Sant Mateu», de Bach, «La Missa en re major», de Beethoven, etc. Pot fer-se quelcom més? I en tractar-se de repertori coral, pot somniar-se quelcom que sigui, com dèiem, més lògic, més complet, que el repertori de l'Orfeó Català? Solament el desamor o la ignorància de la història poden trobar deficiències en l'orientació absolutament intel·ligent que ha seguit sempre l'Orfeó Català i que, amb l'ajuda de Déu, continuarà seguint...

Els cantaires que En Millet dirigeix interpretaren amb llur perfecció habitual el programa ja esmentat i foren (també com sempre), festejadíssims. I en terminar-se la «Processó a la muntanya», el mestre Vives fou ovacionat. L'ovació es repetí després de la interpretació de «Canta i vola que fa sol», del mateix autor. Cal ara afegir que les obres esmentades foren cantades, «sonades», de manera ideal. Ja no es pot somniar, realment, una més admirable fusió de les veus ni una més rica i més justa riquesa de matisos. I què direm ara de l'execució dels sempre bellíssims poemes de Nicolau i de les pàgines cincentistes amb les quals terminava el programa! Els músics americans no es cansaven d'aplaudir i elogiar la tasca inlassable dels nostres cantaires i de llurs mestres. I un dels esmentats músics deia, amb veu alta: «La crònica que escribiré yo hablando de eso!...»

El concert de l'Orfeó Català constituí, doncs, un bell esdeveniment. Públic, mestres i cantaires vibraren durant tota la vetlla, moguts per un idèntic daler. Daler que, una vegada més, ens unia a tots.

Afegirem ara que, després del concert, la Junta de l'Orfeó Català obsequià els músics americans amb un delicat lunch.

F. Ll.

“La Veu de Catalunya”
24 Octubre 1929

El Orfeó Català de Barcelona

(De «El Mercurio» del 22 de Diciembre de 1929)

El «Orfeó Català» es, sin ditirambo, la primera masa coral del mundo. Desde el primero al último orfeonista vocalizan e impostan la voz como el más consumado solista; los matices son más sutiles que los de la mejor orquesta; su afinación es tan absoluta que después de un programa de más de dos horas terminan sin variar ni un cuarto de tono; su expresión es tan honda que no es posible quedar indiferente aunque no se simpatice con la obra ejecutada. Todos sus miembros, aún sus profesores, muchos de los cuales han comenzado como orfeonistas, pertenecen a la clase más modesta.

Se me dirá, ¿y cómo se ha efectuado este milagro? Y efectivamente, no es otro épiteto el que repite toda persona que por primera vez oye este conjunto maravilloso.

Todo esto lo ha conseguido un maestro eminente, un educador abnegado, un verdadero apóstol del arte que, con espíritu de soñador y patriota, ha consagrado toda su vida a realizar su ideal: él es Luis Millet.

De este maestro se ha dicho que es como una especie de Parsifal de Cataluña, porque él devuelve el consuelo y la paz al espíritu atormentado del pueblo. Como Parsifal de la leyenda, hay en el maestro Millet, y en todo lo suyo, el renunciamiento y la simplicidad, y también pureza de corazón.

El maestro Nicolau lo sintetiza con estas palabras: «Millet es el ungido de nuestra alma colectiva para regir la expresión de lo más íntimo que hay en ella; su canto. Millet es

la vestal que vigila el fuego sagrado de Cataluña, Millet, armonía humana, es como el horizonte sereno de nuestro Mediterráneo: todo extensión, todo bravura. Si el Orfeó Català resplandece como cosa viva, es porque el alma de Millet lo sostiene y lo anima, y todos los cantores del Orfeó, cantando, no son otra cosa que la misma vibración, el reflejo directo de esta alma».

El Orfeó fué fundado por Millet y Amadeo Vives el año 1891 y empezó con 28 cantores y 37 socios protectores. Poco a poco fué aumentando el número de cantores y socios protectores hasta que en 1908 se inauguró el soberbio «Palacio de la Música Catalana» que proyectó y dirigió el arquitecto Luis Domènech.

El edificio, que ocupa una vasta extensión, de terreno, se destaca por su originalidad y por su carácter especial. En los bajos está instalado el Orfeó y en ellos tiene su sala de ensayos, sus archivos, sus bibliotecas y demás dependencias; y en el primer piso al cual da acceso una amplia y suntuosa escalinata, se encuentra la gran sala de conciertos con capacidad para 2.000 personas, en el fondo de la cual se destaca sobre el hemicíclo, destinado a los ejecutantes, el magnífico órgano de la Casa Walker, encuadrado por dos alegorías escultóricas, una a la música clásica y romántica, simbolizada por el busto de Beethoven entre dos severas columnas, y la cabalgata de las Walquirias perdiéndose arriba entre las nubes, y otra de la música popular, simbolizada por un árbol de espeso follaje al pie del cual hay el busto de Clavé y algunas de las figuras representativas de sus canciones. Con el local propio, el Orfeó entró de lleno a su época de álgida plenitud. Instituyó las «Fiestas de la Música Catalana» como una manifestación hermana de los Juegos Florales. Estas fiestas, que las empezó a presidir el eminente maestro Felipe Pedrell, tenían por objeto premiar las composiciones catalanas, que más tarde serían la base del repertorio del Orfeó. Fundó la notable revista musical en la que colaboran los más reputados compositores catalanes.

Cuando el renombre del Orfeó trascendió por España y luego por toda Europa, inició sus triunfales jiras dentro y fuera de la Península. En Roma, París y Londres, ha tenido éxitos sin precedentes.

Un crítico de un diario francés les recomendaba a los orfeonistas parisienses que si querían conservar su orgullo de buenos cantantes, no fuesen a oír el Orfeó Català....

En el álbum de la institución hay juicios de Saint-Saëns, Fauré Landowska, Koussevitzky, Ravel, Strauss y muchos otros que unánimemente lo declaran como el único coro del mundo que no admite comparación.

Los directores del Orfeó tuvieron la gentileza de organizar una audición especial para nosotros y nos presentaron un programa a base de canciones populares catalanas admirablemente armonizadas por Millet, Vives, Nicolau, Marracó y varios otros compositores catalanes; la última parte comprendía obras de Jannequin, Victoria y Palestrina.

Sería ocioso buscar adjetivos, que correspondan a la emoción que recibimos aquella noche. Bastará decir que es la más pura impresión de arte que hemos experimentado en nuestra carrera artística.

Como de costumbre, yo no puedo contemplar impasible el éxito de instituciones musicales en el extranjero sin pensar en la manera de aprovecharlo en Chile.

Es superfluo insistir en los beneficios que reporta la divulgación de los orfeones, especialmente de carácter popular, como el que comento en esta crónica.

Dos cosas resaltan en esta institución que podemos imitar entre nosotros, y estas son su marcado carácter no sólo nacional, sino regional, y luego su organización netamente popular. Por estas dos características tenemos que trabajar en Chile y terminar de una vez por todas con aquel afán de extranjerismo que nos invade, despreciando lo nuestro, lo chileno!

P. HUMBERTO ALLENDE.

Barcelona, 22 de noviembre de 1929.

“Germanos”

22 November 1929

Musicales

CONCIERTOS

«Palau de la Música Catalana» Orfeó Catalá

En el último concierto de esta perfectísima asociación coral, celebrado el pasado sábado, se dieron a conocer en primera audición varias obras. Fueron las siguientes:

“La Tortolina”, de aire catalán; armonizada por Pérez-Moya muy adecuadamente.

“Fred, Fred es el meu cor”, canto de sentido místico, sobre poesía de Juan Llongueras, por el maestro Alfonso, de expresión sincera.

“Quigumque enim”, motete para tres voces blancas, composición en estilo polifónico, de delicada escritura y de perfecta técnica; obra de la notabilísima pianista Blanca Selva.

“Roseta” y “Disputa d'amor”, canciones populares francesas, bellas y justamente armonizadas por Vincent d'Indy.

Y cinco canciones populares de la Alta Auvernia, armonizadas por Cantaloube, alguna de ellas muy agradable y bella.

Completaron el programa obras de Cumellas-Ribó, Pérez-Moya, Vicente María de Gibert, Botey, Morera, Luis Romeu, Nicolau y Vives.

Todas las obras fueron muy aplaudidas, repitiéndose algunas.

Gran parte de los aplausos fueron dedicados al maestro Millet y a los solistas que tomaron parte en el concierto.

X.

“Las Noticias”

11 Desembre 1929

Orfeo Català

En el darrer concert donat per aquesta important institució musical, foren estrenades diverses obres, algunes de les quals de molta importància.

Hu-vos-les ací: «La Tortolina», cançó popular molt ben harmonitzada per Pérez-Moya. «Fred, fred és el meu cor», cant franciscà escrit per Joan Llongueres amb música del mestre Alfonso, escrita molt escaientment.

«Quiguinque emim», motet per a tres veus blanques d'estil polifònic, delicat de tècnica i de fons, escrit per Blanca Selva.

«Roseta» i «Disputa d'amor», dues cançons populars franceses, bellament harmonitzades per Vicent d'Indy.

I, finalment, cinc cançons populars de l'Alta Auvèrnia, harmonitzades per Cantaloube. Algunes d'aquestes cinc harmonitzacions són molt ben resoltes, però en altres hi manca una mica de l'aire popular del país.

El programa era completat amb obres de Pérez-Moya, Cumellas Ribó, Vicents Maria de Gibert, Botey, Morera, Romeu, Nicolau i Vives.

Totes les obres del programa foren llargament aplaudides, i algunes hagueren d'ésser repetides. Cal fer present que l'actuació de l'Orfeo Català fou una confirmació de la seva vàlua indiscutible.

M. V.

" La Nau "

12 Desembre 1.929

DE MUSICA

CANTOS DE NAVIDAD POR EL "ORFEO CATALA"

Siguiendo la tradicional costumbre, nuestra primera masa coral celebró ayer tarde en el "Palau de la Música Catalana" el concierto de cantos de Navidad, interpretando un extenso programa en el que figuraban las más salientes composiciones sobre los temas, objeto de la selección.

Las huestes del maestro Millet fueron largamente aplaudidas en todas las composiciones, teniendo que bisar la mayoría de ellas.

Fueron estrenadas también algunas de los maestros Colomer, Millet, Pérez Moya y Tomás, que agradaron igualmente al auditorio.

Junto con el maestro Millet fueron aplaudidos los organistas Gibert y Comella y el pianista Salonet, que cooperaron al programa, como así también los solistas señora Fornells y señor Nin.

El aspecto del "Palau" magnífico, ya que quedaron despachadas todas las localidades.

" Diario de Barcelona "

27 Desembre 1929

Palacio de la Música Catalana

EL ORFEON CATALAN

Con el éxito y el lleno que nunca le faltan, el Orfeón Catalán dió ayer, en el «Palau», el concierto de canciones de Navidad, tradicional en la tarde del día de San Esteban.

Guiados por su entusiasta director, el maestro Millet, los bravos orfeonistas dieron nuevas pruebas de sus cualidades estilísticas y de su valía como masa coral de rara afinación, de bellas voces y de variados matices.

Todas las obras despertaron vivo entusiasmo en el auditorio, que hizo objeto de repetidas ovaciones a los coristas y a su director.

Las funciones de estos días de Navidad han servido para que el público admire el arte de Enrique Borrás, que ha personificado tipos muy diversos de nuestra dramática.

En la función de hoy, por la noche, se pondrá en el Nuevo el melodrama, de gran espectáculo, «El Jorobado», en el que Borrás personifica un doble tipo — aunque en realidad se trata de un solo personaje —, el Jorobado y Enrique de Lagardere: aquél, contrahecho, malicioso y agudo; éste, varonil, gallardo y bravo.

«El Jorobado» lo presentan en este teatro con una riqueza de detalles, así en los decorados como en el vestuario que lucen los artistas, que es una nota de color muy artística.

Para mañana se anuncia «La vida es sueño», de Calderón, drama que vale siempre a Enrique Borrás un triunfo.

—Cuando un éxito teatral trasciende al público de la manera rápida que ha sucedido con la revista «29», original de Francisco Madrid y Braulio Solsona, música del maestro Demon, forzosamente ha de tener un valor.

La sátira del texto, como la gracia musical; la modernidad de la presentación, como la brillante interpretación de Elena Jordi y sus artistas, han sido recibidas con entusiasmo por el público.

De ahí que los autores, de acuerdo con Elena Jordi, vayan aumentando los cuadros del espectáculo, comentando los sucesos de actualidad barcelonesa, lo que agradece el público, llenando el teatro y dando a la temporada del Goya un giro brillante y merecido, por el esfuerzo y voluntad de Elena Jordi.

—Para mañana sábado, día 28, festividad de los Santos Inocentes, se representará en el teatro Romea la obra del día, «El fakir de Bengapur», en la que toda la compañía se esmerará en sacar efectos inéditos a la obra americana.

Con objeto de dar mayores alicientes a esta función de carácter único, debutarán y se despedirán la misma noche cuatro atracciones asiáticas.

—Fué tal la expectación producida con el anuncio de presentación en Barcelona del famoso coro ruso Cosacos del Don, que a la hora del concierto fueron muchas las personas que quedaron sin billete, viéndose imposibilitadas de asistir. Muchas de estas personas han pedido un nuevo concierto, que se organiza para los primeros días del año.

—La empresa del Olympia procura que cuanto de notable hay en teatro, circo y music-hall desfile por sus grandiosas pistas. En Barcelona se encuentra la ya famosa orquesta valenciana «L'Empastre», y Olympia se apresura a ofrecerle tres fechas para que su público pueda aplaudirla. La banda musical «L'Empastre» está compuesta de 22 profesores, eminentes músicos cómicos.

“La Vanguardia”

27 Deseembre 1.929

DE MÚSICA

Orfeo Catalá

En el Palau de la Música Catalana dió ayer, por la tarde, el Orfeo Catalá, bajo la dirección del maestro Millet, un concierto de cantos de Navidad que obtuvo el más brillante éxito.

Nuestra primera sala de conciertos resultaba casi insuficiente para contener al numeroso público que acudió a escuchar al Orfeo Catalá, el cual, como siempre, realizó en todo el concierto una labor magnífica, impecable, lo mismo en pureza de afinación que en expresividad. Lograr con los exquisitos cantores del Orfeo Catalá, bajo la batuta mágica, bien puede decirse así, del maestro Millet, matices admirables y una fusión absoluta.

En el programa, interesantísimo, figuraba, en primera audición, canciones de Colomer, Millet, Tomás y Pérez Moya, todas ellas muy interesantes.

Terminó este concierto de canciones de Navidad con la "Aleluia del Mesías", de Handel, obra que dió a la sesión el apoteósico fin que merecía.

Cooperaron en el concierto notablemente los maestros V. d' Gibert y J. M. Comella, en los acompañamientos de órgano; el maestro Juan Salvat, en los de piano, y la excelente solista del Orfeo señora Fornells.

Los aplausos después de cada pieza fueron tan entusiastas como prolongados.

—El Orfeo Catalá, bajo la dirección del maestro Luis Millet, anuncia para el próximo día primero de año, por la tarde, un concierto extraordinario en su Palau de la Música Catalana.

En el programa de este concierto, nuestra primera entidad coral ha reunido las obras que con más éxito estrenó últimamente, así como los que fueron más celebradas en su tradicional concierto del día de San Esteban, cerrando la audición con el maravilloso "O Magnum Mysterium", de Victoria, y la "Aleluia del Mesías" de Haendel.

Transcripciones de Bach para piano por el maestro Quintas : : : : : :

El reputado maestro Agustín Quintas ha publicado una nueva obra digna del mayor aplauso.

Consiste esta nueva obra en la selección de cuatro transcripciones para piano, formando Suite, de una "Canzone", un "Preludio", un "Adagio" y una "Fuga", de Bach escritas originalmente para órgano.

Merecen estas transcripciones toda la atención, pues no ha podido presidir mayor acierto en ellas. En cuanto al interés, como obra musical, huelga significarlo, tratándose de obras de Bach.

"El Noticiero Universal"

27 Diciembre 1929

La Música

Palau de la Música Catalana

Orfeó Català

Molt oportunament, la nostra primera entitat choral dirigida pel mestre Lluís Millet organitzà per a la vetllada de dilluns passat un important concert, el programa del qual fou principalment una brillant manifestació de la nostra música orfeònica.

Oportuna, repetim, aquesta iniciativa, puix que en el moment present, que la nostra ciutat és tan visitada, és molt just, fins indispensable, que totes les seves valors, i en particular les pures valors espirituals, es manifestin amb tota l'eficàcia possible. En el camp de la nostra activitat musical, l'Orfeó Català pot atribuir-se una altíssima representació. La seva obra, tan noble i tan vivent, és una de les nostres més legítimes glòries, i cal que els resultats que pot fer-ne admirar i l'eloqüent exemplaritat que se'n desprèn es mostrin en totes les avinenteses possibles, i molt especialment als qui encara no ho coneguin.

En el concert de dilluns passat la nostra benemèrita agrupació choral obtingué un magnífic triomf. La sala s'omplí completament, i a jutjar per l'extraordinària afluència de públic, que tot el dia havia demanat localitats, esgotades de bona hora, s'hauria omplert encara que hagués tingut una cabuda dues vegades superior.

L'Orfeó Català inicià el concert amb "El Cant de la Senyera" i interpretà a la primera part una excellent tria de les nostres cançons populars, harmonitzacions de Comelles Ribó, Sancho Marraco, Pérez Moya, Romeu, Millet i Botey. Totes aquestes obres, executades amb la perfecció inigualable que és norma dels nostres cantaires, produïren en l'auditori una profunda impressió que es traduïa amb ovacions interminables. "El fill de don Gallardó", de Sancho Marraco, hagué de repetir-se, i no fou, certament, l'única composició que el públic hauria volgut escoltar dues vegades. La part acabà amb la sardana de Morera "Les fulles seques", que fou també llargament aplaudida.

L'interès augmentà encara en ésser cantades les composicions de Vives "Jesús i Sant Joan", "Processó a muntanya" i "Canta i vola que fa sol" i els dos grans poemes de Nicolau "La Mare de Déu" i "La mort de l'escola". L'entusiasme de l'auditori, en acabar-se aques-

ta part del concert era indescriptible. El mestre Amadeu Vives, que assistí al concert i fou descobert en una llotja, es veié obligat a presentar-se al públic després de l'execució de les seves composicions.

On culminà, però, la gran tasca que l'Orfeó Català ens oferí, fou en la darrera part de la sessió, que contenia l'"Ocellada", de Jannequin, el Responsori de Victòria "Caligaverunt oculi mei", i el "Credo" de la Missa "Papa Marcel", de Palestrina. Aquestes dues darreres obres, sobretot, pàgines grandioses que el mestre Millet sap animar amb una eficàcia miraculosa, commogueren l'auditori íntimament i d'una manera que haurà de deixar perdurable record. Les ovacions que ofegaren, impacients, el darrer acord del "Credo", eren plenes d'emoció i vibrants d'un entusiasme sinceríssim, que poques vegades hem vist manifestar-se en forma tan espontània i amb tan perfecta unanimitat.

El mestre Millet fou cridat repetides vegades a l'estrada i aclamat amb els seus excel·lents cantaires.

B. S.

* * *

Especialment invitats per l'Orfeó Català a aquest concert els compositors americans vinguts a la nostra ciutat per assistir als festsivals simfònics hispano-americans celebrats a l'Exposició, anaren al Palau de la Música Catalana els mestres Humbert Allende, Alfred Wyld, Alfons Broqua, Teodor Valcàrcel i Eduard Fabini, als quals acompanyaven alguns dels cònsols americans a Barcelona.

Acabada l'audició, aquests artistes foren obsequiats per l'Orfeó amb un lloxx a la Sala de Junes de l'entitat. Es trobaven també presents, ultra la Junta de l'Orfeó Català, el mestre Amadeu Vives, el violinista Francesc Costa, el guitarrista Emili Pujol, els pianistes Montoriol, Tarés i Joan Gibert-Camins, el compositor Francesc Riba i Martí; el Delegat de Guatemala a l'Exposició de Sevilla; el Cònsol de l'Uruguai a Ginebra; el senyor Julià Nogueira, Secretari de la Societat de Nacions; el mestre Avel·lí Baños, director del Conservatori de Montevideo; el senyor Amado Rossi, escultor i crític uruguai; el doctor peruà senyor Felip de Arce; el senyor Enric Velázquez, violinista peruà; el senyor Albert Sayan, cantaire, també de la mateixa nacionalitat, i altres, els noms dels quals sentim no recordar.

El president de l'Orfeó Català, senyor Joaquim Cabot, oferí l'obsequi als compositors americans, en nom dels quals el mestre Alfred Wyld pronuncià uns mots d'agraï-

ment i d'elogi ben entusiàstic a l'Orfeó, que acabava d'admirar-los amb l'actuació que havien presenciat.

La reunió, ben animada, en un ambient de cordialitat i simpatia, s'allargà fins a hora avançada i els concurrents se separaren amb impressions agradósíssimes.

"La Publicitat"

25 Octubre 1929

La Música

Palau de la Música Catalana

ORFEO CATALA

Cançons Nadalenques

La tradicional sessió de Cançons Nadalenques que l'Orfeo Català ofereix cada any la diada de Sant Esteve, se celebrà amb l'èxit més complet. La sala, totalment ocupada, presentava un aspecte magnífic i el programa que l'Orfeo Català havia preparat fou descabdellat entre les més franques demostracions d'entusiasme de l'auditori.

La tasca de l'insuperable estol de cantaires que dirigeix el mestre Millet fou, com sempre, superior a tota ponderació en la interpretació de totes les obres, que formaven llarga llista, algunes d'elles estrenades en aquesta sessió.

Les dues primeres novetats que escoltàrem foren dos cants nadalenques del notable mestre de capella i organista Me Colomer, titulats "El bon Jesuït" i "Bon Jesuït, veniu", executats el primer per la secció d'infants i el segon per les de veus blanques i tenors, amb acompanyament d'orgue tots dos. Són composicions escrites amb sobrietat, però amb remarcable traça i correcció dins un estil sever i molt adient al caràcter que ha de tenir aquesta música. Me Colomer fou molt merescudament aplaudit per tot l'auditori.

Lluís Me Millet, que tan bones impressions ens havia deixat amb la seva primera manifestació com a compositor, estrenà també en aquesta sessió dues obres: "Nadal", amb lletra original, i "Cançó del rossinyol", sobre una poesia de mossèn J. Verdagué, totes dues per a veus blanques i orgue.

Es de remarcar en aquesta nova música del jove compositor la qualitat de la melodia, molt pura de línia, expressiva i plena de distinció. L'harmonització, a la part d'orgue, és molt ben sentida i tractada amb elegància. L'autor de les composicions rebé amb ovacions repetides les mostres més expressives d'afecte de tot el públic.

Cal remarcar com una nota d'especial interès en el programa, l'execució pel mestre Vicents M. de Gilbert, a l'orgue, de les composicions "Nadal (El desembre congelat)", de D'Aquin, i "Rapsòdia sobre cançons populars catalanes", de Gigout. El notable organista donà a aquestes obres una interpretació molt justa d'expressió i fou aplaudidíssim per la seva excel·lent tasca, sobretot després de la brillant "Rapsòdia" esmentada, en la qual diverses melodies ben triades en el nostre cançoner apareixen bellament glossades.

Alternant amb les obres corals de la segona part, la solista de l'Orfeo Català, Forns de Sa-

yós interpretà amb el seu estil impecable l'exquisida cançó de Blancafort "Els Reis" i la de J. Tomàs "Cançó de l'ocell", poesia del propi compositor, que contribuï també amb aquesta obra seva, força estimable, a la llista d'estrenes.

La darrera novetat ens la donà Pérez Moya amb una "Nadala popular francesa", harmonitzada a veus mixtes amb gran encert i perfecta mestria.

Destacaren en la magnífica labor de l'Orfeo les interpretacions verament meravelloses que féu escoltar del poema de Nicolau "El Noi de la Mare", de la bella composició de Vives "Jesús i Sant Joan" i de l'impressionant "O magnum mysterium", de Victòria, i el grandios "Alleluia", de Haendel, que clogueren el concert majestuosament.

Cal esmentar, finalment, amb elogi la col·laboració que prestaren el tenor solista senyor Nin i els mestres J. Salvat i J. M. Comella, al piano i a l'orgue, respectivament.

B. S.

"La Publicitat"

28 Desembre 1929

Conciertos

ORFEO CATALA

En el Palacio de la Música Catalana, dió, como todos los años, el día de San Esteban, su concierto de cantos de Navidad, nuestra primera institución coral.

No hay que decir que la sala del «Palau» vióse completamente llena de un público ferviente del «Orfeo», que se mostraba a cada momento más complacido y hasta halagado por la audición.

Esta fué esmeradísima, como si la batuta del maestro Millet, impulsora de todos los acentos que esmaltaban la ejecución, hubiese extremado las insinuaciones de color para avalorar la ejecución de todas y cada una de las obras del programa anunciado con nuevos matices.

Conservando el carácter de escuela, dentro de lo que ya puede decirse constituye un género musical, la audición tuvo siempre interés, destacando como nuevas las bellas composiciones «El bon Jesuset», de Colomer, para sección de niños y órgano; «Bon Jesuset, venía» (voces blancas, tenores y órgano), del propio autor; «Cançó del rossignol» (voces blancas y órgano), de Luis María Millet, y «Cançó de l'ocell», de Tomás (señora Fornells, y piano), siendo muy aplaudidos los autores. El solista señor Nin escuchó también aplausos, lo propio que la notable soprano señora Fornells.

Repitióse, entre otros números, «Fum, fum, fum», del maestro Pujol. Cooperaron a la audición los organistas maestros Gibert y Comella, y el maestro Salvat en el piano.

El concierto valió—como era justo—grandes aplausos al maestro Millet.

B. de P.

«ORFEO CATALA»

El «Orfeo Catalá», bajo la dirección del maestro Luis Millet, anuncia para el día de primero de año, por la tarde, un concierto extraordinario en su «Palau de la Música Catalana».

En el programa de este concierto, nuestra primera Entidad coral ha reunido las obras que con más éxito estrenó últimamente, así como las que fueron más celebradas en tradicional concierto del día de San Esteban, cerrando la audición con el maravilloso «O Magnum Mystrium», de Victoria, y la «Al-luía del Mesías», de Haendel.

“ El Correo Catalán ”

28 Desembre 1.929

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orfeó Català

En el mateix moment de transcendentalisme agut que brega per imposar-nos, sia com sia, la música atonal o dit altrament la música per als intel·ligents, la música brutalment cebral, nomenada amb èmfasi «música pura», en contraposició a tota la música expressiva i neta, ben sentida i ben estructurada, que, ara com sempre, no és altra que aquella escrita pels veritables músics, l'Orfeó Català, fidel a la seva noble i, gosi-riem dir, sagrada tradició ancestral, en aquest dia significat de Sant Esteve, que és la segona gran festa nadalenca, ens ha ofert, com cada any, el seu «Concert de Cançons de Nadal», desbordant de sentit popular i de música espontània, clara i en- grescadora.

L'Orfeó Català i el seu mestre Millet, als quals devem les millors i més transcendents interpretacions d'aquelles obres sublimes que constitueixen els cimals indestructibles de la «música» i els devem, encara, tan-tes i tantes interpretacions magnes d'obres de tota mena i de totes les tendències, antigues i modernes, d'aquí i d'arreu del món, quan arriben les festes de Nadal semblen oblidar el pes feixuc del seu gloriós inigualable historial i, amb sincera i joiosa humilitat, diríem que es tornen infants quan els sentim, amb aquella mateixa alegria, tan veritable i tan corprenedora dels infants, cantar la meravella inextingible del gran misteri nadalenç, sense cap pesombre d'orgull, sense cap vanitosa preocupació, sense cap «pose» ni reclam, sense intent de transcendentalisme ni afany febrós d'abassegar les intel·ligències.

L'Orfeó Català, en aquest dia venturós de Sant Esteve, canta la joia immarcescible del Nadal de cara al poble i gairebé diríem corfós amb el poble. Canta amb fe i amb bona voluntat per als homes de fe i de bona voluntat. I veureu que aquests homes, que aquesta gent entusiasta i senzilla, sal de la terra i caliu fervid i roent de la raça, s'aplega, en multitud in comptable i corprenedora eixida de tots els indrets de la nostra terra, a l'entorn de l'Orfeó Català, que així canta generós per als senzills i humils de cor i així vivifica i així abriva i així eleva l'esperit redemptor de les nostres generacions.

Jo sé que molta gent, refinada i complicada, no deixa de tenir a punt, si l'ocasió es presenta, uns mots de menyspreu per aquest concert anyal de cançons nadalenques i fan com el típic i antic «rabadà» de la cançó, «no volen cantar»; no estan per cançons d'aquestes i combaten la noble gesta popularista que aconpleix cada any, senzillament i amb exemplar franquesa de cor, el nostre gloriós Orfeó Català.

Encara que vulgui, no puc donar la raó a aquesta pobra gent refinada i complicada. Precisament en aquest concert nadalenç, tan humil, brilla diàfana i clara l'ànima, i amb ella tota la glòria i la grandesa, del mestre Millet i del seu Orfeó. En aquesta bella comprensió del sentit de la terra, en aquest pur i enaltidor amor pel poble, tan característic de l'Orfeó Català, trobarem, si sabem adonar-nos-en, la síntesi admirable de l'enorme transcendència i de la influència considerable que han tingut i tenen encara l'Orfeó Català i el seu mestre Lluís Millet en la depuració espiritual i en el renaixement artístic del nostre poble.

Saber ésser infant, saber ésser joíós i humil com un infant, saber cantar i dir les coses directament i sense turment com els infants, es també refinament intern, un refinament d'esperit que escapa, naturalment, a tots els refinats de façana.

Això vol també la seva gosadia i té també això les seves raons. Això té, oi més, la seva gràcia. Jo planyo verament els «rabadans» cerebralistes «que no volen cantar» i els homes feixucs i sòpits que no saben saltar i brincar amb innocent alegria quan la bondat del cor ho demana i ho necessita. Els planyo i demano al bon Déu que per molts anys em conservi la frescor d'intel·ligència i l'agilitat d'esperit necessàries per a poder-me gaudir en aquestes senzilles cançons nadalenques que canta cada any el nostre Orfeó Català, la tarda de la diada de Sant Esteve, i amb les quals ens ensenya tan bé, a tots, de creure, d'estimar i d'esperar.

enguany foren donades en primera audició dues cançons de mossèn Colomer, el reputat organista. «El bon Jesuset» una d'elles, amb lletra d'Emili Riera, prevere, i «Bon Jesuset, veniu», l'altra, sobre un text de Jaume Garcia C. O. La primera fou cantada admirablement per la secció de noies amb acompanyament d'orgue, i la segona per les noies i els tenors, també acompanyats amb l'orgue, pel propi autor. Tant l'una com l'altra d'aquestes dues cançons són delicades, ben sentides i ben escrites. L'auditori les aplaudeix com mereixien i obligà a la repetició de la dels noiets.

Es donaren també en primera audició «Nadal» i «Cançó del rossinyol», de Lluís Maria Millet, fill del director i fundador de l'Orfeó Català, el qual es manifesta ja cada vegada

ves» i «El rústic villancet», de Lluís Maria Millet, rebut amb una franca i molt significativa ovació, «Pels fills d'Adam i Eva», de V. D'Indy, i com a digne coronament de tantes i tan belles cançons, aquell formidable i sublim «O magnum mysterium», de Victorià, i l'esclatant «Alleluia del Messies», de Haendel.

Figuraven també en el programa dues composicions per a orgue, pulcrament interpretades pel mestre Vicens M. de Gibert. Eren aquestes, «Nadal», de Daquin, una bella glossa d'«El desembre congelat», i la ben escrita «Rapsòdia sobre cançons populars catalanes», de Gigout. Foren molt aplaudides.

Es distingiren notablement en les interpretacions de les cançons a solo la soprano senyora Fornells i el tenor senyor Nin, com així mateix, en les parts d'acompanyament al piano i a l'orgue, els mestres Salvat i J. M. Comella.

No cal dir que la interpretació de totes les obres d'aquest escaient i popular concert fou sempre del tot excel·lent i digne del prestigi tan meregut de l'Orfeó Català i del seu mestre eminent.

El Palau de la Música Catalana es veié ple de gom a gom. La satisfacció i la joia es reflectien en tots els rostres i l'entusiasme i la bella vibració espiritual es traslluen en les paraules d'efusió i en els constants i fèrvids aplaudiments. Volem fer constar, ans de tancar aquest comentari, les exquisides traduccions catalanes d'algunes de les cançons que figuraven en el programa i que signava el mestre Francesc Pujol.

Jo no diria altra cosa, com a corol·lari d'aquest concert tan típic i tan fidel a les nostres tradicions ancestrals, que això:—Les veritables virtuts d'un poble es troben gairebé sempre en les seves coses més humils i més ingènues. Corsecar i eixarrear, amb l'excusa d'un progrés quimèric, l'ànima d'un poble, és matar el poble. L'art es per a donar vida i per aixecar l'esperit dels homes i dels pobles.

J. LL.

“La Veu de Catalunya”

28 Desembre 1929

(Edició del vespre)

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orfeó Català

En el mateix moment de transcendentalisme agut que brega per imposar-nos, sia com sia, la música atonal o dit altrament la música per als intel·ligents, la música brutalment cerebral, nomenada amb èmfasi «música pura», en contraposició a tota la música expressiva i neta, ben sentida i ben estructurada, que, ara com sempre, no és altra que aquella escrita pels veritables músics, l'Orfeó Català, fidel a la seva noble i, gosi-riem dir, sagrada tradició ancestral, en aquest dia significat de Sant Esteve, que és la segona gran festa nadalenca, ens ha ofert, com cada any, el seu «Concert de Cançons de Nadal», desbordant de sentit popular i de música espontània, clara i en- grescadora.

L'Orfeó Català i el seu mestre Millet, als quals devem les millors i més transcendents interpretacions d'aquelles obres sublimes que constitueixen els cimals indestructibles de la «música» i els devem, encara, tan-tes i tantes interpretacions magnes d'obres de tota mena i de totes les tendències, antigues i modernes, d'aquí i d'arreu del món, quan arriben les festes de Nadal semblen oblidar el pes feixuc del seu gloriós inigualable historial i, amb sincera i joiosa humilitat, diríem que es tornen infants quan els sentim, amb aquella mateixa alegria, tan veritable i tan corprenedora dels infants, cantar la meravella inextingible del gran misteri nadalenc, sense cap pesombre d'orgull, sense cap vanitosa preocupació, sense cap «pose» ni reclam, sense intent de transcendentalisme ni afany febrós d'abassegar les intel·ligències.

L'Orfeó Català, en aquest dia venturós de Sant Esteve, canta la joia immarcescible del Nadal de cara al poble i gairebé diríem corfós amb el poble. Canta amb fe i amb bona voluntat per als homes de fe i de bona voluntat. I veureu que aquests homes, que aquesta gent entusiasta i senzilla, sal de la terra i caliu fervid i roent de la raça, s'aplega, en multitud in comptable i corprenedora eixida de tots els indrets de la nostra terra, a l'entorn de l'Orfeó Català, que així canta generós per als senzills i humils de cor i així vivifica i així abriua i així eleva l'esperit redemptor de les nostres generacions.

Jo sé que molta gent, refinada i complicada, no deixa de tenir a punt, si l'ocasió es presenta, uns mots de menyspreu per aquest concert anyal de cançons nadalenques i fan com el típic i antic «rabadà» de la cançó, «no volen cantar»; no estan per cançons d'aquestes i combaten la noble gesta popularista que aconpleix cada any, senzillament i amb exemplar franquesa de cor, el nostre gloriós Orfeó Català.

Encara que vulgui, no puc donar la raó a aquesta pobra gent refinada i complicada. Precisament en aquest concert nadalenc, tan humil, brilla diàfana i clara l'ànima, i amb ella tota la glòria i la grandesa, del mestre Millet i del seu Orfeó. En aquesta bella comprensió del sentit de la terra, en aquest pur i enaltidor amor pel poble, tan característic de l'Orfeó Català, trobarem, si sabem adonar-nos-en, la síntesi admirable de l'enorme transcendència i de la influència considerable que han tingut i tenen encara l'Orfeó Català i el seu mestre Lluís Millet en la depuració espiritual i en el renaixement artístic del nostre poble.

Saber ésser infant, saber ésser joíós i humil com un infant, saber cantar i dir les coses directament i sense turment com els infants, es també refinament intern, un refinament d'esperit que escapa, naturalment, a tots els refinats de façana.

Això vol també la seva gosadia i té també això les seves raons. Això té, oi més, la seva gràcia. Jo planyo verament els «rabadans» cerebralistes «que no volen cantar» i els homes feixucs i sòpits que no saben saltar i brincar amb innocent alegria quan la bondat del cor ho demana i ho necessita. Els planyo i demano al bon Déu que per molts anys em conservi la frescor d'intel·ligència i l'agilitat d'esperit necessàries per a poder-me gaudir en aquestes senzilles cançons nadalenques que canta cada any el nostre Orfeó Català, la tarda de la diada de Sant Esteve, i amb les quals ens ensenya tan bé, a tots, de creure, d'estimar i d'esperar.

Enguany foren donades en primera audició dues cançons de mossèn Colomer, el reputat organista. «El bon Jesuset» una d'elles, amb lletra d'Emili Riera, prevere, i «Bon Jesuset, veniu», l'altra, sobre un text de Jaume Garcia C. O. La primera fou cantada admirablement per la secció de noies amb acompanyament d'orgue, i la segona per les noies i els tenors, també acompanyats amb l'orgue, pel propi autor. Tant l'una com l'altra d'aquestes dues cançons són delicades, ben sentides i ben escrites. L'auditori les aplaudeix com mereixien i obligà a la repetició de la dels noiets.

Es donaren també en primera audició «Nadal» i «Cançó del rossinyol», de Lluís Maria Millet, fill del director i fundador de l'Orfeó Català, el qual es manifesta ja, cada vegada més, amb les característiques d'un compositor de sòlida tècnica i d'un bon gust impecable. «Nadal», amb lletra del propi autor, és una cançó d'una melodia ben seguida, ben estructurada, ben depurada. Res d'inútil o d'inoportú; res fora de lloc. Tot delicadament musical i amb una finor d'esperit verament corprenedora. L'acompanyament sempre distingit i ple d'interès. «Cançó del rossinyol» sobre un text de mossèn Cinto, és també una molt bella melodia que revela ella sola tot el temperament d'un músic veritable. Tant en l'una com en l'altra d'aquestes dues composicions, hom diria trobar-hi una benfactora influència d'aquella finor i d'aquella elevació tan característiques i pròpies del mestre Nicolau.

Les dues cançons, per a veus blanques i orgue, foren exquisidament cantades i fou repetida la «Cançó del rossinyol». Nosaltres, però, hauríem preferit tornar a escoltar el «Nadal», molt superior en tots conceptes.

Altra primera audició fou la «Cançó de l'ocell», del mestre Joan Tomàs, sobre un text seu. Es una bonica cançó d'estil popular ben resolta i ben sentida que captiva per la seva frescor i per la seva espontaneïtat. La cantà perfectament, amb aquella tan ingènua i deliciosa dicció que tots coneixem, la senyora Fornells i el públic demanà la repetició i es complagué escoltant la bella cançó per segona vegada.

Finalment, fou donada en primera audició una harmonització per a cor a veus mixtes de la «Nadala popular francesa» «Allà baix a la planície», escrita garbosament i amb un sentit molt just de la cançó pel mestre A. Pérez Moya. Obtingué també un èxit franc i espontani.

Completaven el bell i joíós programa, «El cant de la senyera», de Millet; «Oidà» i «Cançó de Nadal» de Mossèn Romeu, sempre escoltades amb pler inefable; «El dimoni escuat», de Cumellas Ribó; «Cigalaset», de Pérez Moya; «En aquest dia tan joíós», exquisida cançó basca del malaguanyat mestre Esnaola; «Som al dia de Nadal», de Tiersot; «La non-non del Jesuset», de Roma; «Fum, fum, fum», de Pujol; l'admirable «Noi de la mare», del mestre Nicolau; «Els Reis», exquisida cançó de M. Blancafórt; els veritables madrigals «Jesús i Sant Joan», de Vi-

ves» i «El rústic villancet», de Lluís Maria Millet, rebut amb una franca i molt significativa ovació, «Pels fills d'Adam i Eva», de V. D'Indy, i com a digne coronament de tantes i tan belles cançons, aquell formidable i sublim «O magnum mysterium», de Victorià, i l'esclatant «Alleluia del Messies», de Haendel.

Figuraven també en el programa dues composicions per a orgue, pulcrament interpretades pel mestre Vicens M. de Gibert. Eren aquestes, «Nadal», de Daquin, una bella glossa d'«El desembre congelat», i la ben escrita «Rapsòdia sobre cançons populars catalanes», de Gigout. Foren molt aplaudides.

Es distingiren notablement en les interpretacions de les cançons a solo la soprano senyora Fornells i el tenor senyor Nin, com així mateix, en les parts d'acompanyament al piano i a l'orgue, els mestres Salvat i J. M. Comella.

No cal dir que la interpretació de totes les obres d'aquest escaient i popular concert fou sempre del tot excel·lent i digne del prestigi tan meregut de l'Orfeó Català i del seu mestre eminent.

El Palau de la Música Catalana es veié ple de gom a gom. La satisfacció i la joia es reflectien en tots els rostres i l'entusiasme i la bella vibració espiritual es traslluien en les paraules d'efusió i en els constants i fèrvids aplaudiments. Volem fer constar, ans de tancar aquest comentari, les exquisides traduccions catalanes d'algunes de les cançons que figuraven en el programa i que signava el mestre Francesc Pujol.

Jo no diria altra cosa, com a corol·lari d'aquest concert tan típic i tan fidel a les nostres tradicions ancestrals, que això:—Les veritables virtuts d'un poble es troben gairebé sempre en les seves coses més humils i més ingènues. Corsecar i eixarrear, amb l'excusa d'un progrés quimèric, l'ànima d'un poble, és matar el poble. L'art es per a donar vida i per aixecar l'esperit dels homes i dels pobles.

J. LL.

Catalunya

8 Desembre 1929

(Edició del vespre)

TODAS LAS NOCHES

GLORIOSA INSTITUCIÓN

•• FOTOGRAFÍAS DE ••
«HERALDO DE MADRID»

cosas de nuestra tierra, y cantando siempre hemos de conservarlo y confíarlo a todos los bien predispuestos. Pero así como los buenos instintos no bastan para hacer buena persona, sino que es preciso para que no degeneren que el entendimiento vea y entienda su fundamento necesario en la verdad eterna, así en toda cosa la conciencia y el conocimiento racional de esta

Millet, Vicente María de Ibert, Federico Yurat, Francisco Pujol, Juan Salvat e Ignacio Folch, como secretario.

En esta revista se publicaron trabajos de Knosp, Laudowska, Mthis, Lussy, Millet, Pujol, Lablancols, Llovet y otros.

También vieron la luz en esta revista la colección de notas biográficas y críticas tituladas «Musics ells de la terra», sobre damas y comarsas populares de «El Panadell», reforma y restauración de la música religiosa, etc. En resumen: bate decir que en esta revista se encuentra toda la vida musical de España.

EL PALACIO DE LA MÚSICA CATALANA. SU PROYECTO. BREVE DESCRIPCIÓN

Está situado en uno de los barrios más típicos de Barcelona: en la calle Alta de San Pedro. El hermoso edificio es un complemento de sutuosidad, originalidad y carácter especial.

Se inauguró el 15 de febrero de 1908, cuyo proyecto fué del eminente arquitecto Luis Domenech y Montaner, que dirigió también las obras del gran Palau.

Uno de los iniciadores del gran proyecto fué el incansable Juan Millet, secundado después en esta hermosa iniciativa por su sucesor a la presidencia, D. Joaquín Cabot.

Este, con una realidad plena de luz y optimismo, hizo los trabajos abrumadores que lleva consigo el hacer un empréstito de 600.000 pesetas en obligaciones amortizables durante cuarenta y dos años, surgiendo en poco tiempo, y debido al entusiasmo del Orfeo, el suntuoso, el magnífico, el majestuoso Palau de la Música Catalana.

Inútil es detallar su distribución. No obstante, señalaremos que la sala de conciertos es capaz para más de dos mil personas, en el fondo de la cual sobresale, por su maravilla, un magnífico órgano Walcker, en-

El maestro Luis Millet, fundador y director del Orfeo Catalá

LA PRENSA EXTRANJERA ANTE EL ORFEO CATALA. VALIOSAS OPINIONES

Para dar una idea del valor musical que ostenta por todas las capitales del mundo el Orfeo Catalá damos a continuación unos extractos recogidos de la Prensa extranjera. Leed lo que dicen:

De «L'Idée Nazionale», de Roma: «De todas las Sociedades corales que hemos oído en Roma o en el extranjero, ninguna puede sostener la confrontación con el Orfeo Catalá, la vieja Sociedad de Barcelona, que por su constitución, sus estatutos y su disciplina nos hace pensar en una de aquellas antiguas corporaciones cultivadoras de la música. El creador, el animador y el director del coro es Luis Millet, que ha dedicado su existencia toda a la formación de un organismo completo.»

De «The Musical Opinion», de Londres:

«Tuvo importancia la visita que hizo a Londres el Orfeo Catalá.

Esta Sociedad coral es algo que rebasa completamente los moldes ordinarios; es una Asociación de una intensa seriedad, compuesta de personas que tienen voz y que desean cantar, cosas realmente buenas, de la mejor manera posible. El director del Orfeo, Luis Millet, es un músico de valor y de fuertes convicciones. Obtiene los efectos tal como los quiere y con su batuta ejerce sobre el coro un dominio extraordinario.»

De «Figaro», de París:

«Pero anteanoche dió el Orfeo Catalá su primer concierto, y es preciso, indispensable, confesar que nunca habíamos oído nada que pudiera acercarse a tan extraordinario conjunto. Los doscientos sesenta coristas de Barcelona dejan muy atrás las más reputadas Sociedades corales de los países del Norte, donde se honra singularmente el arte coral.»

De «Le Semaphore», de Marsella: «Maravillosa es la inteligencia, la disciplina, la fusión de estas voces de niños, mujeres y hombres. Con un conjunto de voces semejante, formado y dirigido así, se obtienen los más sorprendentes efectos, desde el

rumor casi imperceptible, y con todo tan lleno y claro, hasta los fortísimos más brillantes, pasando por todos los grados de intensidad sonora.

Pero no se trata aquí solamente de una cuestión de cantidad, así en la dulzura como en la fuerza, produciendo impresiones puramente físicas. La manera de emplear los matices por Millet y sus orfeonistas es un medio de interpretación inteligente y profunda. Las frases musicales son dibujadas; los conjuntos son modelados y adquieren un relieve a la vez vigoroso y minucioso. Eso va más allá que el sencillo mecanicismo y que la pura virtuosidad.

Por encima de todo este conjunto de cantores posee un alma, y esta alma condensa en su vida la fe artística de todas aquellas almas individuales.»

CONCLUSION

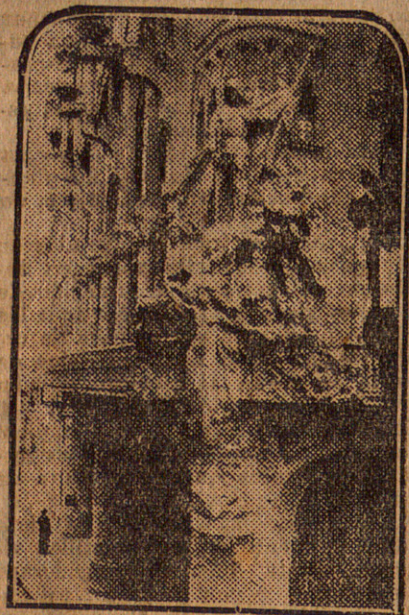
He aquí un perfecto organismo musical digno de ser envidiado por sus similares del extranjero.

Cataluña, patria de Clavé, y con ella España, suspira en gozo al ver cómo el Orfeo Catalá ha contribuido sin saber cómo a fijar el carácter espiritual de nuestro pueblo.

Para honrar al Orfeo Catalá terminemos sintetizando el espíritu de «El cant a la senyera»:

«Et duren arreu enlaire:
et duren i tu ens duras,
voleiant al grat de l'aire
el camí assenyalaràs.
Dona, veu al teu cantaire,
llum als ulls i força al braç!»

Ramiro Gómez FERNANDEZ

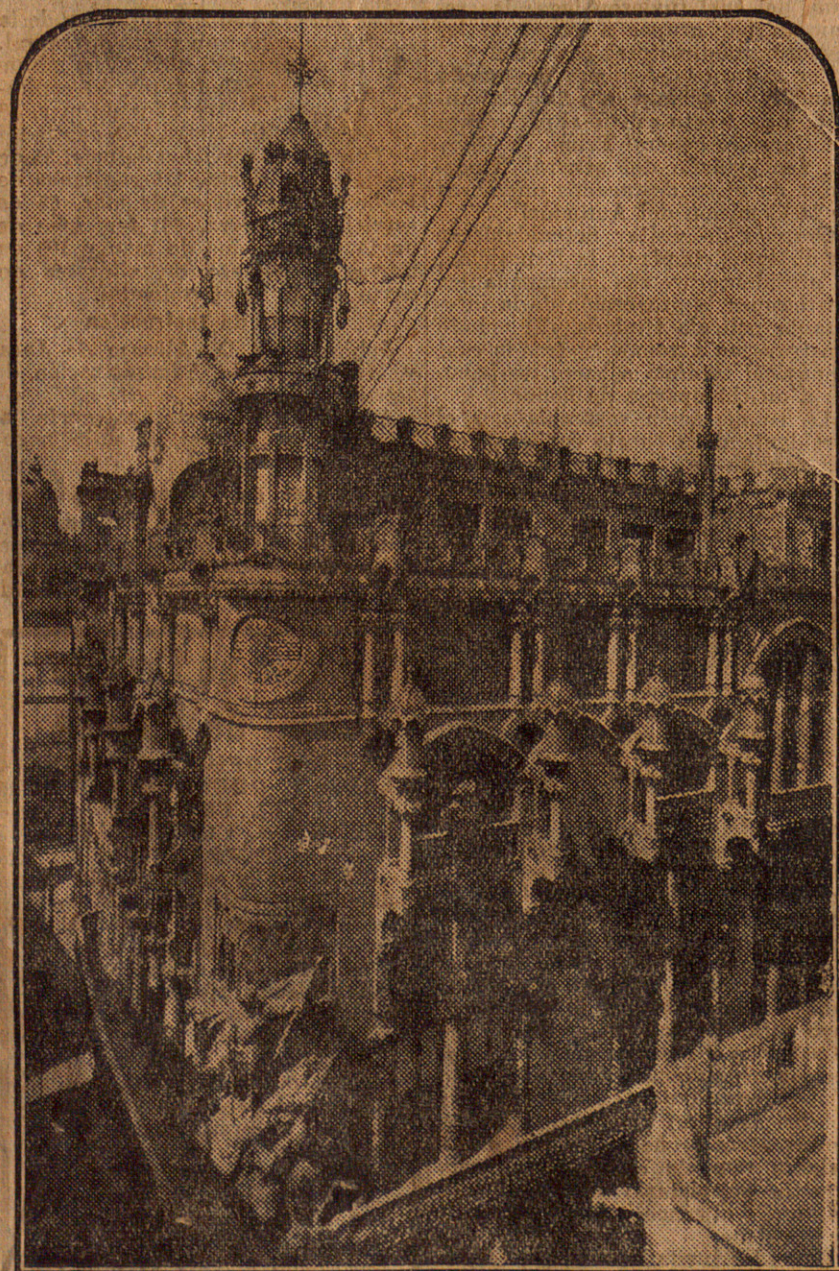

Grupo escultórico del edificio del Orfeo Catalá simbolizando «La música popular»

cosa la hace ver más clara, mide mejor su trascendencia y la imaginación y el sentimiento vuelan más alto y descubren caminos más luminosos.

Por esto esta publicación nuestra queremos sea como una glosa de nuestros cantos, el estudio de los géneros que cultivamos, su estudio, su forma: la voz que despierta la afición a la literatura y a la bibliografía musical y nos ayude a formar conciencia de lo que debe ser la música verdaderamente y genuinamente catalana.»

La Redacción la componían Luis

Local social, propiedad del Orfeo Catalá

cuadrado por dos alegorías escultóricas: una de la música clásica y romántica, simbolizada por el busto de Beethoven y la cabalgata de las «Walkyrias», y otra de la música popular, simbolizada por un árbol de aspero follaje, al pie del cual se ve el busto de Anselmo Clavé.

En este palacio, que es el centro de todo el movimiento musical de Barcelona, no sólo se organizan conciertos, sino que actúan también las entidades Asociación de Música da Camera, D'Amics de la Música y Orquestra Pan Casals.

Las más famosas agrupaciones musicales del mundo y más importantes orfeones de España han desfilar por la sala del Palau de la Música Catalana, cuyas condiciones acústicas son insuperables.

VIDA SOCIAL. NUMERO DE SOCIOS. RIQUISIMA BIBLIOTECA

La vida social del Orfeo Catalá es próspera. Cuenta con seis socios honorarios, tres vitalicios, más de 2.000 entre adjuntos y protectores y unos 250 orfeonistas, entre señoritas, hombres y niños.

Desde su fundación hasta la fecha han formado parte de la agrupación coral más de 3.000 orfeonistas.

Todas las clases de solfeo, vocalización y canto que se dan en el Orfeo son gratuitas.

El Orfeo celebra anualmente, además de sus conciertos públicos, varios oficiales, dedicados exclusivamente a sus socios protectores, y cada mes tiene lugar el «concierto repaso».

Posee el Orfeo una selecta biblioteca literaria y otra musical. Está dirigida muy felizmente por el maestro Pujol. Contiene esta biblioteca más de tres mil volúmenes y documentos. El archivo, que contiene todas las obras que ha cantado el Orfeo, es de un valor extraordinario, positivo.

Reverso de la «senyera» del Orfeo

DE CATALUNA

La Policía ha descubierto una banda que se dedicaba a la fabricación y expendición de billetes de veinticinco pesetas falsos

BARCELONA 14 (2 t.).—La Policía ha realizado un servicio, en virtud del cual se ha logrado descubrir una importante banda que se dedicaba a la expendición y falsificación de billetes de 25 pesetas.

Hace cerca de mes y medio que en la calle de la Providencia, de la barriada de Gracia, la Policía procedió a la detención de un individuo llamado Esteban Pujol, camarero de oficio, al cual se le ocuparon tres billetes falsos de 25 pesetas perfectamente fabricados. El individuo en cuestión había logrado ya pasar en tres bares distintos de aquella barriada otros tantos billetes. Por la detención de este sujeto la Policía logró venir en conocimiento de que se trataba de una organización de falsificación de dicho negocio y de la que se obtenían pingües beneficios.

Puestos los agentes sobre la pista de los falsificadores, hizo algunas gestiones, las cuales dieron el resultado apetecido. El jefe superior de Policía encargó a un agente que realizara algunas gestiones secretas. El citado agente se puso de acuerdo con uno de los falsificadores, llamado José Costa, el cual era el encargado de ofrecer los billetes falsos al precio de once pesetas cada uno.

El agente, después de varias conversaciones, se puso de acuerdo con Costa para la compra de tales billetes. Se citaron en la calle de la Diputación, y entonces el fingido comprador le hizo entrega de 1.100 pesetas. Costa le dijo que le esperara unos momentos, viniendo poco después de un bar sito en la calle de Cortes, adonde dijo que iba a recoger los billetes falsos, acompañado de otro sujeto llamado Rodolfo Batllori.

Cuando los dos individuos se hallaban en el trato de la venta de los billetes con el agente se presentaron dos policías, quienes procedieron a la detención de Costa y Batllori.

Por las declaraciones prestadas por estos dos individuos se supo con posterioridad que el centro de la falsificación se hallaba instalado en la casa número 19 de la calle de Anglesola, de la barriada de las Cortes, domicilio de un tal Pablo Palacios. Los agentes se presentaron en la citada casa, procediendo a la detención del dueño del piso. Después practicaron un minucioso registro en la casa, encontrando en el palomar de la misma un barril que contenía 670 billetes falsos de 25 pesetas, emisión de 15 de julio de 1907. Además se incautaron de numerosos objetos relacionados con el negocio de la falsificación, entre ellos clisés, planchas de 100, 50 y 25 pesetas, una minerva, un rodillo, 18 latas de tinta, un estudio fotográfico, un laboratorio completo, ácidos, etc., etc.

Después de esta importante diligencia los agentes continuaron sus gestiones, logrando detener a otro de los complicados, llamado Manuel Alvarez. En su domicilio los agentes se incautaron de numerosas cartas certificadas, dirigidas a elementos de fuera de Barcelona, haciéndoles ofrecimientos de billetes falsos por el valor de once pesetas.

Hoy los agentes, por las declaraciones prestadas por los complicados en este asunto, han procedido a la detención de Augusto Velat, Félix Púbil, Víctor Olivé; a este último se le ocuparon en su casa dos pistolas sin el correspondiente permiso; Joaquín Batllori y una mujer llamada Teresa Martín Adoel. Todos ellos han sido puestos a disposición del Juzgado correspondiente, así como todos los objetos hallados.

La Policía, siguiendo instrucciones del Juzgado, ha continuado practicando diligencias para el total des-

cubrimiento de la banda de falsificadores.

Este mediodía, el juez que entiende en este asunto, ha decretado la libertad de la mujer de Palacios, detenida hoy en los primeros momentos como complicada, y contra la cual, según parece, no pesa ninguna acusación.

Reunión agraria en Lugo

LUGO 14.—En el salón de actos del Ayuntamiento se celebró ayer tarde una reunión agraria, a la que asistieron representantes de las Federaciones del norte y noroeste de España.

Presidieron el acto D. Basilio Alvarez y el presidente de la Federación gallega, Don Basilio Alvarez pronunció un discurso alusivo al acto, por el que recibió muchas felicitaciones.

"DIME LO QUE COMES..."

El tercer Congreso de la Federación Nacional de Cocineros en Valencia

VALENCIA 14.—En el domicilio social de La Constructora Valenciana continúan las sesiones del tercer Congreso de la Federación Nacional de Cocineros.

Fueron aprobadas las siguientes credenciales:

Asturias: Ismael Suárez, con 36 federados; Cádiz: Pedro Alcandre, 54; Alicante: Enrique Calderón, 60; Albacete: Hilario González, 13; Madrid: Domingo Saavedra, José María Blanco y Eusebio Martín, 814; Vizcaya: Nemesio García y Jesús Ruiz, 68; Santander: Bernardo Gómez, 35; Salamanca: Alfonso Samalés, 14; Burgos, León, Valladolid, Palencia, Cáceres y Badajoz: Catalino Alvarez, 60; Valencia: Adolfo Carbonell, Amadeo Pamblanco y Arturo Sánchez, 270; Granada: José Galindo Fernández, 50; Zaragoza: Braulio Lombardé, 61; San Sebastián: Casimiro Garmendia, 93; Málaga: Ramón Madrid, 50; Sevilla: Joaquín Garre y Ramón Villanúa, 110; Castellón: Francisco Molins, 5.

El Comité Nacional de la Federación está representado por Atilano Granda, presidente, José Rosón y Wenceslao Carrillo, y la Unión General de Trabajadores.

Asisten al Congreso como delegados fraternales Joaquín Maymas y José Ferré, de la Asociación Artística Culinaria de Barcelona, que cuenta con 500 asociados.

El total de federados representados asciende a 1.876, más los 500 de Cataluña.

El Congreso discutió ampliamente la gestión del Comité y en las sesiones hasta ahora celebradas han intervenido varios delegados, discutiéndose especialmente los temas que hacen referencia a la revisión de cuentas, reforma del reglamento, organización corporativa, reclamaciones a los poderes públicos, aprendizaje y revisión de los acuerdos del Congreso anterior.

Los congresistas esperan obtener importantes mejoras para la clase.

Corresponsal.

SECCION FINANCIERA

MADRID

COTIZACIONES DEL DIA 14

Deuda interior 4 por 100.—Series F, E, D, C y B, 75,35; A, G y H, 75,75.

Exterior 4 por 100 (Estampillado).—Series F y E, 87,60; D, 88,25; C, 89,50; B y A, 89,75; G y H, 90,50.

Amortizable 4 por 100.—Serie A, 83,50.

Amortizable 5 por 100, 1920.—Series F, E, D, C, B y A, 95.

Amortizable 5 por 100, 1928.—Series E, D, C, B y A, 93,80.

Amortizable 5 por 100, 1926.—Series E, D, C, B y A, 102.

Amortizable 5 por 100, 1927.—Sin impuesto: series A, B, C, D, E y F, 101,95; con impuesto: series A, B, C, D y E, 91,25; F, 91,10.

Amortizable 3 por 100, 1928.—Serie A, 74,95; B y C, 74,85; D, 74,95; E, F, G y H, 74,85.

Amortizable 4 por 100, 1928.—Series A, B, C, D y E, 91,60.

Amortizable 4 1/2 por 100, 1928.—Series A, B y C, 96,90; D y F, 96,80.

Deuda ferroviaria 5 por 100.—Serie A, 101,75; B, 101,40.

Ayuntamiento de Madrid.—Obligaciones 1863, 100; Mejoras urbanas, 100; Idem en el subsuelo, 98,50; Ayuntamiento de Sevilla, 98,50.

Garantía del Estado.—Hidrográfica del Ebro, 103,50; Trasatlántica 1925 mayo y noviembre, 100,75; Idem 1926, 102,50; Tánger a Fez, primera, segunda, tercera y cuarta, 102,25.

Banco Hipotecario de España.—Cédulas 4 por 100, 93; Idem 5 por 100, 100,75; Idem 6 por 100, 114.

Banco de Crédito Local.—Cédulas 6 por 100, 101,70; Idem 5 1/2 por 100, 99; Idem 5 por 100, 93,75.

Efectos públicos extranjeros.—Cédulas argentinas, 2,66; Empréstito argentino, 102,90; Obligaciones Marruecos, 94.

Acciones.—Banco de España, 596; Central, 202; Español de Crédito, 432; Guadalquivir, 555; Chade, 712; Mengemor, 271; Telefónica, 102,25; Los Guindos, 101; Petróleos, 149; Unión y Fénix Español, 454; M. Z. A., 590; Fin corriente, 591,50; Nortés, 626; Fin corriente, 626,50; Tranvías, 142; Fin corriente, 142,50; Azucareras ordinarias, 56,25; Fin corriente, 56,75; Explosivos, 1,140; Fin corriente, 1,145.

Obligaciones.—Chade 6 por 100, 103; Eléctrica Madrileña 6 por 100, 105,75; Fábrica de Mieres, 92,50; Naval 5 1/2 por 100, 101,50; Bonos Naval 1923, primera y segunda,

102,50; Compañía Trasatlántica 1920, 101,50; Idem id. 1922, 103,25; Norte de España primera, 78,25; Idem segunda, 75; Idem tercera, 74,50; Asturias primera, 73,85; Especiales Almansa, 96,75; Alsasua, 93; Especiales Pamplona, 74,25; Valencia-Utiel, 84,50; Valencianas Norte 5 1/2 por 100, 102,25; M. Z. A. primera hipoteca, 342; Idem (Arizas), 98; Idem serie E, 90,25; Idem serie F, 97,50; Idem series G e I, 6 por 100, 103,40; Central de Aragón 5 por 100, 95; Metropolitano 5 1/2 por 100, 101; Bonos interés preferente, 94,75; Doble, 95.

Obligaciones extranjeras.—R e a l Asturiana 1920 y 1926, 103.

Moneda.—Francos, 24; libras, 29,70; dólares, 6,12.

BILBAO

Obligaciones: F. C. Norte primera (priorities), 3 por 100, 77,90; Asturias primera, 74,15; Alsasua, 4 1/2 por 100, 93; Especiales 6 por 100, 104,75; Central de Aragón 5 por 100, 95; Babcock Wilcox 5 por 100, 100; Hidroeléctrica Ibérica 5 por 100, 94,75; Hidroeléctrica Española 5 por 100, 94,50; Banco de Vizcaya, 1,925; Banco Urquijo Vascongado, 335; Banco Central, 201. Ferrocarriles: Norte, 625; Explotadora de F. C. y Tranvías, 215; Mundaca, 207,50; Altos Hornos de Vizcaya, 181; Side-rúrgica del Mediterráneo, 127; Especiales de Construcción N a y a l, blancas, 122; Hidroeléctrica Ibérica, 670; Unión Eléctrica Vizcaína, 325; Electra de Viesgo, 590; Sierra Menora, 127; Unión Española de Explosivos, 1,149; Papelera Española, 187; Unión Resinera Española, 80.

Las elecciones legislativas parciales en Francia

PARIS 14.—Las elecciones legislativas parciales han dado el resultado siguiente:

Circunscripción de Althirch (Alsacia): El autonomista Sturm es elegido, en la vacante de Ricklin.

Circunscripción de Colmar (Alsacia): En la vacante de Rossé la mayoría se divide entre los autonomistas Hauss y Mene, por lo cual se procederá a un segundo escrutinio el domingo próximo.

Valence: El socialista Moutet es elegido, en sustitución de otro socialista.—Fabra.

DEL PARTIDO DI AYER

Pedret, el guardafuete del Valencia, no ha logrado detener el esférico que, impulsado por Larinaga, marca el primer tanto para los santanderinos (Foto Alvaro.)

El ministro yugoslavo de Negocios Extranjeros se apartará por unos meses del Gobierno

BELGRADO 14.—Se dice que el ministro de Negocios Extranjeros saldrá hoy para Davos, donde se someterá a un tratamiento que durará varios meses.—Fabra.

Reunión anual de concesionarios de la General Motors Peninsular, S. A.

El viernes por la noche quedó cerrada oficialmente con un banquete en el Hotel Palace, la reunión anual de concesionarios españoles y portugueses que representan las marcas Chevrolet, Buick, Cadillac, La Salle, Oakland, Pontiac, Oldsmobile y G. M. C., por la Península ibérica.

El día 10, a las nueve y media de la mañana, se dio principio a la reunión, en la cual hicieron uso de la palabra los Sres. Loygorri, Bordenave, Rivera, O'Page, Castro, Fernández, Astort, Martín y Fominaya, desarrollando cada uno un tema sobre el cargo que particularmente desempeña en la Sociedad.

El público se componía exclusivamente de concesionarios, que en más de 200 se han reunido aquí, en Madrid, representando a toda España, dando al asunto un carácter verdaderamente nacional.

Por la tarde se proyectó la película titulada «Las ruadas del progreso», y después de una visita a la Exposición, instalada en los locales de la casa, se procedió a los preparativos para el día siguiente, en la mañana del cual tuvieron lugar las reuniones por grupos a cargo de los distintos subdirectores comerciales.

Por la tarde del mismo día quedó inaugurada oficialmente la Exposición, a cuyo acto asistió el presidente del Consejo, general Primo de Rivera, acompañado del general Kindelán y de otros destacados miembros de la Comisión del Automóvil.

Después de visitar detenidamente los distintos stands de la Exposición, el presidente y sus acompañantes asistieron a la proyección de la interesante película titulada «El mundo construye un automóvil», tras la cual se pasó al «buffet» a hacer los honores a un champagne de honor.

La conversación sostenida por el presidente del Consejo con el director gerente de la General Motors Peninsular, D. Benito F. Loygorri Pimentel, puede tener un alcance muy alto para el país, ya que el presidente del Consejo se interesó por detalles importantísimos sobre esta interesante industria, que tanto favorece a los pueblos en que radica, solicitando los detalles que con la ampliación de este negocio va relacionado el establecimiento de un taller de montaje importante y de acuerdo con las necesidades particulares del país.

Por la noche tuvo lugar el banquete bajo la presidencia del Sr. Loygorri, quien tuvo a su derecha un representante portugués de los concesionarios de la vecina República y a su izquierda al Sr. Girona, concesionario Chevrolet, en Barcelona, en representación de los concesionarios españoles. A la hora de los brindis el director gerente expuso la idea trazada para el volumen de ventas del año que acabamos de empezar y cuyo total de unidades pasa de las 12.000. Por el entusiasmo de los concesionarios podemos decir que dicho número pasará de 24.000. Al brindis del Sr. Loygorri contestaron dichos representantes, haciendo uso de la palabra también el Sr. Samaniego, director propietario de la revista «Kinos», y el concesionario portugués Sr. Mendonça.

Entre los invitados estuvo el agregado comercial de la Embajada de Norteamérica, Sr. Livengood.

Bajo la dictadura civil

Las nuevas plantillas de Marina

El «Diario Oficial de Marina» publica el real decreto referente a las plantillas de dicho departamento.

En virtud de dicha disposición se crea dentro de la escala de almirantes una denominada de primera reserva, señalándose las edades de sesenta y ocho, sesenta y cuatro y sesenta y dos años, según las categorías. Permanecerán en dicha escala hasta los sesenta y dos, sesenta y ocho y sesenta y seis años, en que pasarán a la segunda reserva.

Los destinos de consejeros del Supremo del Ejército y de la Marina y el de director general de Navegación serán desempeñados por un almirante, dos vicealmirantes y un contraalmirante, respectivamente; todos de la escala de primera reserva, y disfrutarán sueldo correspondiente a su categoría en activo.

Los vicealmirantes y contraalmirantes en situación activa en la actualidad recibirán al pasar a la primera reserva, aun sin destino, el sueldo entero correspondiente a su categoría en activo hasta cumplir los sesenta y seis y sesenta y cuatro años.

El aumento de personal que resulte por esta organización no producirá resultados para el ascenso en tanto el total número de individuos del Cuerpo sea superior al total que fija la plantilla para ambas escalas. En ningún caso podrán desempeñar empleos individuos de categoría superior, con excepción del profesorado y en algunos casos que convenga para el aprovechamiento de las especialidades reglamentarias.

Para la amortización de la escala de tierra seguirán rigiendo las plantillas aprobadas en septiembre de 1924.

Las vacantes que se produzcan por pase de los almirantes en todas sus categorías a la situación de primera reserva, así como aquellas que se produzcan por el pase de capitanes de navío a los servicios de tierra se darán al ascenso, si bien con la amortización del 25 por 100 de las que ocurran en cada empleo, comenzando por la primera. Las restantes vacantes quedan exentas de amortización.

La vacante más antigua de almirante existente en las plantillas vigentes hasta hoy se considerará amortizada, y por lo tanto, reducido ya el número de almirantes al señalado en la plantilla actual se podrá dar al ascenso la otra vacante existente en este empleo.

Los almirantes, jefes y oficiales que, por esta reorganización de las plantillas deban ser relevados en sus destinos podrán continuar en los mismos hasta cumplir los dos años, contados desde la fecha en que tomaron posesión y siempre que por aquel relevo tuvieran que cambiar el lugar de residencia. Se exceptúan de esta regla los destinos de embarco en escuadras, divisiones, flotillas, buques y demás destinos adividos en el decreto del 9 del actual.

Los jefes y oficiales, que como consecuencia forzosa de la reorganización quedesen sin destino, pasarán a situación de excedencia con el sueldo entero de activo correspondiente a su empleo.

Las nuevas plantillas quedan de la siguiente forma: un capitán general, cuatro almirantes, seis vicealmirantes, siete contraalmirantes, 34 capitanes de navío de servicios de mar, 18 de servicios de tierra, 57 capitanes de fragata de servicios de mar, 31 de servicios de tierra, 115 capitanes de corbeta de servicios de mar, 65 de servicios de tierra, 261 tenientes de navío de servicios de mar y 108 de tierra. El número de alféreces de navío queda indeterminado.

Firma de Instrucción

Jubilando a D. Alfonso de Jara y Mena, jefe de Administración de tercera.

Ascendiendo a esta categoría a D. Francisco Molini, jefe de negociado de primera.

El director de Primera enseñanza

Esta mañana llegó a Madrid, procedente de Alicante, el director de Primera enseñanza, Sr. Suárez Somonte, repuesto de la enfermedad que sufría.

Banco de Crédito Local de España

ENTIDAD OFICIAL CONTROLADA Y GOBERNADA POR EL ESTADO

CREDITOS CONTRATADOS: 289.952.778,76

El Banco ha emitido 70.678 Cédulas de Crédito Local Interprovincial 5 por 100 amortizables en treinta años, cuyos intereses y amortización satisface el Estado. Además, tienen la garantía de las Diputaciones contratantes y la del Banco.

Se cotizan en las Bolsas como efectos públicos y son admitidas por el Banco de España en garantía de préstamos y cuentas de crédito.

El Banco de Crédito Local de España realiza también la pignación, prestando el 90 por 100 del valor efectivo.

Cotización actual: 94 por 100. (Cupón 31 de marzo de 1929.)

XVII ANIVERSARIO
EL SEÑOR

Don Plácido López y Sanz

Oficial del Banco de España

FALLECIO EL 15 DE ENERO DE 1912

Habiendo recibido los auxilios espirituales

R. I. P.

Su viuda, doña María de las Nieves Alvarez, y hermana política, doña Enriqueta Alvarez.

RUEGAN a sus amigos se sirvan encomendar su alma a Dios.

Todas las misas que se digan el día 15 en el oratorio del Olivar (calle de Cañizares) serán aplicadas por el eterno descanso de su alma.

LOS MATRIMONIOS ENTRE ARTISTAS

María Fernanda Ladrón de Guevara y Rafael Rivelles

UNA INFORMACION :: EN DOS CARTAS ::

Oportunamente hubimos de escribir una carta al notable primer actor dramático Rafael Rivelles, que se encuentra con su compañía en Bilbao, si quería facilitarnos los datos y fotografías para la información de su matrimonio con la bellísima primera actriz María Fernanda Ladrón de Guevara. La respuesta no se ha hecho esperar, y con fecha 31 recibimos una amabilísima carta de Rivelles, en la que, después de dedicar a nuestra labor inmerecidos elogios, dice así:

POR UN ABRAZO Y UN BESO TEATRALES

«María Fernanda y yo nos conocimos el día 1 de septiembre de 1920, día de presentación de la compañía de Juan Marsans, empresario del teatro Novedades, de Barcelona, donde a mediados de mes comenzó la actuación de la citada compañía, integrada por Juan Bonafé, Irene Alba, nosotros y otros elementos. No conocí a la que hoy es mi esposa hasta el primer ensayo, que verificamos, como le digo, el día 1 de septiembre. La presentación la hizo Irene Alba.

Pasados unos días y durante el ensayo de una comedia, en una de cuyas escenas teníamos que besar y abrazar María Fernanda, y como, naturalmente, lo hacía con demasiada timidez, el interesante mo-

estreno de «La señorita Angeles» en el teatro del Centro, de esa corte. El día de la boda, casi desde la iglesia, tuvimos que marchar al teatro para hacer la tercera representación de aquella comedia, que con tan enorme éxito para Muñoz Seca se había estrenado dos días antes. El teatro rebosaba de públi-

Cinema Argüelles Cine Madrid

PROXIMAMENTE

El león de Sierra Morena

La más bella y la más emocionante. Producción nacional.

co. «Había que oír los comentarios del simpático público! No nos dejaban hablar a mi mujer y a mí!...

LA PEQUEÑA MARIA :: AMPARO ::

Una hondísima pena, la más grande de nuestra vida, oscureció la alegría de nuestra casa, cuando poco antes del año y medio de la boda nos sorprendió la muerte de nuestro primer hijito, Rafael, que contaba tres meses de edad. Por cierto que cuando comunicamos su nacimiento a los hermanos Quintero éstos nos enviaron una tarjeta que decía textualmente: «Enhorabuena, ¡Llorar! ¡Ríe! Para saber lo que hay que escribirle.»

El vacío que dejó aquel ángel le ha llenado de parte (esto no lo pueden olvidar nunca los padres; es el primer juguete de los que jugamos a casarnos) una pequeña que es más mala que Caín (suponiendo que Caín fuera tan malo como dicen) y que pronto cumplirá cuatro años, nacida en Madrid, como su madre, y que bautizamos con el nombre compuesto de María Amparo, compuesto con el de mi mujer y el de mi madre (q. e. p. d.), Amparo Guillén, que dedicó triunfante su vida al teatro, conquistando el aplauso de todos los públicos. La

Teatro Centro Tarde y noche Pepa Doncel Butaca 3'50

mento resultaba pobre de emoción. Yo quise desvanecer sus escrúpulos diciéndole: «Señorita, puede usted abrazarme y besarme sin miedo; en

El héroe de la casa

este momento no soy «un hombre», soy un personaje; pero no se le ocurra a usted intentarlo entre bastidores, porque yo no se lo toleraría.» ¡Para qué se lo dije! ¡De poco le da un síncope! ¡Tan en serio lo tomé que tuvieron que intervenir los compañeros para convencerla de que había sido una inocente broma. Pasado año y medio nos casábamos en la iglesia de San José, de Madrid, el día 15 de marzo de 1922...

DE LA IGLESIA AL ES- CENARIO

Tuvimos necesidad de aplazar la boda unos días para dar lugar al

Palacio de la Música

Hoy concurso de Artistas Enmascarados de la Metro-Goldwyn-Mayer

UN MAGNÍFICO AUTOMOVIL DE PREMIO

mocosilla María Amparito habla más que un loro y se le ocurren cosas fantásticas, que parecen impropias de su edad, o, al menos, a nosotros nos lo parece... ¡A todos los padres nos ocurre lo mismo!

¿MI MUJER ME PUEDE!

Seguimos siendo muy dichosos, mucho; yo tengo el genio un poco «pronto» y mi mujer... un poco «tarde»... y, claro, no nos «destruimos». Como además los negocios marchan muy bien, todo es paz en la casa. Mi mujer tiene siempre buen humor, y cuando yo me incomodo por algo (que es a menudo) y discutimos ella resuelve el asunto con una ingeniosa frase de las suyas... y se acabó. ¡Me puede!

Le envío este diálogo como muestra. Faltaban cinco minutos en una ocasión para levantar el telón, y María Fernanda, que debía empezar la comedia, no llegaba; yo estaba muy fastidiado, como usted puede figurarse; pasaron unos minutos y ya el público reclamaba enfadado el comienzo de la representación... ¡Al fin llegó!

Yo.—Pero, María!
Ella.—Perdona; no sabía que me esperabas.
Yo.—(Irritado y accionando mu-

La feliz pareja

cho.) ¡No soy yo el que te esperaba; es el públicoooooooooo!!

Ella.—(Pellizcandome en la barbilla.) ¡Pero a mí quien me importa eres tú, mi vida!...

Comprenderá usted que la cosa era para matarla o echarse a reír, y optó por lo segundo, porque ella

me quiere mucho; porque, a pesar de mis «prontos», soy un buenazo y yo la quiero, la adoro por buena, por humilde, por cariñosa y... ¡por todo!... ¡Porque hay que ver, amigo, lo guapa que es mi mujer!

Por la transcripción,
MIGUEL ESPAÑA

EL CONSEJO DE MINISTROS DEL SABADO

El contrato con la Trasatlántica y los ascensos en la Marina

A las siete y cinco minutos de la tarde terminó el Consejo de ministros.

Al salir de la Presidencia el jefe del Gobierno dio cuenta de lo tratado en los siguientes términos:

—Hemos empleado el tiempo muy bien. Yo he traído una porción de expedientes; pero el más importante ha sido uno referente a la parte jurídica que ha de emplearse para la concesión en usufructo de los terrenos de la Exposición de Sevilla a las Repúblicas suramericanas, no solamente para el tiempo que dure la Exposición, sino para utilizar después los pabellones en centros culturales, consulados y representaciones oficiales, y también hemos estudiado el canon que han de pagar por seguro, etc.

He traído asimismo tres o cuatro expedientes sin importancia.

Hemos aprobado después todos los contratos de las Compañías de navegación, aunque el martes le daremos cuenta al ministro de Hacienda para que estudie lo que se refiere a la parte financiera; pero en principio los hemos aprobado todos.

El martes seguramente añadiré una referencia detallada de los contratos y de las bases para cubrir dicho servicio.

También hemos traído otro decreto, que no se ha aprobado, para llevarlo a la sanción regia, relativo a la colocación de los comandantes excedentes o disponibles con arreglo a lo aprobado en la Asamblea al votarse el presupuesto.

La nota oficiosa facilitada después por el jefe de los Andes dice así: «Presidencia.—Expediente con motivo de petición de auxilios del fondo de calamidades formulada por el Ayuntamiento de Cidones (Soria) a consecuencia de incendio de edificios. Se socorre con 100.000 pesetas.

Idem con 5.000 pesetas al Ayuntamiento del Puerto, por incendio.

Idem al Ayuntamiento de Navia de Suarna (Lugo) con 10.000 pesetas, por movimiento de tierras.

Idem al Ayuntamiento de Conil (Cádiz), por mala cosecha a causa de enfermedad en los viñedos, con 25.000 pesetas.

Colocación de los excedentes forzados, comandantes del Ejército.

Fijación de las condiciones en que se ceden los terrenos que han de ocupar edificios y de los edificios que ocupen el solar de la Exposición de Sevilla.

Aceptación agradecida del ofrecimiento de D. Manuel Peña de un edificio con medios propios de sostenimiento para Casa de España.

Economía.—Reorganización de la Cámara de Comercio de Almería.

Fomento.—Concesión de una carretera al pueblo de Paymogo (Huelva) como premio a su ejemplar administración.

Justicia.—Desestimando el recurso interpuesto ante el Consejo por don Ignacio Dora Zuarna contra resolución que le separó del Cuerpo administrativo del ministerio de Justicia.

Marina.—Proyecto sobre ascensos por elección en el Cuerpo general de la Armada.

Instrucción pública.—Expediente de obras de reforma en el edificio de la Facultad de Medicina de Sevilla.

Gobernación.—Moción permitiendo concurrir al primer Congreso internacional de aviación sanitaria de París a dos médicos.

Trabajo.—Real decreto reorganizando los Patronatos de Acción Social Agraria, que se denominarán en lo sucesivo de Acción Social y Emigración.

Real decreto dejando sin efecto la ley de 21 de julio de 1922, por la que se declaraba sometida a colonización las denominadas Gándaras de Prado, del término municipal de Porriño (Pontevedra).

Notas de ampliación

Aparte el estudio de la ponencia de los ministros de Fomento, Instrucción y Marina sobre el servicio de comunicaciones marítimas, asunto del que los ministros guardaron la mayor reserva, por quedar aplazado para el martes, en que ha de darse cuenta al ministro de Hacienda, lo más interesante del Consejo fue el real decreto del ministerio de Marina, que en breve publicará la «Gaceta», sobre los ascensos por elección en el Cuerpo general de la Armada.

Por virtud de este decreto no se podrá ascender en el referido Cuerpo más que por elección, a los empleos de capitán de corbeta, capitán de navío y almirantazgo. En los demás empleos será por rigurosa antigüedad, con rigurosa selección.

Habrá una Junta superior de clasificación, que formará listas para el ascenso, teniendo en cuenta los expedientes personales de los individuos elegibles y la resultante de la opinión de los compañeros y jefes de los elegibles, la cual será sometida a la aprobación del ministro.

En caso de discrepancia entre el ministro y la Junta, resolverá el Consejo de ministros.

LAS RESTRICCIONES ELECTORALES DE MUSSOLINI

ROMA 14.—El presidente Mussolini ha decidido que los diputados que desempeñen los cargos de prefecto, cónsul o ministro plenipotenciario, no podrán presentarse como candidatos en las próximas elecciones legislativas.—Fabra.

LOS ACTORES ENFERMOS

Tanto Margarita Xirgu como Pedro Zorrilla se encuentran muy mejorados de sus respectivas dolencias

La ilustre actriz Margarita Xirgu y el graciosísimo actor Pedro Zorrilla se encontraban esta tarde muy mejorados de sus respectivas enfermedades.

Según el dictamen de los médicos que les asisten muy pronto podrán reaparecer ante el público, que tanto los admira.

De todas veras celebramos esta mejora.

Toros y toreros

Vicente Barrera, en Méjico

MEJICO 14.—Se lidiaron toros de Zolotuca por las cuadrillas de Armillita Chico, Vicente Barrera y Gitanillo de Triana.

Armillita alcanzó un gran éxito. Toreó muy bien con capote y muleta, puso excelentes pares de banderillas y estuvo superior con el estoque. Cortó orejas.

Gitanillo de Triana toreó por verónicas magistralmente, con temple y finura insuperables. Con la muleta, superiorísimo, recordando a Belmonte en algunos momentos. Matando, colosal. También el gitano cortó orejas.

Pero el mayor triunfo estuvo reservado a Vicente Barrera, que disfrutó en Méjico de un cartel envidiable. Toreó admirablemente por verónicas, hizo quites artísticos y muy variados, y en fin, mostró el muletero formidable y dominador. La faena que hizo al quinto toro fue de maestro consumado, y toda ella transcurrió entre ovaciones, bravos y dianas.

Mató a este toro de una gran estocada y le fueron concedidas por aclamación las dos orejas y el rabo. Escuchó una de las mayores ovaciones que se han hecho durante la temporada en la plaza de El Toreo.

Vicente ha sido contratado para cuatro corridas más en condiciones ventajosísimas.

El nuevo contrato terminará el 13 de febrero.

Además de estas corridas contratadas con la Empresa está en tratos con los organizadores de las corridas de la Covadonga, Prensa y Cruz Roja.

Los hijos de Bienvenida, en Guatemala

GUATEMALA 14.—Se lidiaron toros de San Mateos, traídos expresamente de Méjico, que dieron admirable juego.

Manolo dió una gran tarde de toros. Cortó orejas y rabos y produjo el delirio entre los aficionados por su arte magnífico.

Pepe, colosal, especialmente con el estoque. También cortó orejas y rabos.

Finito, herido en una tibia

En la tibia de ganado de D. Fernando M. Moraleja, en la dehesa «Doña María», de Casasola, el novillero vallisoletano Alfonso Gómez (Finito) fué alcanzado al torear de muleta por una vaquilla llamada «Verduga».

Finito sufre un puntazo en el pómulo izquierdo. Fué curado por el doctor Rodrigo Vidriero.

Toros para Barcelona

Ha estado en Salamanca la Empresa de Barcelona y ha adquirido reses a D. Nemesio Villarreal, D. Graciliano Pérez Tabernero, D. Rafael L. Clairac, D. Santiago Sánchez Rico, D. Ernesto Blanco, Encinas, Angoso y Coquilla.

Venta de ganaderías

La ganadería de los herederos de don Cipriano Sáenz, que actualmente figuraba a nombre de D. Fidel Rubio, ha sido adquirida por D. Francisco Villar, que ha pagado 21.000 duros a cambio de 125 cabezas.

El Sr. Villar percibió por su ganadería (292 cabezas) del Sr. Sánchez Cobaleda 401.500 pesetas.

La Asociación de matadores de toros y novillos

Según el «Boletín» de dicha Asociación, actualmente pertenecen a la misma 351 asociados, distribuidos en la forma siguiente:

Provisionales, cinco; matadores de novillos, 203; matadores de toros, 57; apoderados de toreros, 27; rejoneadores, ocho.

Han ingresado en calidad de apoderados los ex toreros que a continuación se indican:

Luis Etival (Africano), Antonio Villarín (Villarillo), Antonio Iglesias y Feito, Eduardo Borrego (Zocato), Antonio Marroco, Antonio Llamas, Juan Gómez (Rizao), Pablo Julio Marquina, Gregorio Garrido, Jerónimo Aguado (Pinteco) y Pedro Morales (Sanluqueño).

Un festival «bien» a beneficio de «El Húsar»

El próximo domingo, día 20, se celebrará en la alegre «chata» carabanchelera el primer festival taurino del año.

Se lidiarán cuatro novillos de Ramón Blázquez, hermanos de los que tan buen resultado dieron en la última temporada, que serán despachados por Valencia II, Antonio Márquez, Marcial Lalanda y Palmeño.

Los beneficios que produzca esta novillada serán para aliviar la precaria situación del banderillero «el Húsar».

UNA INFORMACION

O cabe duda que Barcelona, y con ella España entera, tiene que ostentar singular orgullo al hablar del Orfeo Català.

Esta famosísima institución es de tan alta trascendencia y de tan glorioso historial que no hay otra que pueda compararsele, respecto a su valor artístico, organización peculiar, significación, ejemplaridad y arraigo en el alma popular.

El Orfeo Català no es la primera entidad coral de Cataluña, sino de España y aun del extranjero; representa un esfuerzo titánico, una inteligencia esclarecida, un estudio detenido y una perseverancia tenaz, que sólo el ilustre maestro D. Luis Millet, bajo su dirección segura e inspirada, puede llevar a cabo.

Mucho quisiéramos decir de este sonador y maestro eminente; pero el espacio nos lo impide con harta condolencia, ya que nunca termináramos de elogiar lo que se merece este férvido artista, que une a su condición de músico la de místico y poeta.

Ya lo dice el escritor catalán Juan Llongueras en un meritorio trabajo suyo sobre esta institución: «De Millet ha podido decirse que es como una especie de Parsifal de Cataluña, porque él devuelve el consuelo y la paz al espíritu atormentado del pueblo. Como en el Parsifal de las leyendas, hay en el maestro Millet y en todo lo suyo el renacimiento y la simplicidad y también la pureza de corazón.»

Leamos la fe de bautismo de esta institución.

COMO Y DONDE NACIO EL ORFEO CATALA. PRIMEROS TRIUNFOS

Luis Millet y Amadeo Vives, los virtuosos técnicos de la partitura, allá por el año 1891 tuvieron la excelente idea de crear en Barcelona una bien organizada masa coral.

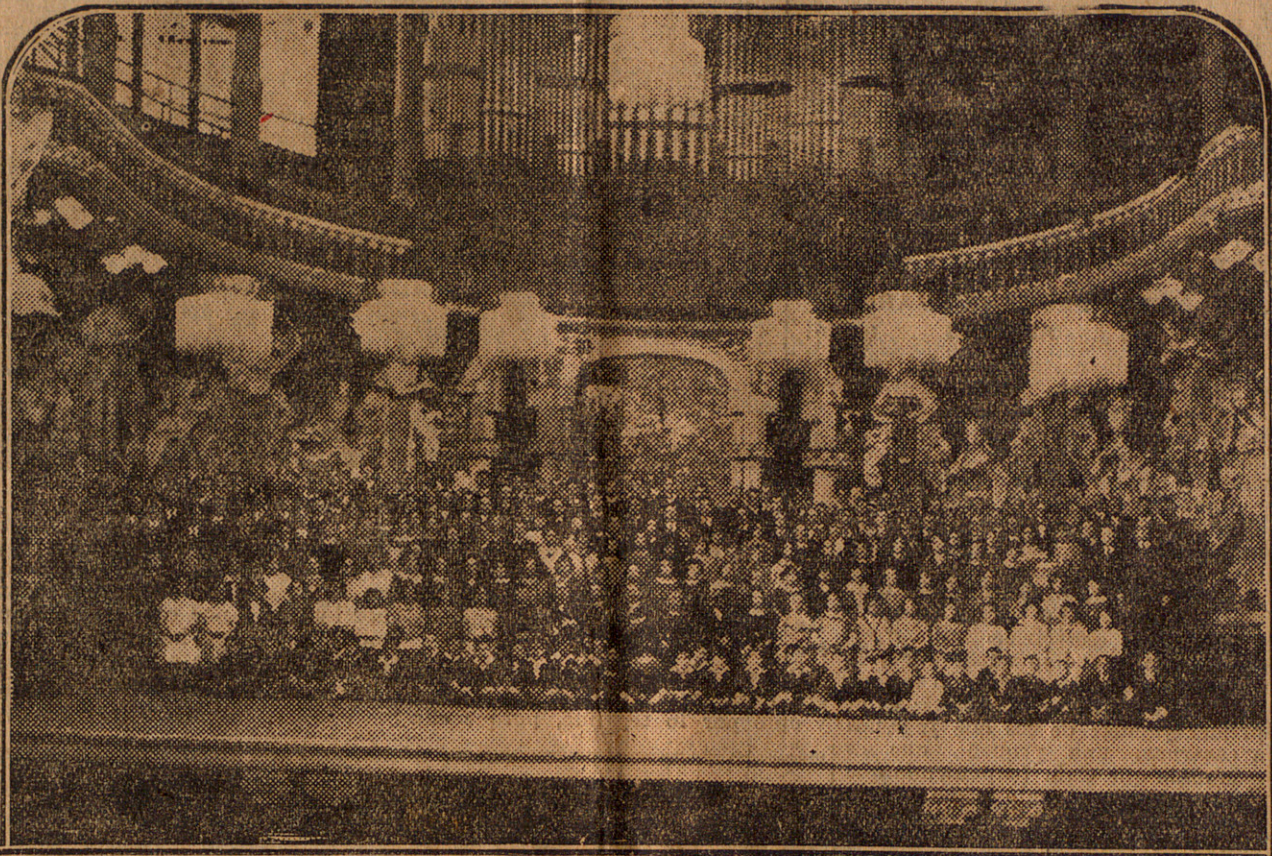
En la tertulia del café Pelayo, junto a la plaza de Cataluña, donde el maestro Millet actuaba como pianista, se pergeñó la magna idea de fundar el Orfeo Català.

Tuvo tan excelente acogida esta idea, que todos los contertulios prometieron cooperar en ella, solicitando ser cantores de la naciente entidad artística.

Más tarde, el 17 de octubre del

REPORTAJE
DE R. GOMEZ FERNANDEZ

EL ORFEÓ CATALÀ

La masa coral del Orfeo Català, compuesta de 250 orfeonistas, en su "local social", días antes de su excursión a Roma

mismo año, quedaba aprobado el reglamento del Orfeo Català, redactado por Millet, Vives y Tor.

Pronto empezó el estudio. Vives y Millet, con un entusiasmo parecido al vuelo de las flechas, empezaron a sembrar la victoria por sus propias manos, y con estudio diligente, cuidadoso e intenso empujaban ante los primeros cantores la batuta como Agamenón el cetro.

En la dirección de los ensayos alternaban, y así, con 28 cantores y 37 socios protectores, se instalaron en un local de la calle de Lladó, en el corazón mismo de la condal ciudad.

El 5 de abril de 1892 fué la primera vez que el Orfeo Català se dio a conocer públicamente en un concierto organizado por el maestro Nicolau y celebrado en la sala Bernareggi, de la calle de Poniente. El coro—entonces sólo de hombres—, rebasando los moldes ordinarios, interpretó fielmente el «Ave Verum», de Mozart, y «Boda d'ocells», de García Robles.

Luego, el 21 de julio del mismo año, en el salón de sesiones del ya desaparecido Palacio de Ciencias, se iniciaron las pruebas de estudio para dar a conocer los progresos del Orfeo.

Esta prueba se compuso exclusivamente de obras originales de autores catalanes, entre ellas «Los segadors», que en aquel momento no tenía ninguna significación política; «Fulla d'album» y «Marxa de pastora».

El entusiasmo y la fe fué adelante, oreando al viento sus primeras glorias, como una tiara pontifical constelada de estrellas.

Pero su triunfo quedó conquistado en el concierto dedicado a Grieg y que, organizado por Juan Gay, tuvo lugar en el Ateneo Barcelonés.

Millet obtuvo tan franco éxito dirigiendo las obras del compositor noruego, que puede decirse que su batuta era mágica como la vara de Moisés. Era el prestigio del Orfeo que empezaba a irradiar en el mundo con el crescendo de sus voces.

LA TIPICA "SENYERA", COMO SIMBOLO SAGRADO. BENDICION -- SOLEMNE --

Así como nació la idea de esta institución surgió también otra, la de poseer, como los típicos estandartes de Clavé, una «senyera» alrededor de la cual pudieran agruparse todos los orfeonistas.

La «senyera» dibujada por Gallisà y bordada por las señoras orfeonistas, fué bendecida el 11 de octubre de 1896 en el real monasterio de Montserrat.

Todos los componentes del Orfeo trasladáronse a contemplar el solemne suceso, coincidiendo la bendi-

ción con la inauguración del «Misterio del Dolor», que se había levantado en el camino de la Cueva por el Apostolado de la Oración.

Fueron padrinos de la «senyera» el conde Güell y su hija, bendiciéndola el obispo de Vich.

Con este motivo grato el Orfeo cantó el «Himno del Apostolado de la Oración», que compusieron para este acto Amadeo Vives y el sutilísimo poeta Más y Casanovas.

Pronto la «senyera» tuvo su letra Juan Maragall, el inmortal poeta, compuso bellamente un inspirado himno, «El cant de la senyera», cuyas estrofas parecen morir en un cielo estrellado, donde mueren las sonrisas de la tarde, dejando el eco icológico de su corazón:

«Al damunt del nostres cants
aixequem una senyera
quels fara mes trionfants.»

¡Salve, senyera! Símbolo sagrado que estás coronada por la gloria de los cantores y de ese relicario que contiene el mechón de cabellos del rey D. Jaime I el Conquistador. ¡Salve, senyera!

CREACION DE -- SECCIONES --

Cuando el Orfeo Català adquirió su forma definitiva fué cuando Millet completó las secciones de señoras y niños.

La sección de niños se creó en el año de 1895, dirigiéndola primeramente Juan Gay, y poco después Francisco Pujol, José María Cornella y Juan Tomas.

Después, el año 1896, nació la sección de señoras, que organizaron la señora Wehrle y el maestro Lapeyra.

A los pocos meses, después de detenida preparación, se sumaron ya a la agrupación coral.

Con sus tres secciones el Orfeo empezó a resplandecer en toda Cataluña, y con ello a resurgir nuestro renacimiento musical.

CREACION DE LA CAPILLA DE MUSICA DE SAN FELIPE NERI. CONCURRENCIA AL CONCURSO INTERNACIONAL DE ORFONES. MAS TRIUNFOS

El año 1897, con ciertos elementos del Orfeo Català, se creó la capilla de música de San Felipe Neri, que tuvo una gran resonancia, sobre todo en los conciertos de Semana Santa, que se celebran aún en la antigua iglesia del Oratorio Parvo.

La actuación de esta capilla ha

FESTESJOS DE LA MUSICA CATALANA. AUTORES -- PREMIADOS --

El Orfeo Català instituyó las fiestas de la Música Catalana el 24 de julio de 1904, en el teatro de Novedades, para premiar diversas composiciones vocales e instrumentales.

Figuraban nueve premios. A la fiesta, que fué de las que nunca se olvidan, concurren todas las autoridades. Actuó como presidente el maestro Pedrell, siendo reina de la fiesta la señorita Francisca Margarit.

Como el primer premio no se concedió y el segundo fué otorgado al ilustre Marraco, éste eligió la reina en la persona arriba mencionada. Después se celebró la segunda fiesta en 1905, otorgándose el primer premio al maestro Juan B. Lambert, que obtuvo un triunfo sonoro. Y sucesivamente fueron celebrándose fiestas de este carácter hasta el número de nueve, habiendo obtenido primeros premios los maestros Lambert (ya mencionado), Federico Alfonso, Mariano Viñas, Gibert y Juan Manuel.

La cuarta fiesta de la Música se celebró ya en el propio palacio del Orfeo, concediéndose en este certamen catorce premios. Después vinieron celebrando las demás fiestas en el suntuoso Palau de la Música Catalana. Luego (no sabemos por qué) dejaron de celebrarse estos festivales, que tanto valían para el folklore musical de Cataluña.

EL ORFEO CATALA EDITA UNA REVISTA. SU REDACCION

En el año 1924 surge en el seno del Orfeo el primer número de la «Revista Musical Catalana».

Ved lo que dice Millet sobre su nacimiento:

«Hasta ahora cantando hemos extendido alegremente el amor y el sentimiento de la música y de las

Anverso de la «senyera» del Orfeo Català

El maestro Millet, dirigiendo la famosa «Al leluia» del «Mesías», de Haendel, en un concierto popular celebrado con el concurso de varios orfeones

DIARI D'EL MATARÓ

Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 — ANY VII — DISSABTE, 15 JUNY 1929 — NUM. 1802 — Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 ptes. trim.

L'Orfeó Català a Mataró

La fundació de l'Orfeó Català

La primera actuació d'En Millet com a director fou a una Societat de Sant Cugat del Vallès, anomenada «La Lira»; un chor d'homes amb el qual donà alguns concerts.

L'audició d'uns orfeons estrangers que prengueren part als certàmens de l'Exposició del 88 fou, però, per al jove músic una revelació estimulante, i a partir d'aquell moment es precisaren les seves aspiracions; i els entusiasmes que ell i En Vives compartien s'orientaren dins un projecte ben definit.

En un dels seus parlaments a les Juntes Generals de l'Orfeó Català, evocà, alguns anys després, el mestre Millet, els records d'aquell instant, decidí en la seva vida. Vegeu els seus mots:

«Era l'any, diu, de l'Exposició de 1888, de bona memòria, que vaig sentir, amb motiu dels certàmens que se celebraven, uns quants Orfeons estrangers. La manera de cantar d'aquelles colles va ser una revelació per a mi. La tradició del bell cantar s'havia perdut en nostra terra. Jo almenys no havia sentit mai ni en l'església ni en el teatre cap cant coral que em feia sentir el que és el cant de produir la veu humana tractada en conjunt...»

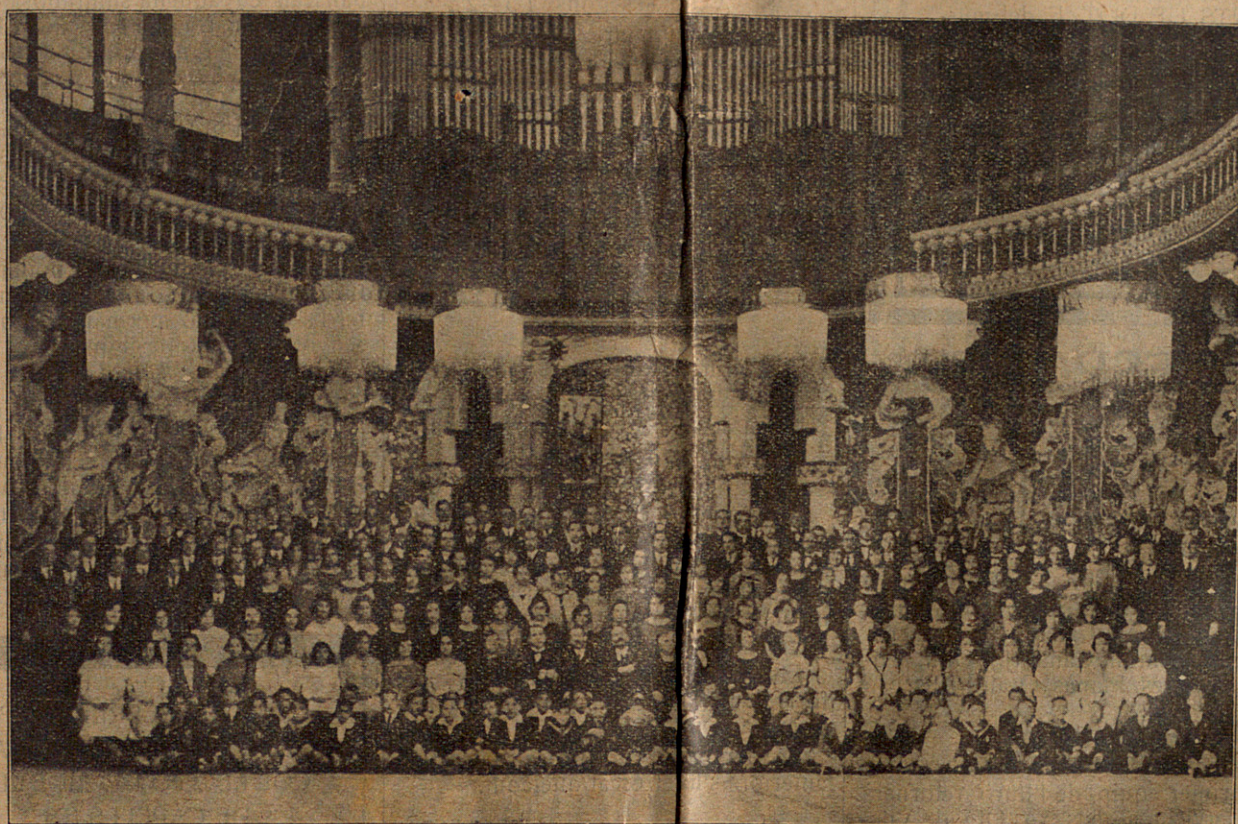
«En sentir, doncs, jo aquelles societats corals cantant amb un art nou per a mi, me'n quedà un record pregon que em rondinava per dins com un desig d'una cosa que havia de venir i a no tardar gaire. La forta amistat que em lligà amb l'Amadeu Vives fecundà la idea; la coneixença d'un aplec de joves que encara enroïllen nostra senyera hi són, com si diguéssim, el pinyol de nostra fruita xamosa, fou el llevat que, pastat per la bona voluntat de tot-hom, s'ha transformat en la Institució que avui tot Catalunya coneix i estima.»

«Si avui no fos altre mon objecte, què bo em fóra recordar aquella nostra aubada hermosa! Aquella primera sessió en el Foment Regionalista, en el carrer de Montserrat, amb aquell senyor que s'enfadà perquè volíem cantar en català; les classes de selfeig en el carrer de Lladó; nostra primera prova anyal; aquella excursió nocturna al castell de Montcada, amb aquells cants a camp obert que la nit donava ales de misteri; amb aquell cant a dalt del castell, de cara al sol, que, formós, vermell, radiant, sortint per sobre la terra de davant, semblava la benedicció de Déu a nostre ideal! Oh, els que hi éreu en aquells primers temps i m'escolteu, digueu quin goig sentiu en recordar-ho.»

El dia 17 d'octubre de 1891 fou constituït l'Orfeó Català. El primer reglament de la Societat el redactaren En Millet i En Vives.

En Millet s'havia presentat per primera vegada al públic amb l'Orfeó l'any següent a la fundació. La Societat la formaven aleshores 37 socis protectors i 28 coristes. A la «Sala Bernareggi», del carrer de Ponent, en un concert que el mestre Nicolau organitzà el dia 5 de abril, debutaren els valents cantaires, dirigits per En Millet, amb l'«Ave verum», de Mozart, i un cor de Garcia Robles, «Boda d'ocells».

El mateix any foren inaugurades les «proves» d'estudis, i el 31 de juliol se celebrà la primera al desaparegut Palau de Ciències.

¡SALVE, CANTAIRE!

La nostra meritíssima Associació de Música de la qual ens podem sentir de matarotins ben orgullosos, ha volgut acabar el seu segon curs amb un concert que tindrà lloc a les 8 del vespre, a l'història espiritual de Mataró, i amb un encert que hem de qualificar com inapreciable, és a dir, una gloriosa massa de cantaires que amb el nom d'Orfeó Català representen sola la música catalana del Mestre Lluís Millet, el fill de la Costa eminent entre els eminents, home de voluntat de ferro amb cor d'infant.

Es, doncs, avui, per la nostra ciutat, un dia immensa joia. L'ORFEÓ CATALÀ serà el nostre hoste durant unes hores i ens farà fruit amb les seves caçons dolces emocions inesborrables. Ens porteu, cantaires, la concreció de tots els amors pairals. Canteu totes les coses que fan bategar els nostres cors, inflamen els purs ideals i eleuen els nostres esperits fins ue albiren la glòria i el triomf. Entremig dels vostres cants sentim el ressó de la terra amada que ens recorda la seva fecunda maternitat. Les vostres veus profundes com l'eco d'un avenç o gentils i alades com les dels àngels, venen a despertar els nostres records endormiscats. Ens porteu la faïre de les nostres nuntanyes, les remors de la nostra mar i dels nostres boscos, els refilets dels nostres ocells, el candor dels nostres costums patriarcal, la benedicció de la Nostra Verge. El vostre ORFEÓ és com l'alambí on estel·len i depuren els nostres anhels. Són els nostres heralds i ensem els guardadors de la nostra fe. Veniu a esvaïr els nostres pesombres i a fer-nos somniar i esperar, a revifar les nostres il·lusions més cans.

Mestre Millet, cantaires de l'ORFEÓ CATALÀ, ¡vinguts siau! ¡Que l'èxit us acompanyi sempre i que la vostra glòria passi a través de tots els temps immaculada i fidel! ¡Que les vostres veus arribin a entonar en l'esdevenidor els cants més preuts i s'arborin els esperits en flamarades inextingibles!

Cantaires de l'ORFEÓ CATALÀ: ¡Salve!

Es de remarcar que formaven part del programa d'aquest segon concert que En Millet dirigia les seves composicions: *Egloga*, per a quartet de corda, en tres parts; *Tot filant*, *Marxa de pastors* i *Enyorances*; «Choral a boca clausa», i *Juventut*; les d'En Vives: *Fulla d'album* (quartet de corda); *La filadora*, els *Segadors* i *Els tres tambors*, cançons populars harmonitzades; «*Sanc-tus*» (cor amb acompanyament de corda, piano i harmòni); i «*La Com-planta d'En Guillem*» (cor amb acompanyament de corda, piano i harmòni); i de N'Enric Granados algunes de les seves «*Dances espanyoles*», per a piano, que el propi autor executà.

El 17 d'octubre del mateix any l'Orfeó Català col·laborà en un concert de la «Societat Catalana», dirigit pel mestre Nicolau, i cantà la «Consagració» de Parsifal, i la «Marxa fúnebre per a la darrera escena de Hamlet», de Berlioz. Passat l'any 1893, que fou de prova per a En Millet, vingueren els primers èxits, que vigoritzaren la vida de l'Orfeó i afavoriren la consolidació de l'entitat. En el concert donat el 21 de gener del 95 a l'Ateneu, assolí, sobretot, un gran

triomf el cor, que gaudia ja aleshores un sòlid prestigi.

La sessió fou dedicada a Grieg, i hom cantà per primera vegada, entre altres obres d'aquest compositor, la *Pàtria Nova*.

Un esdeveniment important dins la vida musical barcelonina en aquell pe-

ríode, la vinguda de la «Capella Nacional Russa», contribuï el poderosament a que En Millet obrís encara més amp'a via al descabellament de la Societat. La secció de nois fou creada immediatament, i poc després, la de senyoretes, que completà el conjunt del cor. Aviat arribà a un centenar el nombre de cantaires, i l'entitat multiplicà els concerts, fou coneguda a molts indrets de Catalunya i respectada arreu. El tremp de apòstol d'En Millet, el seu geni d'artista i les seves qualitats d'home excepcional havien triomfat definitivament.

L'any 1897 fundà En Millet la «Capella de Sant Felip Neri», amb un grup de cantaires de l'Orfeó Català.

També el mateix any portà el cor al Concurs Internacional d'Orfeons celebrat els dies 20, 21 i 22 de novembre a Nîça, d'on tornaren, triomfants, amb tres premis.

Entre els altres viatges a l'estranger realitzats pel mestre Millet, cal esmentar la seva excursió a Bayreuth i a Múnic, l'any 1899, per a assistir als festivals Wagnerians i als cicles Mozart que respectivament se celebraven a les dues ciutats.

Concerts, viatges i dates memorables

L'any 1901 féu el mestre Millet amb l'Orfeó Català el segon viatge a terra estrangera. Visitaren les ciutats franceses de Montpeller, Marsella i Perpinyà, en les quals donaren concerts amb èxit brillantíssim.

El següent viatge de la Corporació fou realitzat l'any 1909, a València.

L'any 1911 En Millet assistí, acompanyat del mestre Francesc Pujol, al Festival Musical celebrat a Worcester els dies 10 i 15 de Setembre. D'aquest viatge en publicà una substancial crònica en el número de desembre de la «Revista Musical Catalana».

El mateix any és assenyalat per les audicions que donà l'Orfeó Català de la gran missa en *si menor* de Bach.

Ja hem fet menció abans de l'entusiasme amb que el públic barceloní rebé aquesta festivitat. De no haver topat, els que l'admiren de cor, amb la seva autèntica modestia, En Millet hauria estat objecte de fervorosos homenajes públics. No pogué alliberar-se amb tot, del que hom volgué retre a l'entitat coral, al qual s'adheriren tots els Orfeons de Catalunya, i que consistí en la col·locació d'una placa commemorativa a l'edifici de la Societat de Música Catalana.

Els professors de l'Escola Municipal donaren en aquesta avinentesa una nota simpàtica, car oferiren a llur company un bronze d'En Llimona i un pergamí amb totes llurs signatures.

L'any 1912 anà a Madrid En Millet amb el seu cor, i l'excursió fou verament triomfal. Els quatre concerts donats a la capital espanyola, tres al Teatre Real i el darrer, de caràcter popular, al Teatre de Novetats, assenyalen quatre dates memorables en la història artística del mestre i del magnífic estol de cantaires.

El 1914 la tasca d'En Millet al cap dels seus bons deixebles, tan ben consolidada ja a la fi d'una llarga sèrie d'anys de prodigiosa activitat, rebé a París i a Londres la més solemne consagració del món musical. Basta recordar, com a mostra dels elogis que li foren retuts, l'exclamació sincera, d'Emili Vuillermoz, l'intel·ligent i prestigiós crític parisenc, que s'arriscà a escriure:

«Un programa molt variat posà en valor tots els recursos d'aquest instrument miraculós que ens encisà i ens humilià pregonament. Davant d'aquest esplèndid grup d'artistes, el sentiment a la medietat de les nostres masses corals més reputades és singularment dolorós per al nostre amor propi nacional. La comparació és absolutament aclaparadora. Mai aconseguirem una semblant qualitat. La prova és feta i no ens deixa cap esperança. Jo aconsello als nostres cantaires de no anar als concerts de l'Orfeó Català: és per a ells l'únic mitjà de conservar llur orgull d'ésser francesos.»

En l'actuació del mestre Millet durant els darrers anys passats destaca amb relleu vigorós una altra gesta magnífica: les audicions de la «Passió segons Sant Mateu», de Bach, el record de les quals és ben viu i perdurará entre tots els veritables amants del nostre art i de la nostra cultura.

Finalment, per a cloure aquesta incompleta relació, cal esmentar l'impressionant pelegrinatge a Roma d'En Millet i la seva família espiritual.

LA SENYORA

Mercé Pons i Rimblas

ha mort a l'edat de 61 anys,
havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

A. C. S.

Els seus afilgits: germans, Marian, Joan, Rosa, Vda. d'Antoni Sarlaries, i Maria; cunyats, Josepa Gual i Mustarós, Baldomer Gallifa, Magdalena Monràs i Josepa Ginesta Vda. de Pons; nebots, nebots polítics, cosins i família tota, al comunicar a sos amics i coneguts tan sentida pèrdua, els preguen encomanin a Deu l'ànima de la difunta i es serveixin concòrrer a la casa mortuòria, carrer de Wifredo, número 19, demà diumenge a TRES QUARTS DE DOTZE del migdia, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Sant Joan i Sant Josep i d'allí al cementiri i als funerals que se celebraran demà passat, dilluns, a les NOU del matí, a l'església referida, pels quals actes de caritat els guardaran etern reconeixement.

Ofici-funeral a les nou i seguidament la missa del perdó

Mataró, 15 de juny de 1929.

El gran mestre portà a la Ciutat Santa el nostre art; i allà fou comprès també, com arreu ho havia estat abans. És art vivent perquè té una ànima; i per això es fa entenedor a tothom, i per això, per damunt de tota consideració i prejudici, abans d'obrir la porta a les crítiques i discussions, encomana el bàtrec i l'alenada que el vivifiquen.

Baltasar Samper

Programa del Concert d'avui

I
El cant a la Senyera. Millet
La nina i el moliner. Pérez Moya
Cigalolet.
Cançó de bressol (Soprano, Sra. Fornells.
El caçador i la pastora. (Baritone, senyor Crespo).
El russet vilanès. (Niçan, M. Millet).
La mare de deu. (Niçan, M. Millet).
II
L'epigrama. Procés a la muntanya. A la plaça hi han ballades (De la Suite «Follies i Paisatges»). A. Vives
La Balanguera (acompanyament de piano pel Mestre Salvat).
III
Negra sombra (Baldada gallega. — Secció d'homes). Montes
Cançó de la moreneta (Secció de noies amb acompanyament d'harmonium, Mestre Comella). Nicolau
La mort de l'escolà.
Credo de la missa del Papa Marcel. Palestrina

Dilluns

DIARI DE MATARÓ

publicarà un article titulat:

Una liquidació amarga

escrit expressament per
Alfred Gallard

Facècies i anècdotes

Millet, dependent

Baltasar Samper conta una anècdota de Lluís Millet quan era dependent a la botiga de música d'En Guardà.

Diu que penjada al sostre, el bell mig de la botiga hi havia una «aranya» monumental. Millet havia vist com la netejaven de tant en tant, fent-la voltar per arribar a tots els recons on es posava la pols. Un dia li ordenaren que la netegés ell i ho feu amb tota rapidesa. Però li havia fet donar tantes voltes que en el moment que hi passava per sota el mestre Martínez Imbert qui havia entrat a cercar música, el gran aparell li caigué al damunt amb un gran terrabastall. El pobre senyor quedà fet un Sant Llàtzer. L'hagueren d'embenar i conduir a casa seva, mentre Lluís Millet quedava tot consternat a la botiga.

NOTICIES

Observatori Meteorològic de les
Escoles Pies de Mataró (Sta. Anna)

Observacions del dia 15 de juny 1929
Hores d'observació: 8 matí - 4 tarda

Baròmetre: Altura llegida: 765.4—764.6
Temperatura: 22.6—22.6
Altura reduïda: 763.1—762.1
Termòmetre sec: 15.9—20.4

Psicòmetre: humit: 14.6—17.5
Humitat relativa: 87—78
Tènió: 11.18—13.55

Sol: 27.5
Ombra: 24.8
Mínima: 15.3
Reflecte: 15.1

Dirrecció: NE—SE
Velocitat segons: 1.5—2.4
Anemòmetre: 342
Reorregut: 288

Vent: Classe: N i S i K—K
Quantitat: 4—1

Núvols: Pluviòmetre: 13
Pluja: 13
Evaporòmetre: 5.1

Estat del cel: T.—C. S.
Estat de la mar: 0—0

L'observador:

Les farmàcies de torn que estaran obertes demà, són:

Lluís Mata, Plaça de Pi i Margall, 4
Pere Pascal, Bisbe Mas, 1

A un quart de vuit d'aquest matí ha començat a ploure, durant la pluja fins prop de les deu, hora en que el cel s'ha despatat un bon xic. Hi han hagut moments que l'agua ha caigut amb força intensitat.

Els ruixats anaven acompanyats de forts llamps i trons els quals ja s'havien iniciat a la nit.

La temperatura calurosa dels dies anteriors s'h'ha refrescat quelcom.

—La joia musical del Mestre Guridi LA MEIGA i l'èminent tenor Joan Garcia i la plaça Domini de Riso, pot sentir-la en discs elèctrics PARLOPHONE.

Audició i venda a Mataró: Casa Soler, Riera, 70.

A partir d'ara el tren que surt de Mataró a les 5.15, continuarà fins cap a Arenys a les 5.53, arribant a n'aquella vila a les 10.1.

A més, des de demà el tren que sortia de Mataró a les 6.50 del matí procedirà d'Arenys.

L'Orfeó Calà sortirà en tren especial de Barcelona a les 8.50 de la nit i arribarà a Mataró a les 9.17.

El retorn efectuaran en el mateix tren que sortirà de Mataró a la 1.20 de la matinada i arribarà a Barcelona a la 1.52.

—TEMPE—NERVINO MARGARIT.—(Restaurador de l'equilibri orgànic.—Les persones debilitades per alteració nerviosa que prenguin l'acreditat Temple Nervino Margarit i obtindran l'assísec i benestar que tant desitgen, m'apropia.)

Dipòsit Farmàcia Spà, Plaça del Rei, 2, Mataró.

Demà, dia 16, a dos quarts de cinc de la tarda, s'ha donada la darrera conferència del curs que durant aquest any ha vingut explicant el Rnd. Dr. Josep Valdé, Pvre., el col·legi de les RR. Religioses Concepcionistes.

Queden convidades totes les senyores antigues alumnes de l'esmentat col·legi.

Hom parla d'una probable reorganització de la còpia lluro.

—L'èminent guitarrista LLOVET no més impressiona que en discs elèctrics PARLOPHONE.

Audició i venda a Mataró: Casa Soler, Riera, 70.

L'Excm. Sr. Bisbe de la diòcesi conferí el sagrat Orde de l'Acolit a seminarista matoroní senyor Palacios i Palacios.

Demà a les sis de la tarda es reunirà en la sala rectoral segons consuetud l'apostolat de la Oració per a tenir la reunió mensual.

—A l'estiu cal preservar-se de la calor. Neveres, geladores, galledes per a gel, ombrells, gorres de bany i per a platja, etc., ho trobareu a LA CARTUJA DE SEVILLAL, Riera, 52.

Clinica per a Malalties de la Pell i Sang Tractament del Dr. VISA Dr. Llinàs
Curació de les «úlceres (llagues) de les cames» — Tots els dimecres i diumenges, de 11 a 1 — CARRER D'ENRIC GRANADOS (Carreró) 13 — MATARÓ

Avui ha aparegut L'art d'ensenyar Barcelona, per Myself, amb il·lustracions de Junceda. Es pot adquirir al preu de 1.25 pessetes a la llibreria de la Impremia Minerva, carrer de Barcelona, 13.

El Foment de la Sardana, de Badalona, ha organitzat per a demà el IXè Aplec a la Font de les Monges de Montalegre, com a lloc i festes ben tradicionals. Les cobles «Barcelona - Albert Martí», «Barcelonina», «La Principal», de La Bisbal i «Els Montgrins» són les encarregades d'executar els programes de sardanes que en nombre de 26 es ballaran en aquella sumptuosa rodalia durant el matí i la tarda, més 13 que se'n desgranaran per la nit a Badalona. Són moltes les colles de sardanistes de la nostra ciutat que per no perdre el bon costum hi faran acte de presència, car és un dels Aplecs que més honora i on més s'agermana la immensa família sardanista de tota Catalunya.

—A la CASA PATUEL poden veure funcionar l'aparell més modern per a fer la ondulació permanent, totes les senyores que ho desitgin.

Demà, en el Círcol Catòlic, es projectaran les pel·lícules següents: «Record d'Assutzena», assumpte sentimental per l'artista Morris; «El genet manxol», drama, i «Pastilles per a la tos», còmica.

La sessió serà continuada i començarà al punt de les cinc per a acabar a les vuit.

S'ACABA DE REBRER DE PARIS
UNA EXTRAORDINARIA
COL·LECCIÓ DE MODELS
DE CAPELLS EN

MODES FRANCINE

Abans Malatí
En el local del Centre
9, Rambla Catalunya, 9
BARCELONA

Anuncis oficials

CITACION

Personas que puedan facilitar algún dato para la identificación del cadáver de un hombre de unos 40 años de edad arrojado por el mar a la playa de San Pol el día 1.º del actual en estado de bastante descomposición, pareciendo datar la muerte de 10 a 15 días, calzado con unos zapatos en buen estado de conservación color marrón, sin calcetines, cinturón casi negro y, atada al cuello, restos de una chaqueta, de algodón o hilo con rayas azules y fondo obscuro; comparecerán en el término de 15 días a contar desde la publicación del presente, ante el señor Juez Instructor de la causa, Capitán de Corbeta de la Armada Don Cayetano Tejera y López, en el Juzgado de la Ayudantía de Marina de este Distrito cualquier día hábil de 9 a las 12 horas, al objeto de tomarles declaración.

Mataró, 14 de Junio de 1929.—El Juez Instructor: Cayetano Tejera y López. El Secretario: Leandro Arrufat.

La T. S. F.

Dissabte, 15 de juny

BARCELONA. —Radio Barcelona. 21:00: Curs de francès per M. Martín. 21:30: Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda. Butlletí quizenal sanitari. Informació agrícola de la Borsa de Comerç. Cotitzacions dels mercats agrícoles i ramaders. 21:35: Retransmissió parcial de l'òpera del Liceu. 22:00: Campanades horàries de la Catedral. Servei meteorològic. Notícies de premsa.

Diumenge 16 de juny

BARCELONA. —Radio Barcelona. 11:45: Retransmissió del gran Concert que donarà la Banda Municipal en el Palau Nacional de l'Exposició. 12:00: Campanades horàries de la Catedral. Part del servei meteorològic. 13:00: Emissió de sobretaula. 14:30: Tancament de l'estació. 21:00: Obertura de l'estació. Crònica deportiva. 21:15: Orquestra. 22:05: Recital a càrrec del baríton Hermann Ernest.—23:00: Tancament de l'estació.

Notes Religioses

Sants de demà. —Sants Francesc de Regis, jesuïta, Aureli b., Quirze i Julià sa mare i Lutgarda vg.

Dilluns: Sants Manuel, Sahel, Ismael, Imerio i Gundulf mrs. Teresa i Sanxa reines.

QUARANTA HORES

Demà seran a les Tereses, en sufragi de l'ànima de D.ª Paula Gibert (e. p. d.) amb exposició a les sis del matí, a dos quarts de nou ofici solemne i reserva a les set del vespre.

Dilluns comencen a Santa Maria.

Basílica Parroquial de Santa Maria. —Diumenge, misses cada hora, des de les 5 a les 10; les últimes a dos quarts de 12 i 12. A les 6, mes del Sagrat Cor; a dos quarts de 7, trisagi; a quarts de 8 Set Diumenges a Sant Josep; a un quart de 10, missa de la Congregació Mariana; a les 10 ofici; a un quart de 12, mes del Sagrat Cor, i a les dotze, explicació d'un punt doctrinal.

Tarda, a dos quarts de 4, catecisme. A tres quarts de 7 es farà la Visita a la Mare de Déu de Montserrat; a les 7, rosari, Exposició, mes del Sagrat Cor, homilia, benedicció i reserva. Després novena a la Verge de Lourdes.

Tots els dies feiners missa cada mitja hora, des de les 5 a les 9: l'última a les 11. A les 6, mes del Sagrat Cor; a dos quarts de 7, trisagi; a les 7, meditació. A les 8, continuació de la novena a Sant Antoni; a les 11, mes del Sagrat Cor.

Vespre, a un quart de vuit, Rosari, visita al Santíssim i mes del Sagrat Cor. Després del mes del Sagrat Cor, novena solemne a la Verge miraclera de Lourdes.

Parroquia de Sant Joan i Sant Josep. Diumenge, a dos quarts de 7, del matí exercici del mes de juny amb Exposició; a les 7, Set diumenges a St. Josep; a les 8, missa de Comunió pels joves del Patronat de St. Josep i devots de la Verge de Lourdes; a les 10, ofici parroquial; a les 11, última missa, amb explicació de l'Evangeli.

Tots els dies, es farà el mes dedicat al Sagrat Cor de Jesús; amb Exposició, a dos quarts de 7 del matí durant la primera missa.

Vespre, a dos quarts de 8, mes del Sagrat Cor amb cant per les Filles de Maria i Esclaves del Sagrat Cor, alternant amb el poble.

Església de Santa Anna.—Demà, a dos quarts de 7, continua la novena al gloriós Sant Antoni a intenció d'una persona devota; a les 7, funció del Sagrat Cor.

Es farà amb instruments de corda.

Capella de Sant Simó.—Diumenge, a les 8, catecisme i a dos quarts de 9, missa amb homilia.

El Agua Mineral es barata al ser elaborada con

Los LITHINÉS

DU DOCTEUR GUSTIN

los cuales reemplazan constantemente todas las aguas minerales en el tratamiento

del Reumatismo - Gota

enfermedades de la Vejiga

del Hígado y de los Riñones

Artritis.

De venta a totes parts

Dipòsit general-Mallorca 313-Barcelona

La Biblioteca de la Societat Iris està oberta al públic els dies feiners de 7 a 10 de la nit, els dissabtes de 5 a 8 i els diumenges i dies festius de 11 a 1 matí de 6 a 8 del vespre.

ELS ESPORTS

Futbol

Camp de l'Iluro

U. E. de Vilassar (1.er equip)
Iluro (Reserva)

Demà es celebrarà aquest encontre en el camp ilurenç, presentant l'Iluro l'equip següent: Canal (J.), Romero, Galceran, Simon, Canal (J.), Olm, Torrens, Mestres, Planas, Grau i Alis.

Camp dels AA. OO.

AA. OO. de Vilanova - Iluro

El primer equip de l'Iluro retornarà demà la visita al dels AA. OO. de Vilanova i Geltrú. L'equip ilurenç es formarà amb Guasch, Mas, Dordot, Roig, Oller, Benachas, Tayda, Rabell, Soler, Feliu i Simó. Suplents: Comas i González.

Camp de l'Argentona

U. E. de Sant (selecció) Argentona

El primer equip de l'Iluro retornarà demà la visita al dels AA. OO. de Vilanova i Geltrú. L'equip ilurenç es formarà amb Guasch, Mas, Dordot, Roig, Oller, Benachas, Tayda, Rabell, Soler, Feliu i Simó. Suplents: Comas i González.

En l'equip argentoní hi farà la seva reaparició el defensa Soler, després de algunes setmanes d'inactivitat; no cal dir com ho celebrem.—J. F.

TEATRES I CINEMES

Monumental Bosc

Demà a dos quarts de cinc de la tarda, aconeximent artístic-musical. La magnífica sarsuela en tres actes «La Tempestad», per Francesc Maynou, Gaetà Peñalver, Mercè Casas, Salut Rodríguez, Joan Balaguer, Paco Vidal i Albert Cosin.

Clavé Palace

Avui nit, no hi ha sessió de cinema amb motiu de celebrar-se la clausura de curs de l'Associació de Música, a càrrec de l'Orfeó Català.

Demà, tarda i nit es projectaran les pel·lícules «L'amor pogué més». «El professor de ball» i una còmica en dues parts.

Cinema Gayerre

Programa per avui i demà: «Noticiari Fox», amb la segona sèrie de l'Exposició de Barcelona; «Tan bó com l'or», per Charles Jones, la superproducció Paramount «Pellroja» interpretada per Clara Bow i la còmica en dues parts «Dos escocesos».

Cinema Modern

Programa per avui i demà: «Les capricioses», formosa comèdia americana «Temeritat d'una duquesa», drama, «Revista Exposició» i la còmica «Viatge de plaer».

BAR CANALETAS

DEMÀ

A LES DEU DE LA NIT

CONCERT

per la

Oriental Jazz Orchestrine

L'Orfeó Català

Olin Downes és actualment el suc-

ELS MESTRES D'UN PERIODE MES
RECENT

EL GENI DE NICOLAU

sició, a propòsit de la música de Nicolau, referent a certes doctrines so-

d'un monestir i sonador de violí, l'enterrament del qual entra processionalment a la catedral. El petit cas

Música negra

La música negra (es tracta, ho re-

companyament no existeixen entre els músics negres. Però l'instint d'a-

de precisar el ritme dels dansaires.

■ ■ ■

Les produccions musicals dels ne-

...nubre ja assenyalat en la «Pàgina»
anterior de LA VEU, no són pas.

ca des en la col·lecció

ats a la recreació de la vetllada, escoltant, de lluny, aquests temes an dolços, gairebé melangiosos. En el silenci de la nit, l'efecte era

...raria apareixen reunits en el bosc
...en tal de practicar una iniciació o

do. re. l'altra canta re. do. N'hi
a que fan altres coses.

...en els espectacles grecs, car llur realització recorda bastant el ditambi-òpera que florí sobretot abans de l'època alexandrina. Es tracta

s de la seva lira.»

ronen aquest edifici sonor al qual participen totes les forces instru-

NOTICIARI

— 3 —

MANUEL GRACAFORT

Joan Manén ha assolit grans èxits
Holanda, on ha fet una llarga

Alemanya
Fèlix Weingaertner ha escrit dar-

gran sala de l'Associació del Pa-
u de les Belles Ars. Hi assistí tam-
ja no cal dir-ho, tot el món ofi-
al i el món aristocràtic.

populars de Brusselles, s'executà, el

Albert Roussel ha terminat un Trio
r a flauta, violó i violoncel.

El mestre J. Canteloube ha acabat una «suite», que anomena: «Auriers».

Ha mort, a París, el mestre Swan Hennessy, que havia escrit unes obres interessants per a piano. Hennessy deixa també escrits nombrosos Trios i Quartets, Cançons, etc.

La Societat dels Amics de l'Orgue anuncia ja cinc concerts que tindrà lloc durant el present curs i els mes de desembre al maig. Es podran sentir els següents organistes: André Fleuri, André Marchal, Olivier Messiaen, Gustave Noël, Joseph Mnet.

L'actualitat esportiva

Futbol

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Els partits corresponents a la penúltima jornada, són els següents:
Primera categoria: **Sans-Europa**, Espanyol-Júpiter, Badalona-Barcelona.
Segona categoria preferent: (Grup A): Gràcia-Sant Andreu, Martinec-Santboia, Palafrugell-Lluro, (Grup B): Manresa-Sabadell, Adif-Terrassa, Al. Obrers-Gimnàstic.

DE DISSABTE A DISSABTE

Segurament ho haurà pogut observar tothom. Així que la Federació s'ha decidit a castigar al joc perillós, aquest, ha fet irrupció amb més empenta i malícia que mai.

I és que, els futbolistes professionals en general són tan lliures, que no admeten normes ni lleis de ningú.

I molts menys toleren l'avis, si aquest arriba en forma d'una estridida d'ordres a l'armilla.

En aquest cas, s'enfuriaven terriblement, i sembla que el cor els diu que, per a respondre com cal, s'han d'esbravar de mala manera a la primera ocasió. I, ho paga qui ho paga.

Es una mena de matonisme, amb el qual s'ha d'acabar, sigui com sigui. I s'acabarà indubtablement, si la Federació persisteix sense flaquejar ni contemplacions en el camí empíric.

Cal, només, obrir amb justícia per aconseguir la màxima eficàcia.

Ara sembla que el propòsit que uns delegats per un any s'auto-elegissin per tres anys més, ja s'ha deixat córrer. Té tanta força un reglament notarial precís i oportú!

Una regulada quan no ha estat espontània, no té, al nostre entendre, cap mèica de valor que disposi a considerarla com una rectificació saludable.

Els propòsits, quan d'una manera o altra s'ha decidit convertir-los en realitat, sembla que, han de respondre a una necessitat i, sobretot a una convicció.

Admès així, és inexcusable mantenir-los amb feresa i defensar-los fins amb les dents. Abandonar-los al mig del carrer serà molt còmode; però molts veuran en el fet la ferosia d'un gest claudicat.

La claudicació és el simple supòsit que ha existit, mai no es pot de l'informació que inspiri credulitat i confiança.

De certa proposta i de certes accions, aquests dies de moda, en podríem treure conseqüències delicioses. Preferim, però, que el temps, les vagi donant. Tindran així més força de realitat.

Perquè estem convençuts que els adormits despertaran i que, els propòsits i als actes, respondran, també, amb propòsits i amb actes.

Les prediccions de «Candid Bonafé» per a la penúltima jornada del Campionat, canten així: «Sans-Europa, 2 a 2; Espanyol-Júpiter, 3 a 1; i Badalona-Barcelona, 2 a 3.» I si no!

VISITEU A L'EXPOSICIO...

Palau de Comunicacions
Lloyd Sabado. Serveis marítims. Agents a Barcelona: FILLS de M. Condominas. Rbla. Santa Mònica, 23.31.

Ferrovie Italiane dello Stato. Maquetes i fotografies dels ferrocarrils italians.

Deutsche Lufthansa A. G., Berlín. Transports aeris.

«Berlitz»: Xassis-omnibus i cotxes, dretes, carrosseria 25 places. Camió-volquete 5 tones.

Citroën Camionets i cotxes per a serveis sanitaris.

Stand 402. Motocicletes MOTOSA COCHE. Rambla Catalunya, 35.

Palau de Projeccions
«Frigidaire» neveres domèstiques

Palau Meridional
«Frigidaire» neveres industrials

Estufes a petrooleo MATADOR-PETROMAX
las mejores
Blumbrado-Calefacción
Casa, especializada
Calle Claris 69

Palau Alfons XIII
«Bugatti», 2 lites 300, ràpid, carrosseria torpede, 4 places, gran sport.

Citroën Diversos cotxes de luxe
Admreu el cabriolet «REINASTE-LLA» de Renault A. Pujó. Còrsega, 293.

Pavelló de Bèlgica
Mazuel Hening. Polvoritzadors «Le National» i altres aparells agrícoles. Despatx: C. de les Flors, 5.

és així, l'home, deurà restar tan tranquil.

CORRECUITA

TEMES D'ACTUALITAT

Ens ha estat tramès el següent escrit que publicuem amb molt de gust, sota la responsabilitat absoluta del seu autor.

ALS SOCIIS DEL «BARCELONA»

Per primera vegada, d'encà del meu reingrés al Club l'any 1920, intervine publicament en els afers socials. Lamento molt haver-me de dirigir als meus consocios en la forma que ho faig, però l'organització actual no em permet fer-ho d'altra manera.

Acabo de llegir a la premsa que ha hagut d'ésser suspesa, per manca de nombre, una reunió de delegats, convocada per a tractar de la Reforma dels Estatuts. No ho sé de cert; però en tot això deu haver-hi un pleients. No és concebible que una reunió vital tan sagrada pugui encomanar-se a una assemblea de delegats, que ja no en són, perquè llur mandat va exaurir a fi d'octubre, en qual època havien d'ésser renovats i no ho han estat.

Una Junta tan capacitada i digna com sembla que és l'actual, no pot haver incorregut, premeditadament, en desobediència al Reglament. Tal vegada hi ha hagut distracció o «trop de zel» d'algun funcionari. No ho sé. El cas és que la Presidència — dicuen-ho així — ha fet molt santament d'evitar que es consumés una reunió, que qualsevol soci, estatut en mà, podria fer suspendre per trobar-se fora de la llei. I hauria estat de doldre una bufetada així, pel prestigi immaculat de la Junta i, sobretot, del seu dignísim i recte president.

Parlem ara de la projectada Reforma. Una cosa així, que ens afecta tots, no pot lliurar-se a l'albir o al caprici d'uns delegats que no ens han convocat en tot l'any — que jo sapigues — ni tan sols per demanar el nostre parer en un assumpte tan transcendental com és una reforma d'aquesta mena. És immoral i antidemocràtic que 200 senyors, per respectables que siguin, imposin a vuit o nou mil llur criteri.

Al meu entendre, cal aprofitar aquesta afortunada suspensió, per anar de seguida al renovament o ratificació de poders dels actuals delegats i a la vegada imposar-los i capacitar-los del que sent i pensa la majoria de nosaltres davant d'aquesta Reforma que hauríem haver de discutir i decidir que tard o d'hora l'hauran d'acabar.

Ara convé que els socis recordin que el «Barcelona» té per a nosaltres — o hauria de tenir — un significat més alt i noble que no un lloc d'esbarjo a bon preu. En nom del nostre simbolisme col·lectiu — qui sap si en decadència — jo prego, des d'aquestes hospitalars columnes, a tots els meus consocios, sense excepció, que vulguin assistir, com un sol home, a les reunions del respectuós nostre «bar» i que els delegats que s'han de renovar, s'acordin amb nosaltres, a la reforma amb la inversió, d'una del consentiment de llurs representants. I a aquests futurs delegats, jo m'atreveixo a pregar-los que s'hi mirin molt abans de donar l'assentiment a tot allò que tendeix a fer-nos cada dia menys «Club» i cada dia més «ramat...». Els socis de cor, els addites a ultrança, quan hom guanya i quan hom perd, audirem a tots els mitjans honorables per defensar l'article primer dels nostres Estatuts, i de cap manera ens convertirem en tributaris d'una societat anònima.

Ignoro quin és la projectada reforma d'Estatuts. Si tren noves facultats al soci per enfortir el delegat, és dolenta per al soci i per a

la Junta. Per al soci, perquè cada dia es veu més allunyat de la convivència col·lectiva. Per a la Junta, perquè un cos de delegats, amanyat i addicte, pot ésser un bell instrument cacliquista. Però si surt al tret per la culpa i els delegats es mostren discolis i rebels, poden fer la vida impossible a tota Junta que s'estimi. Si la reforma manté i enrobusteix aquesta divisió que ens classifica per números, com els partidaris, és dolenta. Per la meua part, mantinc — em penso no quedar-me sol — els següents punts de vista:

Primer. Cal abolir els milenars i els delegats. — Democràticament, s'imposaria anar a les assemblees com en altres temps. Si alguna havia resultat tancada o complicada, no ho resultaria si l'organització fos perfecta i l'energia presidencial pogués fer als oradors espontànies, ceinynt-se taxativament a l'ordre del dia, prèviament conegut i publicat. El número no fa la cosa. Jo he vist, a la plaça de braus, en certa assemblea famosa, imposar-se un home sol a vint-i-cinc mil energúmens. Altrament, som o no som una entitat de cultura?

Segon. Estimular tots els socis del «Barcelona» perquè siguin sportsmen. «Basket-ball» és el més fàcil; «Golf» per als senyors de mitja edat; «escacs» per als fluxuos de cames... «campings»... «skis»... «tennis»... El que sigui... Tot menys que un senyor que seua a una localitat i lloga cotxe per no caminar, vingui després dient que és un deportista. La representació autònoma i directa d'aquelles activitats podria suplir, amb avantatge, aquestes entitats sense ànima, purament aritmètiques, que són els absurds milenars. Aquestes coses — han consistit, junt amb els delegats, l'assaig d'un estru que cal arrear per inservible.

Tercer. Un Casal, un Centre nostre. — Que sigui a la vegada Gimnàs, Tèrma i Ateneu, on puguem practicar, fraternalment units, una labor de cultura moral i física, que qui sap si podria fer de nosaltres l'equivalent a Catalunya dels benemèrits sòkols de Txecoslovàquia. Dintre les seves parets acollidores, reunits en amigable, en germanoliva convivència, socis, directius, tècnics i jugadors, es crearia, millor que en cap altre lloc, l'entorn de l'activitat estadal actual, aquell ambient psicològic immaterial que contribuiria, no en dubte, molt més que les desatendides adquisicions fetes no fa gaire, a restituir al nostre estimat Club la magnífica potencialitat d'altres dies, i més encara...

JOSEP M. FRANCES

Soci 1975.

Nàutiques

LES REGATES D'OUTBOARDS

Les regates d'outboards que organitza el Reial Club Nàutic de Barcelona s'efectuaran a la darsena del comerç al qual efecte s'ha acordat l'aportació de la Marina perquè doni almenys a les naves, quedant tancat el munt de dita embarcació que no pertanyen a les regates per la dita darsena des de paraments sud dels molls d'Espanya i Balears.

Entre els nostres aficionats al motorisme marítim són esperades amb viva interès les dotacions d'aquestes regates, les quals podrien ésser durament disputades ja que diàriament preparen llurs màquines i els entrenaments han atès grans velocitats.

RECLAMENT GENERAL PER A LES REGATES

El Reial Club Nàutic de Barcelona organitza per a demà les regates d'outboards, que s'anuncien al Programa Oficial.

Les regates s'efectuaran en diverses proves. La primera sortida serà a les deu en punt del matí, a la qual hora estaran totes les embarcacions al lloc que designarà el Jurat.

Les regates s'efectuaran en un circuit format per tres fondades a la darsena del Comerç, les quals es deixaran sempre per habar (esquerra).

Tot concursant a qui durant la celebració de les proves no correspongui disputar el circuit pel circuit, quedarà desqualificat i perdrà el dret a tots els premis que hagin guanyat.

Per a indicar la prova que ha d'efectuar-se, s'haurà al pa de senyals del fust d'una bandera de C. I. de S. a cada prova, com segueix:

Per a la primera prova la bandera A, per a la segona la B, per a la tercera la C, per a la quarta la D, per a la cinquena la E, i per a la sisena la F, col·locant-se al mateix temps al quadre d'afixatge els números (en roig) corresponents a les embarcacions que han d'efectuar aquella prova. Sola els números dels fusts d'una bandera de C. I. de S. a cada prova, com segueix:

Per a la primera prova la bandera A, per a la segona la B, per a la tercera la C, per a la quarta la D, per a la cinquena la E, i per a la sisena la F, col·locant-se al mateix temps al quadre d'afixatge els números (en roig) corresponents a les embarcacions que han d'efectuar aquella prova. Sola els números dels fusts d'una bandera de C. I. de S. a cada prova, com segueix:

Per a la primera prova la bandera A, per a la segona la B, per a la tercera la C, per a la quarta la D, per a la cinquena la E, i per a la sisena la F, col·locant-se al mateix temps al quadre d'afixatge els números (en roig) corresponents a les embarcacions que han d'efectuar aquella prova. Sola els números dels fusts d'una bandera de C. I. de S. a cada prova, com segueix:

es trobi del viratge pugui manobrar sense perill.

Tota reclamació o protesta, ha de fer-se per escrit i tramessa a la Secretaria del Reial Club Nàutic dintre el terme de dues hores després de les regates, acompanyada de cinquanta pessetes, les quals seran tornades en cas de considerar-se fundada.

El Reial Club Nàutic de Barcelona organitza d'aquí endavant, no assumeix responsabilitat de cap mena pels accidents o perjudicis que puguin ésser causats o víctimes els concursants.

Tot el no previst al present reglament serà resol·t pel Jurat de Regates del Reial Club Nàutic de Barcelona.

Boxa

EL CAMPIO D'EUROPA CARLES FLIX AL NOU MON

Entre els aficionats hi ha certa expectació per la batalla que dimarts vinent tindrà lloc al Nou Món del Paral·lel, ja que el programa d'aquesta gran vetllada és distingit per la preparació que han pogut tenir els boxadors, puix llevat del combat base, que ha estat canviat pel de Flix-Hervin, tots els altres combats són els mateixos que integraven la vetllada a base del combat Olaguibel-Spalla.

L'actuació del campió militar francès Jean Hervin, que, seixat anys de preparació, no fa pas gaire temps va posar en dificultat el nostre campió, és esperada amb gran interès, puix que aquesta vegada el francès s'haurà pogut preparar, i davant seu no tindrà solament el campió d'Espanya, com en el combat de l'Olympia, sinó el campió d'Europa i Challenger del campionat del món. Cal esperar, doncs, un combat memorable per part del francès, en confrontar amb la resistència que li oposa Flix.

El combat Torres-Puig dona lloc també a animats comentaris. Es tracta d'una lluita en la qual Torres serà enfrontat a un boxador experimentat i fins a cert punt perillós, dins la seva categoria, malgrat el seu triomf davant l'excampió d'Europa, Bernasconi.

DELS TORNEIGS DELS PESOS PLUM I LLEUGER

Avui dissabte de set a dos quarts de nou de la nit, al Palau Sporting Club (Plaça del Teatre, 2, primer secció), s'efectuarà la inscripció i pesatge de tots els boxadors que vulguin prendre part a les competicions que organitza el P. S. C.

Els pesos ploma seran pesats fins als 57 quilos i els lleugers fins a 61 quilos.

Excursionisme

Demà diumenge, dia 17, l'Agrupació Excursionista Júpiter efectuarà les següents sortides:

De Montserrat al Matagalls, per Balaguer i Sant Segimon. Fotografia, a Poblet. Secció de mitjans, al Turó del Pollo i Vallsenya.

La secció d'esports i excursions del Club de la Gràcia efectuarà demà una excursió a Sant Llorenç del Munt.

El club excursionista La Pinxa té projectada per a demà diumenge una excursió a Sant Llorenç del Munt per Terrassa, Cavall Bernat, Sant Llorenç del Munt, Cova del Drac, Santa Agnès, Castellar i Sabadell.

Sortida F. C. de Catalunya, a les cinc del matí.

A. E. TAGAMANT

Per causes imprevistes, queda suspesa l'excursió de muntanya de demà diumenge.

Ciclisme

AGRUPACIO CICLISTA POBLE NOU

Aquesta entitat, que té anunciada per a demà la seva prova social de 100 quilòmetres, participa als seus socis que l'assistentada cursa queda ajornada fins el diumenge dia 24. En substitució a la prova hom anuncia una excursió a la conreria. La sortida s'efectuarà a les set del matí. Hom asombrarà a la Font dels Castanyers.

SENON I ESPANYOL A SAINT-ETIENNE

Com a conseqüència de l'excel·lent actuació a França, l'any passat, de la parella Senon-Espanyol, dintre pocs dies es desplaçaran a la vèlna República, per tal de prendre part en algunes proves que se celebraran al Velòdrom d'Hivern de Saint-Etienne.

Els defensors del F. C. Barcelona es desplaçaran aquesta vegada amb més antelació, per tal de poder presentar-se amb la millor forma possible.

ACTUARA JOSEP CEBRIAN FERRER A PARIS?

Sabem que es porten a cap algunes gestions per tal de fer participar Cebrian Ferrer, campió d'Espanya darrera moto, als velòdroms parisencs.

Ens plauria que arribessin a bon terme aquestes gestions, i que el nostre representant, en la seva joventut, a l'estranger, pogués demostrar la seva valia fora de casa.

Ja és hora que els nostres ciclistes vagin adaptant-se al ciclisme internacional.

ORDRE DE LES PROVES

Primera prova (Bandera A.) Volta llançada. — Copa del senyor Ignasi Coll, a l'embarcació que efectui la volta més ràpida de la sèrie de «Regates».

Marítima i Comercial

MOVIMENT DEL PORT

Dia 16.

ENTRADES

Vapor correu italià «Franca Fassio», de Gènova, amb 43 passatgers i càrrega general.
Vapor «La Guardia», de Sete i escales, amb càrrega general.
Vapor holandès «Merop», d'Amsterdam i escales, amb càrrega general.

Vapor correu «Rey Jaime I», de Palma, amb 80 passatgers i càrrega general.
Vapor «Imerethie», de Safi i escales, amb 6 passatgers, per aquest port, 13 de trànsit i càrrega d'ous.
Vapor anglès «Canoe», de Londres i escales, amb càrrega general.

Vapor «Ophir», de València, en llau.
Vapor danès «Ingeborg», de Tarragona, amb càrrega de transit.
Vapor «Inocencio Figueredo», de Gijón, amb carbó mineral.

Vapor anglès «Kewwickhill», de Marsella i escales, amb càrrega general.
Vapor «Cabo Mayor», de Gènova i escales, amb càrrega general.
Vapor «Cabo Quejo», d'Adra, Almeria i escales, amb dos passatgers i càrrega general.

Vapor «Arctis», de Santander i escales, amb càrrega general.

Goleta «Comercio», de Sant Fallu, amb efectes.

SORTIDES

Vapor «Cabo Palos», en llau, cap a Marsella.
Vapor francès «Imerethie», amb càrrega general i de transit, cap a Marsella.

sortides separatament, per a cada embarcació, i per l'ordre que indiqui el Jurat.

La sortida serà llançada i únicament podran prendre-la una sola vegada.

Segona prova (Bandera B.)

Regata sèrie Turisme, 10 quilòmetres. — Primer: Copa dels motors «Johnson», i quedarà classificat per a disputar la final per a la Copa d'Honor.

El segon i tercer, quedaran classificats per a disputar una sèrie de repesca.

Tercera prova (Bandera C.)

Regata sèrie «Regates», 10 quilòmetres. — Primer, copa del senyor Jesús Batlló, i quedarà classificat per a disputar la final per a la Copa d'Honor.

El segon i tercer, quedaran classificats per a disputar una sèrie de repesca.

Quarta prova (Bandera D.)

Prova de repesca, sis quilòmetres. — En aquesta prova prendran part els classificats en segons i tercers llocs de les proves segona i tercera. El vencedor quedarà classificat per a disputar la final per a la Copa d'Honor.

Quintena prova (Bandera E.)

Final per a la Copa d'Honor dels motors. «Ellet» Atorguem, sis quilòmetres.

Sisena prova (Bandera F.)

Gran regata de velocitat. Sèrie lluita. — Recorregut, 10 quilòmetres. Primer, copa del senyor Manuel Bernat Mata, Sgon, objecte d'art del senyor Josep Andreu Miralles.

Pilota Basca

I CAMPIONAT SOCIAL DEL CLUB MANISTA

El Club Manista anuncia el seu primer campionat social per parelles. L'entusiasme per la pilota a mà entre els socis del Club Manista, la constància en els entrenaments i l'actitud bona forma assolida, han decidit la Directiva del club a organitzar el campionat social, per considerar arribat el moment oportú perquè els partits siguin d'un interès apropiat a la importància de l'esmentada competició.

La inscripció per parelles ha quedat oberta fins el darrer dia d'aquest mes. Per a després del campionat, la Directiva del Club Manista té en cartera la celebració d'un concurs.

ELS PARTITS DE DEMA

Heu'act els programes que constituiran els festivals de pilota basca, a celebrar demà a les diverses entitats propagadores d'aquest bell esport:

Club Ba'ònia

Al Front Principal Palace, entre socis del Club Ba'ònia, seran com segueix:

Primer partit, a pistola: A les deu: Oliveras i Crous contra Coma i Viladomiu J.

Segon, a pala: Aguirreurreta i Carreras contra Ullivari i Larrinaga.

Tercer, a pistola. Herrea i Aris contra Berrondo i Rodenas.

Quart, a pistola. Gineñe i Tarrat contra Balet i Steegmann.

La participació de l'ex-professional Tarrat, ja conegut per la seva brillant actuació de fa dos anys, en competència amb Steegmann, un dels millors jugadors afonats, constituirà, sens dubte, una interessantíssima final.

Club Atano

A la canya del Sol i Sombra, entre socis del dit club:

Primer partit, a les nou: Sobrevalls i Orellana contra Muñoz i Llorens.

Vapor correu «Rey Jaime I» amb passatge i càrrega general, cap a Palma.

Vapor «Aldeco», amb càrrega general i de transit, cap a Tarragona.

Vapor «Enriqueta R.», amb càrrega general, cap a Màlaga i escales.

Vapor «Boris», amb càrrega general, cap a València.

Vapor «Arriluce», en llau, cap a València i Huelva.

Vapor italià «Moncalvo», amb càrrega de transit, cap a Sant Feliu, Londres i escales.

Pallebot «Virgen de Montserrat», amb adobs, cap a Alcúdia.

Pallebot «Esteban», amb càrrega general, cap a Palma.

Goleta «Pedro», amb càrrega general, cap a Elvissa.

Vapor «Cabo Noya», amb càrrega diversa, cap a Bilbao i escales.

Vapor «Cabo Mayor», amb càrrega general i de transit, cap a Nova York i escales.

Vapor «Castellón», en llau, cap a Cádiz.

Vapor «Irtati», amb càrrega diversa, cap a Bilbao i escales.

Pallebot «Angela», amb càrrega general, cap a Cartagena.

TRAFO DE PASSATGE I CARREGA

El vapor correu «Rey Jaime II», que havia d'haver arribat aquest matí de Mahó, ho farà a última hora de la tarda per haver-se vist precisat a suspendre la sortida d'aquella illa a causa del temporal regnant. Aquest vaixell sortirà demà, a dos quarts de sis de la tarda, amb ruta a Alcúdia i Mahó.

A l'hora d'itinerari sortí aquesta tarda, directe cap a Mahó, el vapor correu «Mahon», el qual no pogué fer-ho ahir per les mateixes causes que el seu company de flota.

—Es esperat demà al nostre port, procedent de Batavia i escales, el vapor alemany «Essen», el qual, després de descarregar, continuarà el seu viatge amb ruta a Hamburg i es

"CANTANDO ESPALHAREI POR TODA PARTE..."

Orfeu

ORGAO DO ORFEON LUSITANO

Redactor principal

Hugo Rocha

EDITOR

Urbano Júlio Freire

PROPRIEDADE DO

Grupo Orfeu Editor

!!!

As nossas iniciativas**O «Orfeu» vai entrevistar a orfeonista portuguesa**

Correspondendo ao bom acolhimento que se está fazendo progressivamente ao nosso jornal, determinando a sua conseqüente expansão é nosso dever ir dotando estas colunas com melhoramentos compatíveis com o próprio incremento orfeónico da actualidade.

Poderíamos desde já dar, em linhas gerais, a sùmula do nosso programa. Como, porém não é praxe nossa, anunciar qualquer nova iniciativa que seja de duvidoso cumprimento, só paulatinamente iremos dando a publicidade as novidades de interesse para os nossos leitores.

Nesta ordem de ideias, anunciamos hoje para o proximo número uma iniciativa de inteira novidade no «Orfeu» — a entrevista da mulher portuguesa que canta.

Dedicado inteiramente aos orfeonistas do sexo **presentemente forte**, o nosso proximo número, além de variada e preciosa colaboração sobre o papel da mulher nos nossos grupos corais, conterá a opinião da gentilissima orfeonista portuguesa.

Do norte ao sul do País, uma componente dos corpos femininos de cada orfeon dirá aos redactores e correspondentes do «Orfeu» das suas impressões cheias de originalidade e ineditismo sobre matéria orfeónica em geral. Estas entrevistas serão ilustradas com as fotografias das nossas gentis entrevistadas e conterão ainda todos os nomes das senhoras que emprestam a sua graça e o encanto da sua voz aos orfeons da nossa terra.

Independentemente desta desenvolvida parte feminina, o «Orfeu» publicará as suas habituais secções.

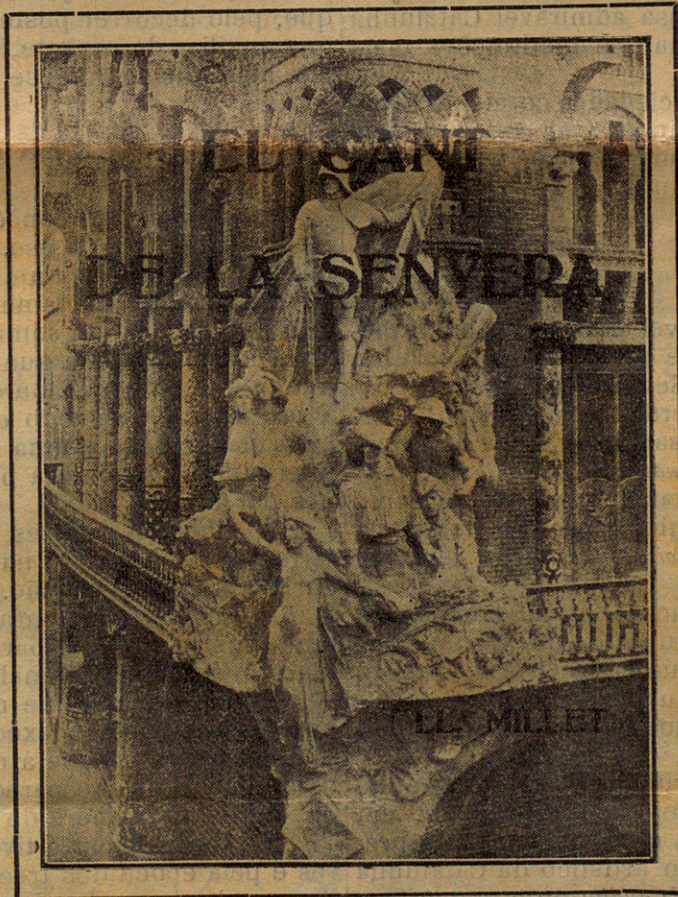
DICCIONARIO DE LA MÚSICA

EM Espanha, acaba de sêr pôsto á venda «una obra de gran éxito»; o «Diccionario de La Música», grandiosa obra ilustrada colaborada pelos maiores valores musicais do paiz visinho, em dois gróssos volumes 18x25 contendo: «Terminologia musical, con las principales equivalencias en

pela Espanha que canta

■ **Duas entrevistas e duas audições** ■
Um dos maiores orfeons da Europa e um dos mais típicos coros populares regionais

O Orfeon Catalão apresenta-se aos portugueses e saúda todos os que cantam em Portugal, por intermédio do «Orfeu».
— A história sintética dum colosso O «Orfeó Catalã», e o

«Palau de la Música Catalana»

Séde do Orfeon Catalão, na Calle Alta de San Pedro, em Barcelona. A escultura do frontal representa o «Grupo de la Cancion Popular», do escultor Blay. O que se vê escrito sobre a gravura é o nome do hino do Orfeon e o do seu autor e «Maestro».

renascimento musical da Catalunha — Uma obra formidável que é um grande exemplo para os orfeons portugueses — O que o nosso delegado ouviu e viu

Portugal e a Catalunha são duas saúdades enormes que comunicam as suas vibrações no eco longínquo dos seus cânticos. Dum lado — a voz do Mediterrâneo, concen-

Neste numero colaboram:

**Jaime Cibrão,
Benjamim da Costa Dias,
Salvaterra Junior e
Hugo Rocha.**

O NÚMERO DE HOJE

O «Orfeu» consagrando as suas colunas de honra ao orfeonismo hispânico, pela reportagem sobre os grandes grupos corais do país visinho, sobretudo o Orfeon Catalão dedica o seu número de hoje à Espanha orfeónica, à Espanha que tão alto tem sabido erguer o canto coral e onde tão grandiosos exemplos de esforço artístico ha que destacar.

Consagrado ao orfeonismo espanhol o «Orfeu» presta a sua homenagem aos que na velha nação amiga terçam as suas armas corajosamente em prol da música e saúda todos os orfeons e todos os *maestros* e orfeonistas espanhóis.

O presente número, pelo seu caracter de estreitamento artístico ibérico será distribuido nas grandes exposições de Sevilha e Barcelona, aumentando por tal motivo a sua tiragem.

Brevemente o «Orfeu» iniciará a sua página espanhola que será um magnifico documentário do movimento orfeónico em tóda a Espanha, para o que vai ali possuir delegados correspondentes.

italiano, francês, alemão e inglês — Retratos — Historia — Biografias — Autógrafos — Argumentos de operas — Organografia, — Ejemplos de las más importantes formas musicales — Numeros grabados — Lâminas a dos colores fuera de texto, etc.

Um livro, imprescindível a todos os artistas ou simples amadores de música, que honra sobre modo os seus editores.

pela Espanha que canta

trada, sabendo ao perfume dos laranjais, do outro—a voz do Atlântico, profunda de mistério e de rumor!...

Foi com esta frase de lirismo, creio, que um poeta catalão falou um dia de Portugal. Por acaso ou por sorte, não posso definir, no dinamismo de ternura daquela frase-legenda entrou a parte mais deliciosamente emocional do sentimentalismo peninsular—o canto.

E como a canção não tem pátria, demarcada, lógica, com fronteiras, quando a consideremos agente de formação moral e meio terapêutico de saúde da alma, eu quero dar à Espanha que canta o mesmo trono de beleza que tem na minha alma o Portugal que solta as suas canções como a parte mais sã e mais pura da sua voz milenária.

O «Orfeu» fez-se para propagandear, para estimular os orfeões de Portugal.

Orgão duma instituição coral, erguido como uma das suas bandeiras, o seu papel não podia, no entanto, excluir-se, confinando-se em preconcebidos limites. Entendeu assim—e desde a primeira hora—que tinha de projectar a sua voz e ser, por seu turno, o porta-voz de todos os que na terra portuguesa fazem vibrar o seu brado de emoção e de entusiasmos, cantando.

Mas o orfeonismo português, maravilhosamente estabelecido já, não proferiu ainda, no entanto, a sua última palavra. Os exemplos das organizações mais perfeitas impõem-se consequentemente. Ora a Espanha orfônica é hoje alguma coisa de muito belo; o canto coral espanhol tem hoje em toda a Europa fôros de notável.

Eis porque o «Orfeu», dedica o seu número de hoje à Espanha que canta, sobretudo a essa admirável Catalunha onde o orfeão é positivamente uma das instituições mais respeitadas e mais queridas.

Vincando a obra das grandes sociedades corais da Espanha, temos sobretudo este intuito: incentivar cada vez mais o orfeonismo português, acender cada vez mais o amor pela sagrada causa com o exemplo grandioso dos que lá fora cantam também.

Hugo Rocha.

* * *

Jasmim Silva — o incansável presidente da Direcção do Orfeão Lusitano e amigo de escôl — ia a Espanha, numa visita de *touriste* a Madrid, a Sevilha, a Barcelona.

Barcelona? Mas não podia perder-se a ocasião!... A Catalunha era uma espécie de Jerusalem ou Meca do orfeonismo... *Sevilha... quem não a viu não viu maravilha...* mas Barcelona... quem não ouviu o «Catalão», não ouviu orfeão... Exagêro? Evidentemente. Mas Jasmim Silva ia a Barcelona e o «Orfeu», precisava de dizer *coisas* aos seus leitores. Melhor ocasião? Impossível!

Foi nesta perspectiva que o nosso jornal cometeu a Jasmim Silva o encargo de revelar junto de nós a chapa das suas impressões, de nos dizer o que era o Orfeão Catalão, como o tinha visto, como o tinha ouvido—isto, bem entendido, sem plagiar o Dr. Carlos Santos num novo «Como eu vi a Espanha»...

Jasmim Silva houve-se à maravilha na missão que lhe confiamos, e o «Orfeu», honra-se hoje em reproduzir, em primeira mão, a sua entrevista com um dos elementos preponderantes do grande agrupamento artístico da Catalunha e as suas opiniões fixadas *de visu e de auditu* num concerto a que esteve presente.

Ouçamos primeiro estas.

Fala Jasmim Silva:

El Palau de lá Música Catalana

O Orfeão Catalão possui um verdadeiro teatro, minito: um teatro seu exclusivamente, para audições suas e de notabilidades musicais. É um mixto de teatro e sala de concertos. A plateia, enorme, deve conter umas 3000 pessoas, e estava cheia no dia do concerto a que assisti, em homenagem à «Commission Internationale pour l'Étude des Nuages», então em Barcelona por motivo das solenidades

científicas da Exposição Internacional, predominando na assistência, numa nota de requintada elegância, o elemento feminino. O palco não tem pano de fundo. Autêntico palco de concerto. Ao fundo, um esplêndido órgão de igreja e em volta dêste uma espécie de bancada com o seu gradeamento ou antes: um amparo de ferro no género da vedação da segunda fila das galerias numeradas do Teatro S. João, no Porto.

O corpo coral

O grupo coral forma à vista do público, com ordem, conversando os orfeonistas, mas sem o menor aspecto de indisciplina, num natural *à vontade*, tomando cada um o seu lugar, o lugar que lhe compete, sem atropelos, sem qualquer bulício que incomode ou irrite, como sucede infelizmente em tantos orfeões portugueses...

Vejo-os entrar pelas portas laterais e vou contando—contagem feita três vezes, tantas foram as que tiveram lugar e eram correspondentes aos intervalos.

Primeiro entram as crianças — rapazinhos. — São 60. Vêem depois as senhoras, em número de 90; depois ainda, pelas duas portas do fundo, entram os homens. Estes são 100.

Ficam, portanto, em scena 250 figuras, cada uma das quais é portadora do seu caderno de músicas, por onde todos cantam o respectivo programa.

Antes de começar o concerto, adianta-se um cavalheiro que, pelo decorrer posterior da audição, vejo ser um como que auxiliar do regente, e pede ao público o maximo silêncio, logo que se começa a cantar.

Uma audição notável

Dá-se inicio ao concerto, e eis agora, para mim o ponto mais difícil. Não posso, em verdade, reproduzir bem as minhas impressões, número por número. Naquêle conjunto magnifico notei nitidamente que existia coesão, consciência musical, escola, em suma.

Ouvi agudos em que os tenores, quando o papel predominante lhes tocava, ou os sopranos, quando lhes chegava a vez, dominavam todo o conjunto, mas sem gritos, com uma plasticidade e uma unidade que se tornavam notáveis. A primeira e a terceira partes eram inteiramente constituídas por música catalã.

É que os catalães têm um amor entranhado à sua terra—a *Catalunya*—e na vida íntima não falam senão a sua curiosa língua, o catalão.

A música é dum grande caracter, é, por assim dizer, uma música própria, para mim totalmente ignorada, logo, tanto mais difícil de analisar.

Houve trechos que me agradaram absolutamente. Porque fossem melhor executados uns do que outros? Não. Simplesmente porque à minha sensibilidade falaram melhor os que senti ou me pareceram impregnados de maior dose de sentimentalismo e de emoção.

Na segunda parte tivemos a música sacra. Pelos autores e pela época dos trechos interpretados pôde concluir-se do escrúpulo e do rigor artístico da audição. Toda esta parte, do primeiro ao último número, foi premiada com delirante entusiasmo.

Nos seus programas, para o público consultar, o Orfeão Catalão inclui sempre um comentário, um argumento de cada peça a executar. Isto é duma utilidade marcante, porque auxilia o espectador a compreender o sentido musical do que vai ouvindo, pela descrição feita.

O que mais encanta no orfeão é sobretudo o espírito de camaradagem, a disciplina de todo este conjunto **consciente** de 250 vozes em que—*grosso modo*—há rapazinhos de 10 anos e homens de 60, todos irmanados pelo mesmo ideal artístico, integralmente compenetrados de que cantam, não pelo prazer inferior da exibição, mas sim pelo de trans-

mitir aos outros—os que os ouvem—o mesmo sopro de arte que os move e anima!

O programa

Para se avaliar dos excelentes trechos cantados no concerto a que o nosso delegado assistiu, damos a seguir o programa executado na festa já citada que se verificou no Palácio da Música Catalã (Palau de la Música Catalana—em catalão) sede social do «Orfeó Catalá», cuja fachada ilustra hoje o «Orfeu», na noite de 12 de Junho pretérito:

I

El cant de la senyera, de Millet; L'heren riera, de Cumellas Ribó; El cant dels ocells (Soprano solo: Sra. Fornells) de Millet; Els romeus, de Civil; Cigalaset de Pérez-Moya; Canço de Batre (Tenor solo: Sr. Nin) de Pérez Moya; Cunçó del lladre, de Sancho Mar-raco; La madre de deu, de Nicolau.

II

Cap al vespre, de Strauss; Caligaverunt oculi mei, de Victoria; Credo de la missa «Papa Marcel», de Palestrina.

III

La sardana de les monges de Morera; Processó a la muntanya de Vives; A la plaça hi han Ballades, de Vives.

A regência

Um dos segredos do triunfo assombroso do «Orfeó Catalá» reside—é ainda Jasmim Silva que narra—na actualização do seu regente.

Lluís Millet, director artístico e fundador da grande instituição catalã, é um *maestro* que reúne todas as virtudes

do orféon que dirige. Expressivo, enérgico, dum recorte sóbrio mas perfeitíssimo de regência, Lluís Millet é destas figuras de artista que se vincam em nós. Depois, duma afebilidade notável. Ao apresentar-lhe as saudações mais entusiásticas do «Orfeu» que ali me mandava para ver e ouvir e o abraço do Orféon Lusitano que de longe comungava em espirito com o seu ideal de beleza artística, o *maestro* teve o melhor dos seus sorrisos e foi com o mais efusivo dos abraços que correspondeu ao meu.

Quiz ouvir da sua boca a história gloriosa do seu orféon. Lluís Millet, porém, modestamente, indicou-me um dos mais valiosos paladinos do Orféon Catalão que iria conceder-me

A entrevista

F. Lliurat, catalão que pertence á nobre falange dos intelectuais, *doublé* de apaixonado elemento do «Orfeó Catalá», cujo prestigio ajuda a cimentar com a sua prosa fluente, diz ao «Orfeu», num resumo brilhante, o que é o grande agrupamento coral que Portugal não conhece ainda.

A história, a obra, o «maestro»...

Tem agora a palavra F. Lliurat.

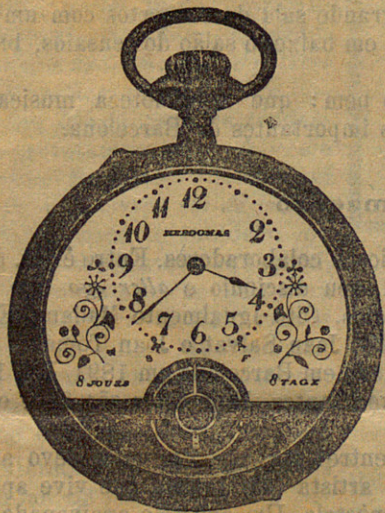
Do seu francês puríssimo vamos assentanda:

—Nós poderíamos definir a causa do êxito da *Orfeó Catalá* com esta frase: é o milagre duma vontade—a do *maestro* Millet—que soube agir sobre outras vontades. E poderíamos acrescentar: é o milagre dum belo sonho que soube dominar todas as contingências da realidade...

Além do seu valor artístico, o «Orfeó Catalá» tem ainda um valor social. Ele recorda e ensina aos homens que, a-fóra as preocupações por assim dizer materiais, é necessário alimentar outras. Ele recorda-nos e ensina-nos que o espirito tem também os seus direitos, as suas necessidades. Diz-nos, enfim,—e eis aí, sem dúvida, um dos segre-

RELOGIOS!... RELOGIOS!...

PREÇOS MAIS BARATOS

O
MAIOR SORTIDO
EM TODOS OS
GENEROS

Visitem no seu
próprio
interesse o

GRANDE DEPOSITO

J. MOURA

RUA DE SANTO
ILDEFONSO, 58
PORTO

ANTES DE COMPRAR UMA GRAFONÓLA OU DISCOS

ODEON

Deve V. Ex.ª visitar o maior
e mais antigo deposito da
:: especialidade ::

RICARDO LEMOS

RUA FORMOSA, 304-I.º—PORTO

dos do seu triunfo—que devemos amar as nossas canções, querer a nossa Terra! Ora, não é, com efeito, na canção que podemos reavê-la?

Desde a sua estreia, o «Orfeó Catalá» cantou de preferência as nossas canções populares. Millet e os seus orfeonistas suscitaram, na verdade, uma bela renascença folclórica.

Renascença que foi uma consequência do desejo de crear um *Corpus* das nossas canções. Ora, quando a *Fundació Concepció Rabell i Civils, Vda. Romaguera*, quiz publicar o *Cancioneiro popular da Catalunha*, foi ao «Orfeó Catalá» que confiou a sua direcção.

O «Orfeó Catalá» cantou sempre, igualmente com preferência, a música religiosa. E pôde dizer-se que, antes do *Motu Proprio* do Pio XI, Millet e os seus cantores, assinalaram, duma forma prática, o bom caminho.

Mas, além das nossas canções populares e além das grandes páginas da música religiosa (Vitoria Palestrina, J. S. Bach, etc.) o «Orfeó Catalá» cantou as mais belas obras da polifonia coral. Graças a si, pôde, portanto, ouvir-se entre nós, os madrigais do século dezasseis e também as creações de Ricardo Strauss, de Debussy, de Ravel, etc.

Na verdade, nada há no mundo de mais eclectico do que o repertório do «Orfeó Catalá». E poderia afirmar-se que só a falta de gosto está banida dos programas que Millet organiza.

Além do repertório coral propriamente dito, Millet tem dirigido grandes obras com orquestra. Os seus cantores criaram, pois, entre nós, a «*Paixão segundo S. Mateus*» e «*Missa em si menor*», de J. S. Bach, «*As Estações*»—de Haydn, a «*Missa em ré maior*», de Bethoven, etc. Execuções que colheram largos aplausos—acrescenta.

E vamos assinalar agora uma das mais belas e mais duráveis consequências dos concertos do «Orfeó Catalá»: graças a Millet e aos seus orfeonistas, possuímos hoje um repertório coral como não existe, sem dúvida, presentemente em parte alguma.

Proporcionando-lhes um meio excelente, admirável, de executar as suas obras, o «Orfeó Catalá» despertou, rialmente, a imaginação dos nossos artistas. Ele ensinou-lhes, demais, a servirem-se das nossas canções.

Entre as nossas grandes creações corais, devem citar-se, antes de mais, as do maestro Nicolau. As suas produções: *La Mare de Déu*, *La mort de l'escolà*, *Divendres Sant*, *El noi de la mare*, *Caplant* etc. são obras-primas que têm sido aplaudidas um pouco por toda a parte.

Amadeu Vives escreveu também, muito recentemente, páginas corais dnm grande personalismo. E' preciso citar igualmente as *Sardanas* (canções regionais da Catalunha) de alta feição típica, de Morera.

Enfim, entre os harmonizadores das nossas canções, entre os compositores de belas obras corais, devemos destacar Millet, Pujol, Manén, Morera, Sancho Marraco, Rumeu, Cumellas-Ribó, Mas Serracant, Gibert, Pérez-Moya, et coetera.

Sim, nós possuímos hoje um repertório coral interessante, importante, original, de que nos sentimos orgulhosos.

Graças também ao «Orfeó Catalá», e ao belo exemplo que ele continua a dar-nos, existem entre nós, presentemente, numerosas sociedades corais que seguem o exemplo que Millet e os seus cantores jamais cessam de lhes dar. E, graças aos cantores de toda a parte, mesmo nas nossas aldeias mais modestas se ouvem hoje as nossas canções populares *arranjadas* e, por vezes mesmo, de Bach.

Porque, graças sempre ao exemplo do Orféon Catalão, o repertório dos nossos orféons em nada se assemelha, ao presente, ao repertório quasi sem valor, *vieux jeu*, das sociedades corais de outrora.

Uma colega do «Orfeu»

Não podemos falar do «Orfeó Catalá», sem falar igualmente do seu boletim, sem nos referirmos á *Revista Musical Catalana*. Ela encontra-se já no 26.º ano da sua publicação. Nas páginas desta bela revista têm surgidos trabalhos importantes de Felip Pedrell, Lluiz Millet, Francesc Pujol, G. M. Suñol (O. S. B.) J. Bas, E. Clot, E. L. Chavarri, Wanda Landowska, Joan Manén, Joan Llongueres, Lluís Romeu,

A. Nicolau, A. Vives, João Salvat, A. Schctveitzer, A. Insenser, G. Castellà Raich, Blanca Selva, H. Anglés, V. M. de Gibert, J. Subirà, etc.

Cantando...

Além de Barcelona, o «Orfeó Catalá» fez-se ouvir entre nós um pouco por toda a parte. Percorreu as nossas cidades e vilas, cantando igualmente em Madrid, Valência, Saragoça, etc. O «Orfeó Catalá», deslocou-se também ao estrangeiro. Marselha, Nice, Paris, Londres, Roma, etc., ouviram-no em diversas datas. Os grandes músicos e os grandes criticos falaram com admiração de Millet e dos seus orfeonistas.

Palavras dos criticos

«Raras vezes tive ocasião de ouvir na minha carreira musical,—escreveu o maestro Vincent d'Indy—uma sociedade de amadores dando uma impressão de vida e de inteligência artística mais intensa que o «Orfeó Catalá».

E acrescentou:

«Os executantes, animados por uma fé poderosa na Arte do seu regente Millet, dão tudo quanto podem com uma generosidade espontânea e entusiastica que se não encontra entre as tão famosas sociedades do Norte, belgas e alemãs, e que é bem a expressão da nossa alma latina.

E, apesar desta fúria... catalã, a execução nem por isso fica menos impecável.»

Richard Stranss falou igualmente do «Orfeó Catalá». Eis o que elle disse, numa das suas obras, falando do côro a capella: «...a arte do canto a várias vozes, a capella, isto é, sem acompanhamento, salvo raras excepções, é pouco conhecida entre nós; pelo contrario—diz Strauss—nas grandes cidades do estrangeiro (na Holanda, na Russia, e como exemplo mais celebre, no «Orfeó Catalá» de Barcelona) pratica-se esta arte difficil com um zelo bem digno de admiração»

Saint-Saëns, Ed Colonne, Eugène Gigout, E. Jaques-Dalcroze, H. Baner, Franz Beidler, Kurt Schindler, Albert Scheveitzer, Félix Weingartner, M. Schillings, Gustave Bret, Serge Koussevitski, E. Vuillermoz, Gabriel Fauré, Maurice Ravel, Henri Quittard, Domenico Alaleona, etc. são grandes nomes que se referiram encomiasticamente ao «Orfeó Catalá».

(E fazendo um pouco de história, F. Lliurat prossegue:)

—Desde 1908 o «Orfeó Catalá» possui este suntuoso *Palan de la Música*, obra do arquiteto Luis Domènech Montaner. Há dentro deste palácio do Orféon, uma grande sala de concertos com um magnifico órgão Walcker e depois, em baixo, o salão dos ensaios, bibliotecas, museu, etc.

Resta agora sublinhar isto bem: que a biblioteca musical do «Orfeó Catalá» é uma das mais importantes de Barcelona.

O maestro

Millet vive rodeado de valiosos colaboradores. Entre estes, devo citar d'antemão Francesc Pujol, seu discípulo e *alter ego*, que com elle partilha as fadigas dos ensaios. Cito igualmente Madame Emerenciana Wehrle, Joseph Comella, Joan Salvat e Joan Tomás.

O «Orfeó Catalá» foi fundado em Barcelona em 1891. Em 1892 não contava com mais de 28 executantes. Hoje estes são 250, entre homens, mulheres e crianças.

(E a pôr ponto final na entrevista:)—Por mim devo ainda acrescentar: além de grande artista (um artista que vive apenas para a sua arte), Millet é um apóstolo. Um apóstolo apaixonado que se transformou rialmente num guia seguríssimo. Um guia a quem se ouve, a quem se ama... e a quem se segue com entusiasmo. Millet é, pois, para nós, mais do que um artista: é um exemplo do que pôde a inteligência quando ao serviço duma vontade. Ora a vontade do maestro é do mesmo nível da sua fé, da sua fé inquebrantável, arrebatadora!

Estava virtualmente concluida a minha tarefa para o «Orfeu». Para remate, porém, após uma conversa sobre orféons espanhóis e portugueses—os portugueses sobretudo que F. Lliurat conhece um pouco pelo que deles se fala em Barcelona e pelo Orféon Académico do Porto que há meses teve o ensejo de ver na capital catalã,—o amável entrevistado finalisa:

—Diga no «Orfeu» que o «Orféon Catalão», que o Maestro

CONSERVATÓRIO DE MÚSICA DO PORTO

APRESENTAÇÃO DE ALÚNOS

J. G. Cibrão

Com um êxito que ultrapassou um tanto a minha expectativa, realizaram-se, neste mês, no Salão Jardim da Trindade, por iniciativa do Director d'este estabelecimento, sr. Hernani Torres, dois interessantes saraus musicais para exibição de alunos e alunas.

Do primeiro d'estes saraus — cujo sucesso artistico, ao que me consta, foi de um modo geral superior ao do segundo — nada pôsso dizer, pois — que a êle me não foi possível assistir. Direi, pois das minhas impressões quanto ao segundo.

A assinalar este sarau, dois numeros novos para o publico que costuma constituir os auditorios destas sessões musicais que o nosso Conservatorio de ha anos vem organisando: uma «orquestra» e um Grupo coral. A primeira constituida por alunos e alunas sob a regencia do professor sr. Antonio Alves e o segundo de alunos, tambem (com um exagerado numero de vozes masculinas) sob a chefia do sr. Raul Casimiro, o conhecido e estimado Director artistico do Orfeão do Porto. Dos trechos executados pela Orquestra, onde pôde apreciar autenticas vocações, nomeadamente nos instrumentos de palheta e nos metais, que são um padrão de glória para os respectivos professores, snrs. Alves e Angelo Fuentes, destacarei apenas a *ouverture en dó maior* de Bach, com a inclusão do piano no conjunto orquestral, peça que obteve, se não uma execução brilhante, pelo menos correcta. A guisa de cireneus, coadjuvando alguns naipes, alguns professores categorisados do estabelecimento.

Falêmos, porém, dos alunos e alunas de piano, violino e violoncelo. Sobre êles recaiu, como é natural, especialmente a minha atenção: Humberto Reis, aluno do 7.º ano do curso de violino, da classe do professor A. Pimenta, revelou excelentes dotes de executante. Honra o mestre. D. Isilda Gouveia e Armando Teixeira, muito correctos nas *Cadencias de Reinecke*, para dois pianos com acompanhamento de orquestra.

O Aluno Carlos de Figueire-

PELA ESPANHA QUE CANTA

Luis Millet, que todos os nossos orfeonistas saúdam vibrantemente os seus camaradas portugueses e erguem um fervoroso viva a Portugal! Particularmente ao Orfeón Lusitano, de cuja obra vimos aqui latando pela vossa grande revista que pôde e deve considerar-se uma grande alavanca do orfeonismo português — o «Orfeu» — diga tambem dos sentimentos de solidariedade e de admiração do «Orfeó Catalá», pela sua primorosa organização social e artistica, em tudo tão semelhante à nossa; e diga-lhe sobretudo... — ...Alguna surpresa?

Hino do Orfeón Catalão

EL CANT DE LA SENYERA

(O Cântico da Bandeira)

Música do «Maestro» Lluís Millet

Versos do poeta Joan Maragall

*Al damunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que'ls farà mes triomfants.*

*Au, companys, enarborem-la
en senyal de germandat!
Au, germans, al vent desfem-la
en senyal de llibertat!
Que voleii! Contemplem-la
en sa dolça majestat!*

*Oh bandera catalana!
nostre cor t'és ben fidel:
volarás com au galana
pel damunt del nostre anhel:
per mirarte sobirana
alçarem els ulls al cel.*

*I et durem arreu enlaire,
et durem, i tu'ns duras:
voleiant al grat de l'aire,
el camí assenyalarás.
Dóna veu al teu cantaire,
llum als ulls i força al braç.*

—Talvez .. que o Orfeón Catalão aspira por cantar em Portugal, por confraternizar no Porto com os seus longinquos irmãos de arte.

E com esta promessa de trazer até nós as suas canções deliciosas, o nosso entrevistado concluiu definitivamente as suas declarações para o «Orfeu», que nesta larga reportagem aponta aos orfeões portugueses o exemplo formidável do grande orfeón da Catalunha.

N. R. — Por absoluta carência de espaço deixamos para o próximo número a pequena entrevista que o nosso colega Hugo Rocha teve em Vigo com um dos directores do coro popular galego dos «Ayrinós do Mar», de Teis (Vigo), o sr. Manoel Córdoba e, ao mesmo tempo, as suas impressões duma audição desse típico grupo coral.

Este numero foi visado
pela comissão de censura

CONSERVATÓRIO DE MÚSICA DO PORTO

APRESENTAÇÃO DE ALÚNOS

J. G. Cibrão

do, do 5.º ano da classe de violoncelo, do professor J. Gouveia, muito jovem, demonstra já apreciáveis qualidades e virá a sêr de futuro um artista de valôr no deficit instrumento a que se dedica, se continuar sob a sombra benéfica e sabios ensinamentos daquele conhecido e reputado professor.

Alves José Ferreira das Neves, do 7.º ano de piano, classe do professor Cassagne. José F. das Neves é, pode dizer-se sem favôr, um artista já feito, quasi um virtuose. E bem o demonstrou, executando a maravilha a difficil Rapsodia n.º 8, de Liszt. O mesmo direi da aluna do 8.º ano, da classe de piano do professor H. Torres, D. Fernanda Emilia de Carvalho. Simplesmente admiravel na *Tarantela*, de Lizt. Dotada de um temperamento essencialmente vibratil, ela soube imprimir áquele formoso trecho um profundo sentimento, D'uma virtuosidade perfeita nos lances mais escabrosos da composição. Absolutamente perfeito, tambem na interpretação da difficil *Tniana* n.º 3, de Albéniz, o aluno cego José Ferreira Albuquerque e Castro, da Classe do professor Cassagne. Albuquerque e Castro é sobretudo um técnico do piano.

Para finalizar esta resenha desprestenciosa das minhas impressões com laivos de critica, resta-me citar a aluna D. Rosa Dalia Peixoto Teixeira que dispõe de uma bela voz de soprano como o provou, cantando superiormente dois trechos, um dos quaes, da opera Barbeiro de Sevilha.

E' uma digna discipula do sn. Julio Camara e revelou-se como um documento vivo das faculdades pedagogicas deste abalizado professor de canto do nosso conservatorio.

E' fóra de duvida que estes dois saraus de arte avultaram como uma demonstração irrefragavel dos esforços, tenacidade e competencia do corpo docente do Conservatorio do Porto. E' para mim e deve ser para todos os portuenses, motivo de justificado orgulho, o poder constatar a evidencia d'este facto.

VIDA orfeónica VIDA

Orféon Lusitano

O dia 21 de Junho último assinalou a passagem do 7.º aniversário da sua fundação — data festiva que marca sempre pelo seu significado e serve para concentrar evocações nas batalhas travadas e temperar energias e vontades para as batalhas futuras por essa causa que vem conquistando paladinos por toda a terra lusitana: o **orfeonismo**.

O 21 de Junho do Orféon Lusitano não registou desta vez, como já em alguns dos anos anteriores, as festas comemorativas do aniversário.

Não se achando ainda concluídas as obras de decoração da nova sede social, não se verificarão aí algumas das solenidades projectadas,

Os poetas do orfeu

Amor-Vendaval

por Salvaterra Junior

Estala o vendaval... Seu manto penumbroso

Envolve o corpo à Terra, esfingica donzela...

Treme os seios do Mar, e, o seu olhar piedoso,

Dissipa por milagre os uivos da procela!...

E seu amante, o Sol, o loiro Apolo airoso,

Manda um beijo de fogo ardente à sua bela...

E o coração da Terra, esplêndido, orgulhoso,

Abre-lhe o peito em flôr, de palmito e capela!...

Assim, na minha vida, os vendavais hiantes...

— Quando ela me abre o peito e fita carinhosa,

Tornam-se o Ceu, azul, e os prados, fecundantes...

Nem sei onde há mais luz, vermes que andais de rastros

Se no Averno do Sol, se no Ceu dos amantes,

Onde refulge o Amor que ofusca os proprios astros!...

vida orfeónica

o que, oportunamente, quando se proceder à inauguração oficial da nova casa terá realização.

As comemorações este ano terão como número saliente o próximo sarau de Gala no Teatro Sá da Bandeira que será também uma demonstração de agradecimento aos sócios protectores do orféon pelo seu auxilio e notável dedicação.

Esta festa conterà primeiro audições, sendo o seu programa confeccionado cuidadosamente pelo *maestro* Afonso Valentim e pela Direcção que se empenha em proporcionar aos numerosos socios um sarau compensador.

Os ensaios para a festa do aniversário proseguem com invulgar animação, sendo de registar a boa vontade de todos os orfeonistas.

MUSICAS

NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

O mais importante armazem da especialidade

Sortimento completo de obras de estudo e classicas nas melhores edições e aos melhores preços

Sempre as ultimas novidades em musica de dança.

CASA MOREIRA DE SÁ
EDITORA

105, Rua 31 de Janeiro, 107—PORTO

SATISFAZEM-SE TODOS OS PEDIDOS DA PROVINCIA

A TINTURARIA RENOVADORA

A VAPOR

MANUEL MARQUES PAIS

É A CASA DOS TINTOS FINOS

Faz vantagens a todos.

! : Em quê? ! :

Em lavar fatos, ainda que usados e sujos, voltam a ficar como novos. Todo o vestuário pelissado se limpa ficando o pelissado na mesma. Tingem-se reposteiros de veludo. Limpam-se cortinas de renda ou tule. Toma-se a responsabilidade por todas as encomendas que nos sejam confiadas.

Travessa de Cedofeita, 55 — PORTO
(Antiga Viela do Açougue)

NO OPALOGRAPH

V. S.ª pode imprimir com toda a perfeição as copias de musicas tirando a quantidade de duplicados que desejar dum só original.

CARLOS DUNKEL

Rua Sá da Bandeira, 62
TELEFONE, 1013

Academia Mozart

Escola de musica e declamação

Rua do Breiner, 112—PORTO

DIRECTORES:

JUDITH DE LIMA E ANGEL F. FUENTES

MATRICULA PERMANENTE

ELETRICIDADE MAQUINAS

Instalações e Reparações,
Orçamentos e projectos

Armindo Tavares
Rodrigues

R. do Bomjardim, 225
PORTO

■ vida ■ orfeónica

Conforme anunciamos, o Orféon Lusitano deslocou-se a Matosinhos em 19 de Junho findo, realizando no Teatro Constantino Nery um sarau d'arte a que a imprensa referenciou incommensuravelmente.

Do nosso presado colega «O Comercio de Leixões», de que o distinto jornalista e amigo sr. Santos Lessa é brilhante director, transcrevemos o final do seu largo relato:

«Terminou a festa encantadora com a «Proposição dos Lusíadas», cantada pelo Orféon.

O que foi esse admirável hino patriótico, não é fácil de descrever.

O Orféon Lusitano, não só sabe cantar, como sabe sentir aquilo que canta. E, ao cantar a «Proposição dos Lusíadas», sentiu bem, na sua alma, a grandeza do nosso Portugal.

Pareceu-nos que, naquele momento, o espírito de Camões pairava por ali, a erguer os corações daquela população orfeónica a timbrar-lhes a vós!

O último verso—«Que outro valor mais alto se levanta»—foi proferido com tanto entusiasmo, foi cantado com tal sonoridade e harmonia que todo o mundo deveria ter ouvido!

E entre palmas frenéticas e entusiásticas, terminou a magnífica festa artística do Orféon Lusitano, para quem vai todo o nosso enternecido aplauso.

Para Afonso Valentim, o distinto maestro, alma de portugueses e de artista, figura de incontestável relevo, nome que já se houve pronunciar em todos os cantos de Portugal, com admiração e com respeito, vai um grande abraço de parabéns, com intenso e ardente desejo de que o seu querido Orféon prospere».

O nosso querido amigo Eduardo Ferreira d'Araujo viu, em 14 de Junho último, o seu lar habitado por mais um pequenino ser, primeira vergonheira do recente enlace, que recebeu em baptismo o nome de Eduardo António.

Felicitando o nosso

amigo, associamo-nos ao seu júbilo.

Fez também dois anos em 4 do corrente que morreu a juvenil orfeonista Laurinda Fernanda, afilhada estremecida do nosso querido amigo João Ferreira dos Santos, membro da Direcção do Orféon Lusitano.

Como data lutuosa das que o orféon mais sente e compreende todos os que trabalham no «Orfeu» envolvem na sua saúdosa evocação a pequena orfeonista cuja alma se desprende do cárcere terreno.

Orféon Póveiro

Em fins do pretérito mês apresentou-se ao publico pela primeira vez, após a sua reorganização o Orféon Póveiro—agrupamento coral de tão gloriosas tradições que tanto honrou outrora o orfeonismo português quando o é pulso poderoso do Dr. Josue Trocado sábiamente o regia.

O nosso presado Informador da Póvoa de Varzim, dando-nos conta da *ressurreição* do velho grupo diz-nos que foi brilhante a todos os titulos a sua receita.

Desta vez a direcção artística do Orféon Poveiro está entregue ao distinto *maestro* sr. Alberto Gomes—alma de artista acendrada no culto da sua terra.

Dividido em duas partes, o espectáculo teve em primeira actuação do corpo coral que cantou com muito relevo alguns trechos como «A Morte de Nero», «Saltarella», «Crenças», «Almas do Mar», e «Trovoar joroso: Na 2.ª parte verificou-se o representação da excelente opereta em 2 actos de Armando Leça e Armando Baptista de Castro—«A Micas da Cantareira».

Do Jornal local «O Progresso» recortamos uma parte da apreciação ao concerto do Orféon Poveiro, da seguinte teor:

«De facto, os trechos que o

nosso grupo coral cantou, conduzido por Alberto Gomes, foram simplesmente admiráveis pela sua firmeza e harmonia, merecendo todos, a assistência, ovações estrondosas e prolongadas, nomeadamente «A Morte de Nero» e «Saltarella», cantadas irrepreensivelmente.

Armando Leça, o autorizado compositor, crítico musical e professor do Conservatório, felicitando, entusiasmado, no final, o Orfeon pelo exito obtido, dirigiu-lhe espontaneamente palavras de louvor que são um verdadeiro diploma passado à competência artística de Alberto Gomes e às qualidades do Orfeon que rege com aprumo».

E mais adiante:

«A apresentação do Orfeon Póveiro foi feita pelo nosso querido amigo e distinto médico desta vila sr. dr. Joaquim Graça.

A brilhante oração, onde expôs S. Ex.ª a causa daquele espectáculo, foi coroada com fartos aplausos.

O Orfeon Poveiro deve deslocar-se em fins de Julho, a Lisboa e Estoril, pelo que proseguirão todos os dias os ensaios na Associação dos Bombeiros Voluntários.»

O «Orfeu», rejubilando com o êxito do velho orféon agora em nova fase, empunha os seus melhores votos pelo seu triúmpfo, dentro dos preceitos da boa arte para prestígio cada vez maior do orfeonismo em Portugal e da linda terra da Póvoa do Mar.

Orféon da União dos Empregados no Comércio do Porto

Num ambiente de grande prazer espiritual, estiveram perto de duas horas os sócios da União dos Empregados no Comércio do Porto, na sua sede social, na noite de 27 do mês findo, onde se realizou a posse do novo director artístico, o professor sr. António Moreira.

Como preambulo àquella sessão de posse, o sr. João Vieira Alves, Secretário Geral da C. A., fez a apresentação do distinto professor, em frases eloquentes, pondo em realce o novo regente e

■ vida ■ orfeónica

tecendo elogios às suas qualidades de carácter, inteligência e amor à divina arte—aquella que cultiva tão apaixonadamente.

Havendo no Porto para cima de 10.000 Empregados no Comércio porque não há-de existir um orféon só de Empregados no Comércio?

Fez a apologia do Orfeon como garantia do valor social que os caixeiros representam, sob as diversas modalidades artísticas, espirituais e morais, a que se dedicam, na sua vastíssima organização colectiva.

O distinto Professor manifestou-se satisfeito por ir ocupar o espinhoso cargo de director artístico do novo orfeon e disse ter esperança de que todos os caixeiros saberão compreender os seus deveres, honrando assim as tradições da sua gloriosa Associação.

Em síntese descreveu o que é a psicologia de diversos orféons, afirmando que só poderão ocupar logares de proeminência aqueles que se dediquem verdadeiramente a música e acrescentando que havendo em Portugal 27 orféons, considera apenas 3 em melhores condições colectivas.

E assim, terminou o acto de posse, no meio de animada manifestação de aprêço ao novo director-artístico, na comunhão de aspirações para a União da família dos Empregados no Comércio.

LECIONAÇÃO

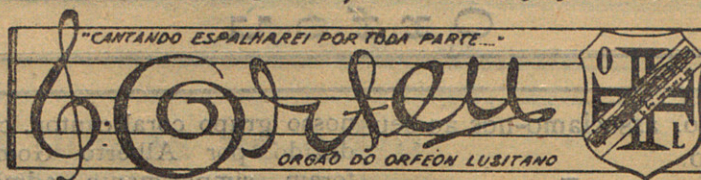
DE

Violino, Banjolin e Guitarra ensina professor diplomado pelo Conservatório de Lisboa

Avenida da Boavista, 28

Telefone, 1519

Conselho Administrativo:

JOAQUIM N. P. MOTA
A. A. AZEVEDO COSTA
ALFREDO P. DO AMARAL

Assinatura por séries:

CONTINENTE 6 N.ºs 5500
COLONIAS 12 » 21500
ESTRANGEIRO 12 » 23500
(PAGAMENTO ADEANTADO)

Redacção e Administração—TRAV. DA FÁBRICA, 6

Mensário ilustrado de música e canto coral

Comp. e Imp. na Tip. ARYES & LETRAS—Porto

FELISBERTO FERREIRINHA

ESTE nosso querido amigo, antigo 1.º tenor no corpo coral do Orféon Lusitano e actualmente distinto presidente da Direcção do Orféon de Espinho, gravou recentemente para a conhecida marca «Parlophone» uma série de 5 discos reproduzindo dez dos mais macios fados que a sua magnífica voz sabe primorosamente cantar.

Felisberto Ferreirinha que é um dos mais expressivos cultores da formosa canção portuguesa, vê agora, — e muito justamente, — o seu nome e a sua voz levados a tóda a parte onde exista uma grafonola e, ao mesmo tempo, um coração português para sentir.

De nossa parte, cumprimentamos efusivamente o devotado presidente do Orféon de Espinho pelo seguro exito das suas canções agora gravadas.

FERNANDO MARIO TEIXEIRA

CONSORCIOU-SE em 4 do corrente com a gentilíssima senhora D. Têrêsa Nunes o nosso querido amigo e dedicado elemento do corpo coral do Orféon Lusitano, Fernando Mario Teixeira, Casamento que marcou pela requintada elegância, muito embora revestido de grande intensidade, teve a coroar as cerimónias civil e religiosa uma interessante festa no Palacio de Cristal, organizada e oferecida aos amigos dos noivos pelo nosso amigo sr. Raul Nunes, pai da noiva.

Ao jantar, primorosamente servido pelo restaurant do Palacio, foram pronunciados calóricos brindes.

Fernando Teixeira, como-vi, agradeceu todas as manifestações de aprêço que lhe foram dispensadas.

O «Orfeu» cumprimenta o seu amigo, que desgrazadamente, seguiu o exemplo de tantos outros cujo enlace vimos sucessivamente anunciando e faz votos pela boa ventura dos nubentes.

ALÇADO ATLAS
ELEGANCIA, ECONOMIA E
CONFORTO INEXCELVEL!

contra os falsários do orfeonismo

O Orféon Torrejano secunda

o nosso protesto

Entre os aplausos que vimos constatando à atitude de protesto por nós assumida contra a ignorância criminosa ultimamente manifestada quanto ao significado artístico e moral do titulo de **orféon**, é-nos gratissimo destacar o do Orféon Torrejano, brilhante sociedade coral que em Torres Novas tão nobre e honestamente vem prestigiando o orfeonismo português, transcrevendo a carta que o seu devotado *maestro*, o sr. Padre José Maia dos Santos, nos endereçou, na parte que visa o assunto do nosso último editorial:

Torres Novas, 17-VI-929.

... *Sr. Hugo Rocha*: — Tomo a liberdade de felicitar V. pelo artigo «Pelo prestígio dum nome» publicado no «Orfeu».

Infelizmente, é verdade o que V. diz, abusando-se hoje do «Orfeão», para o dar a grupos, que serão tudo o que quizerem, menos um orfeão!

Cito um exemplo passado comigo.

Ha quatro anos—se e memória me não falha—fui a Leiria com o orfeão que dirijo.

Casa fraca (um déficit de 3.000 escudos) porque um mês antes tinha ido a Leiria um... orfeão de qualquer coisa de Coimbra (não era o Orfeão Academico) cuja parte principal do programa, era uma «opereta» onde entravam sete homens em «travesti» de mulher!

Leiria não gostou e, quando nós lá fomos, teve medo de ser outra vez... vigarizada!

Felizmente, as pessoas que assistiram à primeira parte do nosso «concerto», tiveram a gentileza de vir à cidade fazer reclamação, vendendo-se ainda bastantes bilhetes para a segunda parte do «concerto».

Quiz a Empresa do teatro, contratar-nos para o dia seguinte mas... o dia seguinte era o do importante mercado semanal de Torres Nova e era impossivel a nossa demora em Leiria.

Felicitto novamente V. e agradeço as referências amáveis que o «Orfeu» faz ao «Orfeão Torrejano».

Diz o «Orfeu» de 15 do corrente que, de futuro, só fará referência a festa ou solenidade a que assista qualquer dos seus redactores.

Permita-me V. uma observação.

Parece-me de tóda a conveniência uma pequena noticia das festas dos Orfeões da provincia, porque é sempre de interesse para os orfeonistas de Portugal, conhecer o movimento de todos os Orfeões.

Não tome V. a mal esta observação e desculpe a impertinencia de quem se subrecreve respeitosamente

P.º Maia dos Santos.

N. B. Aos últimos periodos da carta que transcrevemos parcialmente, cumpre-nos responder, esclarecendo o *maestro* sr. Padre Maia dos Santos, que o «Orfeu» tem as suas colunas abertas a tudo o que sejam manifestações orfeónicas em Portugal, desde que o nosso jornal seja informado pelas vias competes e dentro das devidas normas.

SAMUEL HENDLER

ENTROU ultimamente para o Orféon Lusitano, dando ingresso no seu corpo coral, o distinto engenheiro russo sr. Samuel Hendler, *doublé* de cantor da mais apurada escola.

O novo orfeonista que é um *basso* de voz extensa é bem conhecido no meio musical desta cidade, tendo dado, em 25 de Maio p. p. um concerto que foi uma afinação brilhante do seu valor de artista exímio.

Samuel Hendler vai assim valorizar o número dos solistas do Orféon Lusitano, em cujas próximas récitas tomará parte, quer no conjunto, quer em números de concerto.

A BANDA DA GUARDA
REPUBLICANA DO PORTO

AOS ministros respectivos foi enviada, em nome da Cidade, uma exposição assinada pelas entidades mais representativas, no qual se apontam as graves consequências da extinção da banda da Guarda Republicana do Porto, que, como todos sabem, era, á data da sua extinção, o aglomerado artístico de mais valor no norte e um dos melhores do Paiz.

Oxalá que desta vez seja ouvida a voz desta tão nobre como sacrificada cidade e a banda seja reorganizada—como é de justiça.

TAÇA ORFÉON LUSITANO

FOI disputada á dias a taça «Orféon Lusitano» sendo ganha este ano, pelo Club Fluvial Portuense.

Fazia parte da equipe do Orféon Lusitano os srs. José da Silva Gonçalves, Luiz Pinto e Bernardo Gomes. Esperamos que para a proxima disputa sejam coroados de melhor exito, é os votos que o «Orfeu» lhes deseja.

FAZ anos no dia 17 do corrente o nosso colega Urbano J. Freire. O «Orfeu» felicita-o pelo seu aniversario.

ALÇADO ATLAS
SEMPRE O MELHOR
SEMPRE O PRIMEIRO!